

6 VELIKI INTERVJU
HELENA KERMAUNER,
PRESEDNICA PD DOMŽALE

8 TEMA MESECA
STROŠKI GOSPODINJSTVA
V DOMŽALAH

34 ŠPORT
MLADINŠKI POGON
NK DOMŽALE

SLAMNIK

**OBČINA
DOMŽALE**

prostor zadovoljnih ljudi

GLASILO OBČINE DOMŽALE

26. AVGUST 2022 | LETNIK LXII | ŠTEVILKA 8 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Iztok Dimc

Prostorska stiska v domžalskih šolah

Lepo je videti vse več otrok in mladih, ki tudi letos 1. septembra prestopajo šolski prag.

Nabiranje novih znanj in izkušenj, ki jih bodo popeljala skozi življenje, pa niso samo njihova pravica, ampak tudi dolžnost. Šola je obvezna. Vsi tisti, ki so dolžni zagotavljati šolanje za vse otroke, pa imajo na drugi strani obveznost zagotoviti ustrezne pogoje, da vsi otroci šolo pravzaprav lahko obiskujejo. A včasih odgovorne prehitijo čas ...

Prav to se dogaja v naši občini, kjer se šole vse bolj soočajo s prostorsko

stisko. Kako velika je ta, priča podatek, da bi nekatere potrebovale kar dva ali celo več dodatnih oddelkov, ob upoštevanju normativa, da oddelki z enim učiteljem lahko obsega od 15 do 23 učencev. Posebnost med šolami je seveda Osnovna šola Roje, ki v svoje prostore sprejema učence iz vseh občin, ki so nekoč sestavljale domžalsko občino. Gre za šolo otrok s prilagojenim programom, ki je ne samo, da je dotrajana, ampak tudi poka po šivih. Investicijo v povečanje zmogljivosti bi

šola potrebovala ne včeraj, ampak kar nekaj časa nazaj, a kar je zagotovo – prvega septembra otroci še ne bodo vstopili v prostore, ki bi jim omogočali zadovoljenje njihovih potreb na učnem in vzgojnem področju. Seveda je šola poskušala priti na dan z začasnimi rešitvami, a tudi te realizacije v tem šolskem letu, vsaj, kakor kaže ta trenutek, ne bodo doživele. Katere so te rešitve in kako se bo šola morala znajti v šolskem letu 2022/23, smo zapisali v prispevku v tokratnem Slam-

niku. Seveda to ne pomeni, da občina nič ne dela na področju izboljšav šolskih prostorov, pravkar se je zaključila investicija na OŠ Vencija Perka. A dejstvo je, da sta načrtovanje in pravočasna izvedba ključna, če želimo zagotavljati trajnostni izobraževalni proces.

Kar pa je najvažnejše, naši otroci te dni vstopajo v novo šolsko leto. Čakajo jih takšni in drugačni izzivi, pri katerih jim odrasli lahko pomagamo. Enkrat tako, drugič drugače. Vsekakor pa verjamemo, da se bodo v prihodnje rešitve, ki jim bodo omogočale nemoteno učenje in delo v okviru obveznega šolanja, našle in realizirale hitreje, kot smo bili tega vajeni do zdaj. Pa ne glede na to, za katero šolo gre. Vsi otroci so naši otroci in si zaslužijo svetlo in znanja polno prihodnost. **> 11**

OBRAZI DOMŽAL

Življenjski projekt Branislave Ogrinc

Vsi, ki poznajo Domžalčanko Branislavo Ogrinc, dobro vedo, da je vedno polna optimizma in dobre volje. Še več pozitivne energije, ki kar žari iz nje, jo je napolnil njen življenjski projekt, ki ga je zaključila pred kratkim, ravno ob svojem 70. rojstnem dnevu, ko se je vrnila z izredno čustveno bogatega in fizično napornega popotovanja, ki jo je izjemno notranje obogatil. Podala se je namreč na francoski Camino. Hodila je sama in prehodila 1000 km v nekaj več kot 1,3 milijona korakov. **> 14**

OKOLJE

Izjemna suša v Domžalah z okolico

Po vseh zbranih podatkih smo letos med najbolj suhimi občinami v državi, zraven Trzinca, Mengša in nekaj občin na Primorskem. Vse od sredine maja se nas konkretne padavine izogibajo, saj več kot 15 mm (litrov na m²) ni padlo vse od 2. maja. Še celo na Obali se je to zgodilo vsaj dvakrat in prav tako po večini države. Mi pa že celo poletje pobiramo drobtine in ostanke neviht. V Ljubljani so imeli dve lokalni nevihti in zato nimajo tako suho kot pri nas. **> 32**

OBRAZI TRŽNICE

Kmetija Moder v Študi pri Domžalah

Na domžalski tržnici ponujajo svojo svežo in lokalno pridelano zelenjavo. Družina Pevc, Janja z možem Mitjo, sinovoma Anžetom in Žanom ter hčerjo Sabino, se zaveda, da je taka hrana temelj zdravja. Na kmetiji Moder tako kmetujejo iz roda v rod in ohranjajo tradicijo ter sonaravno pridelavo. Z zelenjadarstvom so odraščale vse generacije na njihovi kmetiji. Pevčevi so na svoji kmetiji tako samooskrbni z doma pridelano zelenjavo in govejim mesom. **> 31**

Etno-rock festival se vrača!

Zadnji vikend v avgustu bodo ulice središča našega mesta ponovno napolnili etno zvoki.

Vrača se Etno rock festival, ki tudi tokrat v naše mesto privablja zanimive izvajalce. V petek, 26. avgusta, bomo tako lahko prisluhnili skupinam The Balkan Experience of Song and Ritual, Anbot, Kontrabant in Prismojeni profesorji bluesa. Naslednji dan, v soboto, 27. avgusta, pa nas bodo zabavali Duo Standart, Peter's Pan, Divje jezero in Viperstone. Kot pravijo organizatorji, so veseli, da lahko vsem ljubiteljem dobre glasbe, po letu premora, znova ponudijo čudovit dvodnevni festival. Vabljeni torej v Češminov park, kjer boste lahko uživali ob zvokih tokratnega Etno-rock festivala, priznanega slovenskega festivala, ki ponuja priložnost mladim glasbenikom, da se predstavijo s svojimi stvaritvami publiki vseh generacij, ki prihaja ne samo iz Domžal, ampak iz vse Slovenije. Festival bogati naše kulturno življenje že 25 let.

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v četrtek, **29. septembra 2022.**

Rok za oddajo prispevkov je v sredo, **14. septembra 2022, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@kd-domzale.si

**VPISI V
JEZIKOVNE TEČAJE
ZA OTROKE IN ODRASLE**

tel.: 01 / 721 69 13
GSM: 041 / 317 444
dude@dude.si www.dude.si

AKTUALNO

Drage bralke, dragi bralci,

še nekaj dni nas loči od novega šolskega leta, in lepo je spremljati vse več otrok in mladih, ki tudi letos 1. septembra prestopajo šolski prag. Vsi tisti, ki so dolžni zagotavljati šolanje za vse otroke, pa imajo na drugi strani obveznost zagotoviti ustrezne pogoje, da vsi otroci šolo pravzaprav lahko obiskujejo. In tu so vse glasnejša opozorila o prostorski stiski v domžalskih šolah. V Slamnikovi izvidnici smo zato podrobneje raziskali problematiko prostorske stiske na Osnovni šoli Roje, v upanju na čim hitrejšo rešitev.

V Velikem intervjuju smo se pogovarjali s Heleno Kermauner, predsednico Planinskega društva Domžale, aktivno planinsko vodnico in varuhinjo gorske narave, ki nas s svojim prepričanjem, da je biti zunaj, v hribih, na travniku ali v gozdu in občudovati pestrost življenja v naravi točno to, kar nas dela žive in nam vrača notranje veselje, vabi, da se kdaj srečamo na kakšni od številnih planinskih poti, ki bogatijo občino Domžale in njeno bližnjo okolico.

V Temi meseca smo izpostavili in raziskali ter primerjali stroške gospodinjstva v naši občini, s primerljivimi stroški v drugih občinah po Sloveniji. Ugotovili smo, da plačujemo skoraj 23 odstotkov višje stroške osnovnih storitev od slovenskega povprečja, na drugi strani pa smo v občini Domžale lahko najbolj ponosni in zadovoljni s Knjižnico Domžale, saj je njena letna članarina za več kot pol nižja od slovenskega povprečja.

Zgodba, ki pritegne in nas navduši, pa je zgodbo zgodba Domžalčanke Branislave Ogrinc, ki je pred kratkim zaključila svoj življenjski projekt, ravno ob svojem 70. rojstnem dnevu, ki jo je izjemno notranje obogatil. Podala se je namreč na francoski Camino. Hodila je sama in prehodila 1000 km v nekaj več kot 1,3 milijona korakih. Dovolite, da navduši tudi vas.

Na straneh športa smo izpostavili Mladinski pogon Nogometnega kluba Domžale, ki v zadnjih letih žanje uspehe tako na domačih tleh kot v tujini.

Vabljeni k branju Slamnika.

Špela Čarman, odgovorna urednica

V intervenciji pri požaru na Krasu pomagali tudi domžalski gasilci

Pohvala vsem gasilcem, ki nesebično pomagate in priskočite na pomoč v vsakem trenutku, ko vas ljudje potrebujemo.

Ko se je zdelo, da se bo požar na Krasu začel umirjati, se je zgodilo prav nasprotno. Vročina in veter sta ognjene zublje še okrepila, tako da so bili tudi domžalski gasilci večkrat zaproseni za pomoč pri gašenju velikega požara v naravnem okolju na Krasu. Poveljnik gasilske zveze Domžale Matjaž Merkužič ni prav nič okleval in je takoj obvestil župana, da odhajajo na intervencijo.

Tja so se odpravili poklicni in prostovoljni gasilci regije Ljubljana III. V gašenju požara so skupaj sodelovali pripadniki enot: CZR Domžale, PGD Domžale - mesto, PGD Rova, PGD Studenec, PGD Jarše - Rodica, PGD Stob - Depala vas, PGD Žeje - Sveta Trojica, PGD Trzin, PGD Homec, PGD Ihan, PGD Dob, PGD Pšata - Dragomelj, PGD Vir in PGD Radomlje. Niso samo pomoč nudili, bili so tudi sami deležni pomoči. Za njihovo malico, vodo in vitaminske napitke je poskrbela Taborniška reševalna enota Civilne zaščite Občine Domžale iz Rodu skalnih taborov.

»Pohvala vsem gasilcem, ki nesebično pomagate in priskočite na

Iskrena pohvala in zahvala vsem gasilcem

pomoč v vsakem trenutku, ko vas ljudje potrebujemo. Morda se sliši klišejsko, a dokler ne potrebuješ gasilcev, ne veš, kako zelo so zaslužni. Pojdite na pomoč in pazite nase,« jim je takrat ob odhodu zaželel župan Toni Dragar in ob njihovi naslednji intervenciji na Krasu dodal, da smo lahko hvaležni vsem gasilcem in gasilkam, ki kljub velikim nevar-

nostim, ki preživijo na njih, sodelujejo na intervencijah in pomagajo po svojih najboljših močeh.

»Odbila je polnoč, ko se pripelje-mo v Miren. Ob vaškem nogometnem igrišču je postavljen improviziran štab in tam se nad mizo, na kateri je razgrnjen zemljevid območja, sklanjata Matjaž Merkužič in Andrej Vi-lar. Sta le dva izmed več sto gasilcev,

ki so na Kras prihiteli z vseh koncev Slovenije. Dim smo zavohali že na vi-pavski hitri cesti. Poklicna gasilca iz Centra za zaščito in reševanje Dom-žale sta v Miren prišla že drugič. Pr-vič sta prišla v torek ob 7.00 in osta-la do 21.30, nato pa se v sredo vrnila še v nočno izmeno. Stojita nad mizo z zemljevidom, ki sestavlja 'ad hoc' štab ob nogometnem igrišču. Koordi-nirata enote in jih razporejata na tri obrambne sektorje požarišča v Mir-nu. Ponoči je bilo pod njunim nadzo-rom skoraj 150 gasilcev, predvsem iz osrednjeslovenske regije.«

V daljavi se hrib od Lokvice pro-ti Mirnu občasno zasveti oranžno, tam je požarna linija, saj se požar od tam skuša širiti proti naselju. »Nad-zorujemo ga in varujemo hiše. Za zdaj uspešno,« pravita. »Njuna za-menjava prihaja ob sedmih zjutraj, predala bosta poročilo o stanju na terenu, zamenjale se bodo tudi ga-silske enote,« tako je avtorica Tina Hacler za portal 24ur.com doživeto opisala preživeto noč med gasilci na gorečem Krasu.

OBČINA DOMŽALE, VIR: SPLETNI PORTAL 24UR.COM
FOTO: SPLETNI PORTAL 24UR.COM

Ob 80-letnici požiga Hrastnika, zlatopoljskih vasi in Korena

V spomin na grozodejstva, ki so jih okupatorji med drugo svetovno vojno povzročili v posameznih vaseh, se občine, navadno z organizacijami in društvi, dogodkov spomnijo s spominskimi slovesnostmi, v katerih počastijo spomin na požige in izgone večjega števila prebivalcev iz posameznih krajev.

Letos sta bili ob 80-letnici požigov vasi in izgonov prebivalstva dve slovesnosti. Prva je bila v Hrastniku 23. julija 2022, v spomin na 20. julij 1942, ko je okupator vas Hrastnik požgal, devet mož mučil in zažgal, ženske in otroke pa odpeljal v Šentvid nad Ljubljano, od tod pa v različna taborišča v Nemčiji. Delegacija Občine Moravče je položila pred spomenik sredi vasi venec, slavnostni govor-nik je bil dr. Milan Balažič, župan Občine Moravče, v kulturnem pro-gramu, ki ga je vodila Mira Smrkolj, so sodelovali Pihalna godba Morav-če, Moški pevski zbor Tine Kos, Pe-ški oktet in častna četa Slovenske vojske ter praporščaki

Druga slovesnost je bila 6. avgu-sta 2022 v Podgori pri Zlatem Polju, namenjena 80-letnici požiga zlatopoljskih vasi in vasi Koreno. Okupa-tor je namreč 7. julija 1942 požgal vas

Koreno in v enem od poslopij v ognju usmrtil 16 domačinov, ženske in otroke pa odpeljal v izgnanstvo. Dru-gega avgusta je zagorelo 120 domov v zlatopoljskih vaseh, od koder je

bilo v izgnanstvo odpeljanih več kot 220 ljudi. Organizatorja slovesnosti sta bila Občina Lukovica in Združe-nje borcev za vrednote NOB Lukovi-ca ob sodelovanju Krajevne skupno-sti Zlato Polje in Športnega društva Zlato Polje. Slovesnosti so prisostvo-vali praporščaki, predstavniki zdru-ženj borcev za vrednote NOB ter Ob-močno združenje slovenskih časn-ikov Domžale s častno enoto.

Zbranim so spregovorili: mag. Olga Urankar, županja Občine Luko-vica, Aljaž Vrhovnik, generalni se-kretar ZZB za vrednote NOB Slovenije, Marjan Križman, predsednik Združe-nja borcev za vrednote NOB Lukovi-ca, ter predsednik Sveta KS Zlato Po-lje Janko Jamšek. V kulturnem pro-gramu so nastopili Godba Lukovica, Moški pevski zbor Lipa Trojane, KUD Fran Maselj Podlimbarski Krašnja in harmonikarji, program pa je povezo-vala Helena Urbanija.

Požiga vasi so se spomnili tudi s položitvijo venca, na dogodke pred osmimi desetletji pa bo odslej spom-injal lesen kip Matere z otrokom, kiparja Vlada Cencla iz Velenja.

Žrtve druge svetovne vojne zdru-žuje Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, ustanovljeno 9. junija 1991 na rajhenburškem gradu v pri-sotnosti okrog 8000 slovenskih iz-gnancev, prisilnih delavcev in be-guncev. Na tem gradu zato, ker je bil grad leta 1941 eno največjih zbirnih taborišč v Evropi. V gradu je Muzej slovenskih izgnancev. Le nekaj me-secev pozneje je bilo ustanovljeno Društvo izgnancev Domžale.

VERA VOJSKA
FOTO: MIRO PIVAR

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO IHAN

ob svoji 100-letnici delovanja

vabi na SLOVESNOST,

ki bo 10. septembra 2022

in se bo pričela ob 16.00 s svečanim mimohodom

gasilk in gasilcev skozi Ihan ter nadaljevala s

kulturno - zabavnim programom na

prireditvenem prostoru pred gasilskim domom.

Vljudno vabljeni!

100 let

SLAMNIK, GLASILO OBČINE DOMŽALE, ISSN 2536-4030, IZHAJA V NAKLADI 14.200 IZVODOV IN GA PREJEMAJO VSA GOSPODINJSTVA BREZPLAČNO. Ustanoviteljica glasila je občina Domžale. Izdajatelj: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, zanj direktor Jure Matičič / Odgovorna urednica: Špela Čarman / E-naslov: urednistvo.slamnik@kd-domzale.si / Trženje oglasnega prostora: Nataša Gliha, 041 654 695, carniola1@siol.net. / Oblikovna zasnova: Mojca Bizjak, Klemen Gabrijelčič / Prelom in priprava za tisk: KREO / Jezikovni pregled: Primož Hieng / Uredništvo: Tina Kušar, tel.: (01) 722 50 50, slamnik@kd-domzale.si, Ljubljanska cesta 61, Domžale / Uradne ure od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure, ob sredah pa tudi od 15. do 17. ure / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o., Slovenčeva ulica 19 a, 1000 Ljubljana/ Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja prispevkov.

Pravlj  ne urice s terapevtskim učinkom

Vabimo vse otroke v starosti od 6 do 12 let na pravljične urice s terapevtskim učinkom, ki jih organiziramo terapevti na študijsko-raziskovalnem centru za družino v Domžalah.

Pravljice so osnovna hrana za dušo tako otrok kot odraslih. Pravljične urice s terapevtskim učinkom so namenjene otrokom, saj prek njih lažje doživimo in razumemo otrokovo počutje. Za svojo stisko otrok včasih ne najde besed in mu pravljica pomaga, da odrasli obravnavamo njegovo stisko resno. Otroku preko njemu znanih bitij (  ivali, rastline, narava) pravljica ponuja rešitve. Omogočajo nam uvid v otrokovo počutje in dojemanje. Otroku pomagajo poimenovati in (raz)ločiti občutke in čustva. Kakovostna pravljica ne zatiska oči pred realnimi situacijami. Včasih ne vemo, kako otroku predstaviti spremembe in nove izzive. Terapevtske pravljice bodo otroka opolnomo  ile ter mu dale vedeti, da je sposoben, da zmore, da ni edini z neko težavo in da v njej ni sam. Pravljica tako nam kot tudi otroku predstavlja varen kotiček. Zavedamo se, da bo konec srečen in da rešitev vedno obstaja. Pravlji  ce bodo potekale ob ponedeljkih od 15. do 16. ure v prostorih   RCD, Ljubljanska 64, Domžale in so brezplačne. Prijave na telefon: 041 922 130 (Lidija Ba  i   Jančar) ali na e-naslov: info.domzale@srcdljubljana.com. Vabljeni!

Pohitite, da ujamete čarobni dan

  e malo pohitite, lahko ujamete čarobni dan, ki se v Arboretumu Volčji Potok vrača v nedeljo, 28. avgusta 2022.

Pridružite se množici navdušenih obiskovalcev, ki   e vedo, da jih pričakujejo športne, ustvarjalne in glasbene delavnice, da ne bo manjkalo zanimivih čarobnih nastopov, številnih presenečenj, predvsem pa množice prijetnih trenutkov in priložnosti, da pre  ivate res čaroben dan.   arobni dan bo za obiskovalce odprt od 10. do 18. ure, na ta dan pa je vstop v Arboretum Volčji Potok (za člane kluba čarobni dan) mo  en po principu 1 vstopnica = 1 družina. Tudi ta tradicionalna prireditev potrjuje, da je Arboretum Volčji Potok v vseh letnih časih prijazen družinam, saj jim nudijo ugodno vstopnino. Cena družinske vstopnice je 23 evrov oziroma 28 evrov za dva obiska, velja pa za eno ali dve odrasli osebi in vključuje osnovnošolske otroke ter otroke od dopolnjenega 3. leta dalje (skupaj največ pet otrok). Vstopnica za dva obiska velja za eno družino. Prvi obisk velja na dan nakupa, drugi pa kadarkoli v istem letu, razen za koncerte, čarobni dan in posebne dogodke. Za otroke pa so v nekaj dneh v avgustu zagotovili celo brezplačno vožnjo s cestnim vlakom, ki je za vse generacije posebna dogodivščina. Zadovaljni so z obiskom filmskih predstav, skupaj z Mestnim kinom Domžale, med številnimi razstavami, pa naj gre za tropske metulje, ki so še

posebej zanimivi, ali vrsto različnih cvetlic, ali razstave o življenju in delu ljudi, ki so povezani z arboretumom, vabijo pa tudi na novo razstavo Lesene zunanje preobrazbe. Potujoča razstava fotografij je doživetje z materijo lesa, namenjena je vsem ljubiteljem gozda in dreves, saj spodbuja k vgradnji in uporabi lesa ter drugih naravnih materialov. Razstavi  e pod arkadami je dekorirano z več kot 500 orhidejami, 16 celostnimi preobrazbami zunanjih ureditev in sedem  utno muzejsko in  stalacijo. Dobrodošli v Arboretumu Volčji Potok tudi v zgodnji jeseni, ko se listje obarva z najrazličnejšimi barvami in prijetno   umi pod nogami, dobrodošli v različnih delavnicah za vse generacije, ornitoloških in drugih spreho  ih. Fotografi vseh vrst pa ne pozabite, da je do 4. septembra 2022   e čas, da v arboretum pošljete fotografije z motivi poletja v našem parku.

VERA VOJSKA
FOTO: ARBORETUM VOLČJI POTOK

Kulturno dru  stvo Jožef Virk Dob vabi

Tradicionalni Otro  ski gledali  sko-lutkovni   iv-  av v Dobu

Najmlajšim se spet obeta šest pravljičnih nedeljskih popoldnevov, za katere bodo poskrbele predstave na odru Kulturnega družstva Jožef Virk Dob na Močilniku.

Z odra   e množico let najmlajše iz Doba in širše okolice pozdravlja jo liki bolj in manj znanih pravljič in zgodbic. Rdeča Kapica, Gusar Berto, Palčica, Trije prašički, Pic-

ko in Packo so le nekateri, s katerimi otroci pojejo ali jih spodbujajo, opozarjajo, prav vsaka pa ima svoje sporočilo, zaradi česar si jo radovedni gledalci zapomnijo in se radi vračajo. Veseli smo, da letošnjo abonmajsko sezono začenjajo domači igralci otroške gledali  ske skupine, in sicer se bodo 25. septembra 2022 predstavili z novo priredbo predstave po slovenski ljudski pravljici Mojca Pokrajculja. Katerih bo pet naslednjih predstav? Izvedeli boste pravočasno, bodo pa vse prijetne, na svoj način zabavne in poučne ter poskrbele, da vam za gledali  ske nedeljske urice ne bo   al! Vabljeni k vpisu abonmaja za otroke, v katerega bo vključenih šest nedeljskih predstav za najmlajše. Možen je tudi ogled posameznih predstav. Z vpisom abonmaja si zagotovite stalni sedež v prijetni dvorani Kulturnega doma na Močilniku v Dobu.

Dobrodošli!
Informacije in rezervacije:
041 420 610

Orion, saksofon,
orkester, kontrabas
Zlata doba slovenske popevke

Nina Strnad in Ajda Stina Turek

Simfonični orkester Domžale-Kamnik

Dirigent
Slaven Kulenović

17 september ob 20.00

  portna dvorana Domžale

Koncert so omogočili

Ob  cina Domžale

Prodaja kart

www.mojkart.si

KD Franca   ernika Domžale

Zaključek poletja

Letošnje poletje si bomo vsi zagotovo zapomnili po izredno visokih temperaturah, ki so nas umikale v prijeten hlad Kamniške Bistrice, kar jo je, kot se žalostno sliši, sploh še ostalo. Poletje je pokazalo svoj pravi obraz in velikokrat so se s posledicami morali boriti tudi naši gasilci. Prizanesla ni tudi marsikatera nevihta in tako se moramo na tem mestu spet spomniti na njih in se jim iskreno zahvaliti, da skrbijo za nas in našo varnost. Hvala vam, dragi gasilci! V vročih poletnih dneh se je v Domžalah tudi veliko dogajalo. Kar nekaj je bilo tistih prijetnih, toplih večerov, ko smo se ob zvokih dobre glasbe lahko zabavali skupaj s svojimi prijatelji, manjkala ni tudi Kuhna na plac, ki se ji je letos pridružila večerna različica, ki je bila res uspešna. Pod retro lučkami in s prijetno glasbo smo lahko uživali v specialnih kulinarčnih dobrotah. V letošnji sezoni nas čakata še dve, malce bolj jesenko obarvani. Povabljeni.

Pred nami je zelo pestro jesensko obdobje. O pestrem političnem dogajanju naj tako pišejo drugi, mi pa se bomo še naprej trudili, da bomo v naših prelepih Domžalah poskušali zagotoviti dobre pogoje za življenje vsakega Domžalčana in Domžalčanke. Počasi se končuje kar nekaj pomembnih investicij, ki bodo pomembno vplivale tudi na varnost v prometu. Prihajamo v čas, ko bodo naše ceste spet polne šolarjev. Pred nami je torej prvi šolski dan! Vozniki in vsi ostali udeleženci v prometu – bodimo pozorni na naše najmlajše. Poskrbimo, da bodo njihovi prvi dnevi kot tudi vsi ostali vedno varni in brezskrbni. Tudi vsem ostalim šolarjem želim dober začetek šolskega leta. Želim vam veliko novih znanj, krasnih prijateljstev, novih krajev in prelepih spominov. Kot nekakšno uverturo v šolsko leto bomo izpeljali tudi Hroščkov festival. V Češminovem parku bo spet polno otroškega smeha. Se vidimo v soboto, 10. septembra!

Srečno!

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Začenjamo z obnovo vodovodnega in kanalizacijskega omrežja v Škocjanu

V Škocjanu začenjamo s posegom v občinske javne ceste in spremembo prometnega režima popolne zapore občinskih javnih cest:

- LC 235061 Prevoje pri Šentvidu–Studenec pri Krtini, od stac. 1890 m do stac. 2430 m,
- JP 573033 Brezje pri Dobu–Škocjan od stac. 520 m do stac. 700 m,
- JP 573036 Brezje pri Dobu–Škocjan od stac. 0 m do stac. 320 m,

Popolna zapora bo vzpostavljena od 16. 8. 2022 do 30. 3. 2023, od 7. do 17. ure zaradi obnove vodovodnega in kanalizacijskega omrežja.

Obvoz bo označen po elaboratu začasne prometne ureditve podjetja HNG, d. o. o. Omogočen bo nujen dostop v primeru intervencije.

Prosimo za razumevanje.

OBČINA DOMŽALE

Obnova ceste Količevo

V avgustu 2022 smo začeli z gradnjo oziroma rekonstrukcijo na občinski lokalni cesti Količevo mimo tovarne Helios.

Dela bodo potekala na odseku obstoječe lokalne ceste (LC 071081) v dolžini približno 900 m. Uredili bomo novo asfaltno vozišče in ploč-

Začetek gradbenih del na Koliški cesti

nik ob drugem robu ceste. Na obravnavanem odseku je predvidena še obnova vodovoda (na spodnjem delu trase), ureditev mešanega, me-teornega in fekalnega kanala, uredi-tev javne razsvetljave in ostalih ko-munalnih vodov.

Izvajalec gradnje, izbran v po-stopku javnega naročila, je podje-tje Elicom, d. o. o., Ljubljanska ce-sta 106 a, Domžale.

V tem času bo oviran promet na lokalni cesti z delno zaporo in neka-terimi popolnimi zaporami prometa na določenih delih ceste. Uporabni-ke naprošamo, da upoštevajo spre-membo prometnega režima delne in popolne zapore v skladu z označe-nim načrtom začasne prometne ure-ditve. Predviden rok izvedbe rekon-strukcije ceste je tri mesece.

Hvala za razumevanje.

OBČINA DOMŽALE
FOTO: VIDO REPANŠEK

Prenova atletske steze ob OŠ Domžale in nove tribune v Športnem parku Ihan

V izvedbi je zamenjava dotrajane športne podlage na atletski stezi ob Osnovni šoli Domžale. Odstra-nitvi dosedanje podlage iz tenisa

tno se izvaja zunanja ureditev okoli temeljne plošče ter postavitve nad-streška s potrebno ozemljitvijo in od-vodnjavanjem. S tem bo omogočeno

sledi priprava podlage in polaganje športne podlage iz umetne mase ter zaris tekalnih prog. S tem bomo učencem izboljšali pogoje vadbe ter znižali stroške rednega vzdrže-vanja, ki ga zahteva tenisna pod-laga. Nova podlaga je bolj prožna, kar med uporabo zmanjšuje obre-menitve sklepov ter s tem zmanjša število poškodb.

V športnem parku Ihan je izve-dena temeljna armaturna plošča za nove tribune in nadstrešek. Trenu-

spremljanje dogodkov na nogome-tnem igrišču tudi v vremensko manj ugodnih pogojih. V sredini oktobra 2022 pa je predviden zaključek del, ko bodo montirane še nove nivojske tribune, ki bodo omogočile več kot sto sedišč. Nov objekt bo tako gle-dalcem nudil več ugodja in varnosti ob spodbujanju športnikov, nastopa-jočim pa več ponosa ter s tem zanosa za dokazovanje na igrišču.

OBČINA DOMŽALE
FOTO: VIDO REPANŠEK

Dela na atletski stezi ob Osnovni šoli Domžale

Nova streha in ograja na OŠ Venclja Perka

Tudi med letošnjimi šolskimi pole-tnimi počitnicami je Občina Domža-le pristopila k investicijam na neka-terih šolskih in vrtčevskih objektih.

V sredini avgusta 2022 smo zaklju-čili z deli na Osnovni šoli Venclja Per-ka Domžale, kjer smo obnovili stre-ho šole, zaradi dotrajanosti pa zame-njali tudi betonsko ograjo vzdolž že-lezniške proge. Dela so vključevala menjavo dotrajane in poškodovane kritine. Glavnina konstrukcije stre-he (leseno paličje) je bila v dobrem stanju, tako da se je v sklopu preno-ve menjal le del konstrukcijskih ele-mentov strehe. Objekt je na novo pre-krit s profilirano jekleno, pocinkano in barvano pločevino. Pred tem pa je bila že zaključena zamenjava dotra-jane betonske ograje vzdolž osnovne šole in železniške proge.

OBČINA DOMŽALE
FOTO: VIDO REPANŠEK

OŠ Venclja Perka z novo streho in ograjo v novo šolsko leto

STE PREJEMNIK MATURITETNEGA
SPRIČEVALA ŠOLE S POHVALO

SUMMA CUM LAUDE

IZLATI

maturant

V ŠOLSKEM LETU 2021/2022 ?

Občina Domžale poziva vse srednješolce s stalnim bivališčem na območju Občine Domžale, ki so dosegli izjemen splošni uspeh in jim je šola konec šolskega leta 2021/2022 izdala maturitetno spričevalo s pohvalo – summa cum laude »zlati maturant«, da nas z namenom, **da vas spoznamo in vam čestitamo k vašemu osebnemu uspehu**, obvestite na elektronski naslov **vlozisce@domzale.si**, najkasneje do **30. septembra 2022**.

V mesecu oktobru bomo za vas pripravili sprejem.

OBČINA DOMŽALE
URAD ŽUPANA

OBČINA DOMŽALE
prostor javnega občinskega urada

ŽUPAN
TONI DRAGAR

Prvi šolski dan

Drage učenke in učenci, pred nami je spet september in z njim tudi prvi šolski dan, v letošnjem letu za 479 prvošolčkov. Naj bo prvi šolski dan za vas prav poseben in nepozaben, naj pusti v vas polno lepih vtisov, ki jih boste pomnili vse življenje.

V naši občini veliko sredstev namenimo izobraževanju in vzpostavitvi dobrih pogojev za otroke, ki so naša prihodnost. Vsako leto načrtujemo investicije na tem področju, seveda glede na potrebe in predvsem proračunske možnosti. Domžalska občina združuje šest osnovnih šol, dve podružnici in eno dislocirano enoto v Jaršah. Kot je v navadi, smo tudi letos poskrbeli, da se boste šolarji v šolah počutili kar se da prijetno in varno.

Med letošnjimi šolskimi poletnimi počitnicami je Občina Domžale pristopila k investicijam na nekaterih šolskih in vrtčevskih objektih. Dela so potekala na Osnovni šoli Vencija Perka Domžale, kjer smo obnovili streho na šoli, zaradi dotrajnosti pa smo že zamenjali betonsko ograjo vzdolž železniške proge. V omenjeno varnost so vključene tudi obnove in prenove infrastrukture, naj med drugim izposta-

vim tudi, da se izredno veselim novega podhoda železniške postaje, ki bo predstavljal veliko novost in izredno varnost za naše otroke, ki na tej relaciji obiskujejo osnovno šolo. Pri Osnovni šoli Domžale se izvaja gradnja nove atletske steze.

Občina Domžale na prvi šolski dan seveda ni pozabila na naše nove šolarje. Vsem domžalskim prvošolcem podarjamo majhno pozornost – nahrbtnik, prvošolsko rutko in knjigo z naslovom Hrošček Simon širi zadovoljstvo. Tako, kot je do zdaj že bilo v navadi, pa četrtošolcem podarjamo karto Domžal.

Dragi otroci, dragi starši. Do konca poletnih počitnic je zgolj samo nekaj dni. Dobro jih izkoristite, uživajte še v zadnjih brezskrbnih dneh, da se boste spočiti in zvedavi vrnili v šolske klopi. Prepustite se vzdušju, ki so ga za vas pripravili ravnatelji in učitelji, ter se s pomočjo svojih bližnjih in novih prijateljev dotaknite zvezd.

Zavedajte se, da je vse mogoče, da zares ni meja. Srkajte znanje, bodite pogumni na svoji poti in sledite svojim sanjam. Srečno in varno na vaši poti do novih znanj, posebno pa na poti v šolo in domov, kjer bomo vsaki vsak dan posebno pozorni na vas. Srečno vsem šolarjem in staršem!

ŽUPAN OBČINE DOMŽALE
TONI DRAGAR

DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

HROŠČKOV

FESTIVAL

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

sobota

10. 9. 2022

od 10. do 18. ure

ČEŠMINOV PARK

Povezovalc Rok Terkaj

• Skupina Čuki

• Pikina dežela

• Ustvarjalne delavnice

• Znanstvene dogodivščine

• Odprtje čebelarskega paviljona

• Voden ogled po Pravljичnem Šumberku

PRAVLJIČNI ŠUMBERK

BeeZOO

Za Ohranjanje Okolja

Direkcija RS za infrastrukturo je začela z deli na železniški postaji Domžale

Izvajalec Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo je s 16. avgustom 2022 začel s pripravljalnimi deli na železniški postaji Domžale.

Začenjajo s pripravljalnimi deli, ki obsegajo pripravo gradbišča. Postavili so gradbiščne zabojnike, ogradili gradbišče, postavili table in podobno ter postavili in zaščitili kabelsko kanalizacijo. Zaradi prenove notranjih prostorov v postajnem poslopju so z 22. avgustom 2022 prodajalno kart začasno prestavili v zabojnik.

Kot smo že pisali, je v letu 2022 predvidena nadgradnja železniške postaje, s katero bo zagotovljena peronska infrastruktura skladno s tehničnimi specifikacijami za interoperabilnost ter zagotovljena prijaznej-

Dela bodo obsegala nadgradnjo tirov in tirnih naprav, gradnjo dveh novih bočnih peronov, izvedbo podhoda do peronske infrastrukture z elementi oziroma napravami za funkcionalno ovirane in invalidne osebe, s katerim bosta povezani tudi Kolodvorska cesta in Roška ulica, ureditev postajnega poslopja, čakalnice in sanitarij, ureditev parkirišča in kolesarnic, namestitve novih signalno-varnostnih naprav ter nadgradnjo telekomunikacijskih in elektroinštalacijskih naprav. Ocenjena vrednost na podlagi izdelanega investicijskega

Prodajalna kart je začasno prestavljena v zabojnik.

ša infrastruktura, prilagojena gibalno oviranim osebam. Nadgradnja bo omogočila optimizacijo delovnih procesov na območju železniške postaje in zmanjšanje stroškov vzdrževanja ob višji stopnji varnosti v železniškem prometu.

programa znaša 18,84 milijona evrov. Predvideno je sofinanciranje v okviru Načrta za okrevanje in odpornost v višini 7,26 milijona evrov. Vir: Direkcija za infrastrukturo, www.krajsamorazdalje.si FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Se vidimo spet na Kuhni na plac

V soboto, 3. septembra 2022, ponovno vabljeni na domžalski tržni prostor, kjer bo znova zadišalo po kulinarčnih dobrotah, ki jih bodo za ljubitelje domače hrane in pijače pripravili številni lokalni gostinci.

Kuhna na plac se po mesečnem premoru ponovno vrača in kuha za vas – tokrat kar ves dan. V prijetnem mestnem utripu bodo gostinci predstavili raznovrstno in bogato ponudbo kuharskih dobrot. Kuhali bodo lokalni in slovenski ponudniki, pri čemer bo imel vsak v ponudbi najmanj tri jedi. Na svoj račun bodo lahko prišli tako ljubitelji tipičnih slovenskih jedi, ki prisegajo na tradicionalne domače okuse, kakor tudi tisti, ki si želijo poizkusiti nekaj drugega. Pestra ponudba manjših obrokov po dostopnih cenah in kuhanje na

odprtem obiskovalcem omogoča, da v družbi prijateljev, znancev in bližnjih, ob prijetnem kramljanju, poskusijo več različnih jedi in spoznajo sezonsko ponudbo sveže pripravljene hrane. V raznovrstni in bogati kulinarčni ponudbi obrokov lahko prav vsak obiskovalec izbere nekaj po svojem okusu. Lepo vabljeni v soboto, 3. septembra 2022, od 11. do 22. ure na celodnevno Kuhno na plac. Se vidimo na Kuhni.

OBČINA DOMŽALE

CEL DAN KUHA ZA VAS

Sobota

3. september

od 11. do 22. ure

Tržni prostor Domžale

KUHNA NA PLAC

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

VELIKI INTERVJU

V HRIBE HODIMO ZGODAJ, DA SMO DO OPOLDNEVA ŽE VARNO V DOLINI

HELENA KERMAUNER, PREDSEDNICA PD DOMŽALE, AKTIVNA PLANINSKA VODNICA IN VARUHNJA GORSKE NARAVE

Helena Kermauner je predsednica Planinskega društva Domžale, enega najstarejših in najbolj priljubljenih društev v naši občini, saj ima več kot 740 članov.

Renata Ucmán
Foto: Iztok Dimc

Ljubitelji planinstva in pohodništva povezujejo z vodenjem številnih zanimivih pohodov in jih obenem ozavešajo, kdaj in kako se v spremenjenem podnebju podati v hriboviti in gorati svet. Med drugim so skrbniki Domžalske poti spominov in lastniki zelo obiskanega Domžalskega doma na Mali planini. Na mnoge pohode širom Slovenije in Istre se tudi sama odpravi kot izkušena in zelo aktivna planinska vodnica. V naši okolici jo je že zdavnaj očarala in prevzela čudovita Velika planina, ob ranih poletnih jutrih jo pokliče Kamniški vrh, v jeseni pa je ob vonju navadnih ciklam nikoli ne pusti ravnodušne pot do Ciclja in nato do Sv. Miklavža nad Savo. Kot predana varuhinja gorske narave planince in pohodnike spodbuja k trajnostnemu sobivanju z naravo.

Pred štirimi leti je Planinsko društvo Domžale, ki mu predsedujete, praznovalo 70. obletnico delovanja, saj je to eno najstarejših in danes tudi najbolj priljubljenih domžalskih društev z zares velikim številom članov, ljubiteljev planinstva, pohodništva in narave, kajne?

Drži, kar veliko desetletij smo že prisotni v Domžalah. Kljub temu smo na letošnji prireditvi ob občinskem prazniku v Češminovem parku s svojo prisotnostjo marsikoga tudi presenetili, da imamo v Domžalah planinsko društvo. Pa smo res tudi priljubljeni? Morda bi temu radi verjeli, saj nam število članstva vsako leto narašča. Več kot 740 članov nas je že, toliko nas še ni bilo nikoli doslej in to vseh generacij. Veliko je otrok, njihovih staršev in generacij starih staršev. Tudi v času epidemije s koronavirusom nam podpora članov ni padla, ravno nasprotno. Takrat smo vsi še več hodili in komaj čakali, da se bomo lahko spet skupaj podali na kakšno turo.

Na katere društvene dosežke in podvige ste kot predsednica Planinskega društva Domžale v zadnjem času najbolj ponosni?

Na vsa izvedena gorniška usposabljanja in prostovoljstvo! Letos ponovno poteka celoletna alpinistična šola in dvomesečni tečaj športnega plezanja, imamo enodnevne tečaje gibanja po zavarovanih poteh in družinski gorniški tabor. Dejstvo je, da vseh prijav nismo mogli sprejeti, saj se je na tečaje prijavilo mnogo več udeležencev, kot imamo prostorskih zmognosti in inštruktorjev za kakovostno izvedbo. To nam vsekakor daje smernice in možnosti delovanja, ki jih ne smemo zamuditi tudi v naprej. Prostovoljstvo pa je tista sila, s katero izvajamo vse aktivnosti društva, o katerih danes govorim v tem prispevku. Čudovito je, da je v tej družbi moč

Med bolj obiskanimi so zagotovo hrib Sveti Primož nad Kamnikom, Rašica, Janče, Murovica, Limbarska gora, Špilik. Za kakšen krajši rekreativni sprehod pa sta kot nalašč Ihanska krožna pot in Homška učna pot. Biti zunaj, v hribih, na travniku ali v gozdu in občudovati pestrost življenja v naravi je to, kar nas dela žive in nam vrača notranje veselje.

združiti toliko pozitivnih in energičnih ljudi. Naša markacijska skupina ima že vsak teden akcijo na planinskih poteh, a jim kljub temu ne zmanjka dobre volje in motivacije. Vsa društvena dela opravljajo aktivni člani kot prostovoljci, v svojem prostem času!

Planinstvo je v občini Domžale, skorajda v naročju Kamniško-Savinskih Alp, izjemno priljubljeno. Katere okoliške ture so domžalskim planincem najljubše?

Prebivalci naše občine imamo ta privilegij, da smo lahko v pol ure že v dolini Kamniške Bistrice, od koder nas poti vodijo tako do Kamniškega ali Kokrškega sedla in od tam do najvišjih vrhov, ki jih iz doline dnevno občudujemo. A ni treba iti zelo visoko. Kompotela je izredno lep razglednik na dvorišču Grintovcev. Ravno tako šteje tudi vsak drug hrib. Med bolj obiskanimi so zagotovo hrib Sveti Primož nad Kamnikom, Rašica, Janče, Murovica, Limbarska gora, Špilik. Za kakšen krajši rekreativni sprehod pa sta kot nalašč Ihan-

ska krožna pot in Homška učna pot. Biti zunaj, v hribih, na travniku ali v gozdu in občudovati pestrost življenja v naravi je to, kar nas dela žive in nam vrača notranje veselje.

Mnoge pohode vodite kot izkušena in zelo aktivna planinska vodnica. Na katerih turah, predvsem v naši okolici, se vam lahko pridružijo vsi tisti, ki se v hribovitem in goratem svetu počutijo varnejši ob planinskem vodenju?

Vodniki planinskega društva Domžale vsako leto ponudimo pester nabor vodenih pohodov. Od zelo zahtevnih tur pa do lažjih pohodov in izletov. Tudi za osnovnošolce, ne glede na šolo, ki jo obiskujejo, imamo enkrat mesečno vodene pohode po bližnji okolici. Največ pohodov vodim na Veliko planino in to v vseh letnih časih in z različnih izhodišč. Vodim pa tudi pohode, kjer je zraven organiziran še avtobusni prevoz. Nismo niti najhitrejši niti ne sežemo do najvišjih vrhov, se pa zato podamo po zanimivih poteh širom Slovenije in Istre. Če je le mogoče, pohode združimo še z ogledom lokalnih zanimivosti. V oktobru se bomo tako podali na Kozjansko in pohod združili z ogledom visokodebelnih sadovnjakov. Na pohode so vabljeni vsi, članstvo v našem društvu ni pogoj za udeležbo. Kot vodnica se vedno prilagodim skupini, velja pa tudi obratno. Marsikdo se najprej boji tempa skupine in neznane družbe, ob zaključku dneva pa smo že vsi prijatelji in ob ponovnem snidenju že stari znanci.

Katere manj znane ture so vam, poleg omenjenih, v naši okolici osebno izjemno ljube, saj ste zelo naklonjeni naravi in aktivnemu preživljanju svojih prostih trenutkov na višjih nadmorskih višinah?

Prihaja jesenski čas in hoja po grebenu do Ciclja in naprej do Sv. Miklavža nad Savo me ob intenzivnem

vonju ciklam nikoli ne pusti ravnodušne. Ob ranih poletnih jutrih me največkrat pokliče strmi Kamniški vrh, ki se tedensko preoblači v barvah pestrega alpskega cvetja. To je res en sam botanični vrt. Vsakič drugačna in vedno malce skrivnostna, a kljub temu tako zelo domača Velika planina, me je že zdavnaj očarala in začarala. Je res nekaj posebnega, njena energija te napolni kot snop svetlobe z neba.

V društvu ste skrbniki Domžalske poti spominov, ki je še vedno aktualna. Kje poteka trasa te poti po naši občini in kaj je mogoče na njej videti, doživeti?

Domžalska pot spominov (DPS), nekdanja Pot spominov NOB občine Domžale, je od leta 2007 planinska obhodnica okoli Domžal. Poteka skozi deset občin, v dolžini približno 100 kilometrov. Skozi našo občino ji lahko sledimo od hriba Šumberka proti Velikemu vrhu (Križentavru), kjer se sreča z Ihansko krožno potjo. V bližini lahko obiščemo izredno zanimivo kraško Železno jamo in jamarski muzej. DPS se nato vzpne proti Sv. Trojici, kjer stoji spomenik na kraju padlega bombnika, nato pa po grebenu do Katarije in naprej do Trojan. Ob povratku po severni strani pa na področju Kolovca obiščemo partizansko Lukovo bolnico / bolnico Triglav. Pot je s strani naših markacistov v letošnjem letu povsem na novo nadelana z mostički in stopnicami ter poteka po nekdanji stari trasi ob potoku. Kdor prehodi celotno pot in zbere vse žige v t. i. Dnevniku poti, prejme priznanje, spominsko značko ter dobropis za spanje v Domžalskem domu na Veliki planini.

Planinsko društvo Domžale je lastnik Domžalskega doma na Mali planini, kot se tudi uradno imenuje, zelo radi pa ga obiščejo tudi domžalski planinci, kajne?

Domžalski planinci se dokaj redno udeležujejo stalnih dogodkov pri Domžalskem domu, saj ga že od same gradnje naprej prepoznavajo kot domžalsko planinsko središče na Veliki planini. Naslednje leto bomo obeležili njegovo 70. obletnico obstoja, kar je izjemen dogodek in dosežek za naše društvo. Organiziramo vsaj štiri redne dogodke v vsakem letnem času, od pomladnih delovnih akcij, poletnega spoznavanja rastlin, tradicionalnega srečanja domžalskih planincev konec avgusta in prazničnega pohoda v zimski idili, ko v planinskem domu tudi prespimo. Domžalski dom je naš planinski dom, katerega vzdrževanje za društvo pomeni zelo veliko obvezo, pa tudi veselje in neizmeren ponos. Vzdrževanje planinske koče na takšni višini in v vseh vremenskih razmerah je svojevrsten zalogaj, ki ga uspemo obvladovati le z obilico prostovoljskega dela, saj sredstva za podporo niso nikoli prav velika. Velik pomen in trud skupaj z najemnikom Domžalskega doma polagamo v vsakoletno ohranjanje obeh certifikatov: Okolju prijazna planinska koča in Družinam prijazna planinska koča. Obiskovalce planine tako tudi na prijazen način seznanjamo s primernim vedenjem v koči in na pašnikih.

A prav množični turizem in promet v zadnjem času zelo obremenjujeta Veliko planino, eno najbolj priljubljenih in obiskanih planin v naši okolici. Kaj ukreniti, da jo bomo vsi skupaj ohranili za zanamce?

Tolikšnega števila obiskovalcev Velike planine, kot smo jim pričla v zadnjih letih, planina ne bo zdržala brez vidnih posledic. Že v preteklosti je bilo narejenih kar nekaj študij, kako to ranljivo in občutljivo gorsko območje zaščiti in ohraniti. Na poteh in v kočah prevladujejo domači in tuji pohodniki, turisti. Med njimi je zelo malo gorniško ozaveščenih obiskovalcev, ki bi prišli peš iz doline po označenih poteh in bi se v koči zadovoljili s skromnejšo ponudbo. Le tako bi lahko zmanjšali količino porabljene energije in odpadnih voda ter hrupa, ki ju množični turizem prinaša. Rešitve za planino se kažejo predvsem v samoomejevanju naših želja in potreb ob obveznem sodelovanju z lokalno skupnostjo. Le kaj bi bila planina brez pastirjev?

Kot varuhinja gorske narave tudi med domžalskimi planinci spodbujate trajnostno sobivanje z naravo. Kakšno bi to moralo biti za ohranitev narave?

Gre za zelo širok spekter delovanja. Vse naše dejavnosti v naravi puščajo sledi in vplivajo na okolje, zato ravnajmo odgovorno, se tega zavedajmo, osveščajmo ostale ter bodimo zgled. Varčujmo z energijo, spoštujmo vse vire pitne vode, prehranjujmo se lokalno in dajmo pred-

VELIKI INTERVJU

nost ponovni uporabi pred novimi nakupi. Vsak od nas mora začeti pri sebi in skupaj lahko dosežemo velike spremembe, ki pa ne sežejo samo na gorska območja, ampak opredeljujejo svet, v katerem želimo živeti.

Ozaveščate o zaščitenih planinskih rastlinah, na primer o arniki. Za marsikatero rastlino niti ne vemo, da je zaščiten in se je ne sme nabirati v naravi. Katere so to?

Kar nekaj je zavarovanih rastlin v Sloveniji in v širšem evropskem območju, pa se zaradi njihove pestrosti pri nas tega niti ne zavedamo. Navadni mali zvonček je pri nas tako vsakdanji, da niti ne pomislimo, da gre za zavarovano rastlino, medtem ko ga tujci skrivoma tihotapijo iz naših logov ter doma sadike razmnožijo in jih bogato prodajajo. Arnika žal izginja. Tudi iz razloga pretirane nabiranja. Je zavarovana rastlina, pri kateri velja, da jo lahko nabirate le s posebnim dovoljenjem, pa še to samo nekaj cvetov za osebno uporabo. Največ škode pa se zgodi pri sviščih, po domače encijanu. Ljubitelji te grenčice zmotno verjamejo, da se napoj pripravlja iz korenin rastline z modrimi cvetovi, pa temu ni tako. Encijan je pri nas že od leta 1922 uvrščen med zavarovane rastlinske vrste. Velja, da se nobenih zaščitnih rastlin ne nabira, ne za naše ne za njihovo dobro. Pa tudi vse ostalo cvetje je najlepše natanko tam, kjer je zacvetelo. Že telefon, ki ga imamo v žepu, zadostuje, da poslikamo vso lepoto in si naredimo svoj foto album cvetja. Spoznavanje cvetja in zelišč je lahko zelo zanimivo in koristno. Pri tem si lahko pomagamo z raznoterimi knjižicami, seminarji ali delavnicami na terenu, ki so temu namenjeni. Nikakor pa ne nabirajte zdravilne rastline, katerih učinkov ne poznate dovolj.

Podnebne spremembe so vse očitnejše tudi v planinskem svetu po Sloveniji, prav zaradi njih pa so lahko planinski izleti nevarnejši. Kaj svetujete domžalskim planincem, kako se varno podati v bližnje hribe in nato v dolino?

Za svojo varnost lahko največ naredi vsak sam z dobro pripravo na turo. Treba je natančno vedeti, kje nas bo pot vodila, kam se lahko umaknemo, kje lahko poiščemo zavetje. Ne zanašajmo se na fotografije z družabnih omrežij, saj redko pokažejo dejanske razmere na terenu. Vsekakor pa moramo že nekaj dni prej spremljati vre-

Vsakič drugačna in vedno malce skrivnostna, a kljub temu tako zelo domačna Velika planina me je že zdavnaj očarala in začarala. Je res nekaj posebnega, njena energija te napolni kot snop svetlobe z neba.

menško dogajanje in napovedi. Poleti velja znano načelo, da je treba hoditi v hribe tako zgodaj, da smo do poldneva, ko se začne nevarnost neviht, že varno nazaj v dolini! Za območje Velike planine si lahko pomagamo tudi z našo vremensko postajo, kjer beležimo trenutno temperaturo, moč vetra ter razmere opazujemo prek kamere. Vsi podatki so dosegljivi prek društvene spletne strani. Nahrbtnik, v katerem ne smejo manjkati vetrovka, kapa in rokavice tudi v poletnih dneh, vsaj dva litra vode, kakšna energijska ploščica ter dobri čevlji, so del osnovne opreme za v hribe. Ko smo na turi, uporabljamo markirane poti in ne hodimo po bližnjicah ter brezpotjih. Predvsem pa poslušajmo svoje telo in upoštevajmo občutke. Morda ni dober dan za hribe. Če se ne počutimo dobro ali ne zaupamo v svojo izbiro poti, je bolje obrniti in se varno vrniti v dolino.

Domžalski planinci torej skrbite tudi za varne in strokovno urejene planinske poti v naši okolici?

Urejanje planinske infrastrukture je ključno delo naših markacistov. V naši domeni je urejanje planinskih poti v domžalski občini, kjer pokrivamo traso Domžalske poti spominov, kot tudi vse dostope na Veliko planino iz Stahovice, s Krivčevega, s prelaza Volovjek ter nazadnje tudi iz Kamniške Bele čez Presedljalj in Konja. Velik obisk Velike planine terja tudi bolj obsežno in drugačno nadelavo planinskih poti. Obiskovalce, ki se pripeljejo do urejenih parkirišč, želimo obdržati na označenih poteh, kjer se lahko škoda zaradi preobremenjenosti terena lažje obvladuje in tudi sanira. Tudi na drugih področjih delovanja društva premikamo meje in postorimo, kar je potrebno za naše skupno dobro. Neznansko

sem hvaležna ožji ekipi sodelavcev v društvu, saj brez njih to nikakor ne bi bilo mogoče. Opravljenega prostovoljnega dela je res veliko! Hkrati se nam ves čas večajo potrebe po dodatnem strokovnem kadru, tako markacistov, vodnikov PZS, alpinističnih inštruktorjev kot inštruktorjev planinske vzgoje oziroma z novim poimenovanjem strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu.

Domžalski planinci ste tudi pobudniki Pohoda ob reki, ki povezuje. Kako bi po vašem mnenju še lahko izboljšali rekreativno zeleno os ob reki Kamniški Bistrici, zaradi katere je bivanje v Domžalah zagotovo prijetnejše in kakovostnejše?

Že šest let aktivno sodelujemo in razvijamo idejo planinske poti, ki bi se vila od izvira Kamniške Bistrice do sotočja in izliva v Savo. Da je ideja prava, se kaže v množičnosti vsakoletnega pohoda. Ostaja želja in pobuda, da se primerno uredi trasa ob reki tako, da se pohod vsako leto lahko še podaljša. Del zelene osi je tudi naravno plezališče Knezove skale pod Šumberkom. Člani alpinističnega odseka skrbno urejajo in čistijo naravno plezališče, vse smeri smo tudi lično označili, za kar smo uporabili prodnike iz Kamniške Bistrice. Skrbimo in posodabljammo tudi plezalno steno na Rodici, ki ob vedno večjem zanimanju za športnoplezalne dejavnosti mladine in odraslih že nekaj časa ne zadostuje več vsem našim potrebam. Domžale bi nujno potrebovale večji in sodobnejši plezalni center.

Kako bi domžalsko občino, ki ima veliko lepe zelene okolice, lahko naredili še prijaznejšo za vse tiste rekreativce, ki se najraje gibajo v naravi, na svežem zraku?

V naši občini deluje več kot 130 društev na področju športa, ki že ponujajo različne aktivnosti in prirejajo množstvo dogodkov. Le njihovi iznajdljivosti je prepuščeno, da najdejo pot do naših src. Žal nimamo možnosti celovitega pregleda, po vzoru kulturnih dogodkov, kjer bi bilo moč slediti in izbrati tiste športne dejavnosti, ki so nam bližje. Tak skupni informativni portal bi veliko pripomogel tako udeležencem kot organizatorjem, saj bi omogočal učinkovitejše meddruštveno sodelovanje in večjo odzivnost občanov na organizirane dogodke. □

MestniKino
Domžale

SEPTEMBER

2022
MESEČNI
KINO
SPORED

PLESNA TERAPIJA

2. | 4. | 8. | 13. | 22. | 28. sept

komedija / Rumba la vie / režija: Franck Dubosc / scenarij: Franck Dubosc / igrajo: Franck Dubosc, Louna Espinosa, Jean-Pierre Darroussin, Michel Houellebecq / 2022, Francija, Belgija / 102'

Tony je petdesetletni voznik šolskega avtobusa, ki živi sam, saj je pred dvajsetimi leti zapustil svojo družino. Ko ga pretrese srčni infarkt, se odloči soočiti s svojo preteklostjo, zato zbere pogum in se vpiše v plesno šolo, ki jo vodi njegova hči. Ker jo ni nikoli spoznal, se nadeja, da se bosta zblížila in lahko si bo znova osmislił svoje življenje ... pa četudi se bo moral naučiti plesati.

TAM, KJER POJEJO RAKI

9. | 10. | 15. | 21. | 27. sept

drama / Where the Crawdads sing / režija: Olivia Newman / scenarij: Lucy Alibar, Delia Owens / igrajo: Daisy Edgar-Jones, Harris Dickinson, David Strathairn, David Strathairn / 2022, ZDA / 125'

Knjižna uspešnica zaživi v filmu o Kyi, zapuščenem dekletu, ki mora samo skrbeti zase v nevarnem močvirnatem predelu Južne Karoline. Zaradi govoric o »močvirki«, ki že leta preganjajo mesto ob Barkleyjevem zalivu, je Kya povsem odrezana od skupnosti. Ko spozna dva mladeniča iz mesta, se Kya prepusti novemu in presenetljivemu svetu. A ko enega od njiju najdejo mrtvega, Kya takoj postane v očeh sokrajanov glavna osumljenka. Ob napredovanju preiskave je vse manj jasno, kaj se je v resnici zgodilo, in vse nevarneje postaja, da bodo razkrite številne skrivnosti, ki so zakopane v močvirju.

LUKNJA

8. | 14. | 21. sept

drama / Il buco / režija: Michelangelo Frammartino / scenarij: M. Frammartino, G. Giuliani / nastopajo: Paolo Cossi, Jacopo Elia, Denise Trombin, Nicola Lanza / 2021, Italija, Nemčija, Francija / 93'

V času gospodarskega razcveta v šestdesetih letih prejšnjega stoletja na razvitem italijanskem severu zraste najvišja stavba v Evropi. Na drugem koncu države se skupina mladih jamarjev spusti v podzemlje nedotaknjene kalabrijskega krasa. Na planoti Pollino pred očmi starega pastirja – edine priče drznega podviga – sedemsto metrov pod zemeljskim površjem odkrijejo eno najglobljih jam na svetu, brezno Bifurto. Poetično popotovanje v neznano, kjer dobita čas in prostor povsem nov pomen. Obvezen ogled v kinu.

GAJIN SVET 2

na sporedu septembra | 7.9. projekcija z ekipo filma

mladinska komedija / režija: Peter Bratuša / scenarij: Peter Bratuša, Špela Levičnik Oblak / igrajo: Ura Štader, Sebastian Cavazza, Enej Černe Berčič, Neža Smolinsky, Jurij Zrnek, Katarina Čas, Ajda Smrekar, Lotos Vincenc Šparovec, Bojan Emeršič, Primož Pirnat / 2022, Slovenija / 97' / slovenščina, 10+

Gaja pred počitnicami doživi vdor v osebni profil na družabnem omrežju. S pomočjo inšpektorja Haceta in prijatelja Matica zadevo hitro reši. Vseeno pa nesporazum po zaključnem šolskem koncertu ogrozi njeno dolgoletno prijateljstvo z Maticem. Gaja se z očetom in sestro Teo odpelje kampirati na morje, toda pravi dopust se še ne more začeti. Gaja mora prej še rešiti lastnika malega obmorskega bara pred predrznimi izsiljevalci, za kar pa potrebuje pomoč Matica in njegovih računalniških prijateljev ter nepogrešljivega inšpektorja Haceta. Uspe ji tudi, da spet poveže družino, pomiri svojo sveže zaljubljeno sestro ter s pomočjo prijateljev, mame in Erne, učiteljice saksofona, osreči tudi očeta.

MESTNI KINO DOMŽALE

Ljubljanska 61, 1230 Domžale
blagajna@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si

online.kinodomzale.si

spletni kino
z najboljšimi filmi
iz udobja
domačega kavča

Poletno gledališče Studenec

Jubilejni koncert ob 30-letnici
IGOR IN ZLATI ZVOKI
gosti: **Modrijani** in **Štirje kovači**
Voditelj **Boštjan Romih**
četrtek, 1. september 2022
ob 19. uri

Koncert

MARKO ŠKUGOR

nedelja
11. september 2022
ob 19. uri
Vstopnice: Eventim | Petrol | Pošta

Mestno kulturno društvo
Miran Jarc
Škocjan pri Domžalah

22. kulturni
poletni
festival
Studenec
2022

Rezervacija vstopnic:
051 61 61 51
(Marjana)

051 61 41 41
(Urša)

www.studenec.net

TEMA MESECA

RAČUNSKO SODIŠČE O VIŠINI STROŠKOV ZA GOSPODINJSTVA – PRIMER OBČINE DOMŽALE

Računsko sodišče je za leto 2021 opravilo analizo višine občinskih stroškov za gospodinjstva med slovenskimi občinami.

Cveta Zalokar
Foto: Freepik

Pri tem je ocenilo in primerjalo cenovno dostopnost kakovostnih storitev, ki bo v prihodnosti zaradi posledic pandemije, nestabilnih geopolitičnih razmer in nepredvidljivih gospodarskih gibanj še bolj aktualno kot v preteklosti. Občani že danes močno čutijo vplive dviga cen energentov in splošne druginje, zato je z vidika posameznika višina stroškov občinskih storitev, ki zagotavljajo osnovne potrebe za kakovostno bivanje, vedno bolj pomembna. Računsko sodišče je analiziralo 10 različnih področij cen občinskih storitev, osnovnih šest tudi v paketu, med te so uvrstili komunalne stroške pitne vode, kanalščine in čiščenja greznic, komunalne odpadke, komunalni prispevek, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in stroške vrtca, poleg tega pa so v primerjavo uvrstili še višino turistične takse, članarino za knjižnico, grobnine in osnovno obračunsko stopnjo za neprofitne najemnine.

Skupni mesečni stroški za povprečno gospodinjstvo

Računsko sodišče je zbrane podatke o cenah združilo za namen predstavitve celotnega mesečnega stroška, ki ga ima povprečno gospodinjstvo v posamezni občini. Podatki se tako nanašajo na tričlansko gospodinjstvo za že omenjenih šest področij: program vrtca, oskrba s pitno vodo, kanalščina, komunalni odpadki, komunalni prispevek in NUSZ. Razlike v ceni stroškov so med občinami precej velike, tako je med Piranom, ki je primerjalno najdražja občina v Sloveniji, (in kjer skupni stroški na mesečni ravni znesejo kar 126,08 evra) in Krškim, ki je primerjalno najcenejša občina (in stroški znašajo zgolj 50,15 evra), ogromna razlika. Ob tem je treba poudariti, da so ti stroški lahko različni tudi zaradi povsem objektivnih razlogov, kot so kakovost in učinkovitost storitve, obseg infrastrukture, velikost in poseljenost občine ter geografska lega posamezne občine. Kljub temu je iz raziskave mogoče potegniti določene vzporednice in primerjave, ki kažejo tudi na pripravljenost občinskih oblasti, da se spopadejo z višino cen teh storitev ter poskušajo občankam in občanom zagotoviti najboljše storitve za najugodnejšo možno ceno.

V povprečju skupni strošek za povprečno gospodinjstvo za izbranih šest storitev v Republiki Sloveniji znaša 78,67 evra. V občini Domžale je ta strošek 96,64 evra, kar nas uvršča na visoko 13. mesto med 212 slovenskimi občinami, kar pomeni, da plačujemo skoraj 23 % višje stroške osnovnih sto-

ritev od slovenskega povprečja – to pa na letni ravni pomeni 215,64 evra. Pred nami so uvrščene zgolj obalne občine Koper, Izola, Piran in Ankaran, nekatere občine z mnogo manjšo gostoto poseljenosti, kot so Brezovica, Litija, Cerkljica, Miren-Kostanjevica, Ig in Šmartno pri Litiji ter naši sosedi Mengeš in Moravče. Občini Domžale je po številu in gostoti prebivalstva najbolj podobna Mestna občina Velenje s 33.640 prebivalci, kjer pa skupni strošek znaša zgolj 65,86 evra in je tako v Občini Domžale strošek višji za več kot 40 %. Zanimiva je tudi primerjava s sosednjima Mestno občino Ljubljana, kjer je ta strošek 85,90 evra (nižji!) in Občino Kamnik, kjer je izračun pokazal strošek 84,31 evra (tudi nižji), in čeprav je Občina Domžale petkrat bolj gosto poseljena. Med geografsko in populacijsko primerljivimi občinami je tako dražja zgolj Mestna občina Koper, primerljivi sta Kranj in Vrhnika, cena pa je nižja v

Ljubljani, Kamniku, Celju, Cerkljah na Gorenjskem in Grosupljem, medtem ko so cene občutno nižje na primer v Velenju, Medvodah in Novem mestu. Na podlagi teh podatkov lahko zaključimo, da so cene v občini Domžale precej nad povprečjem ter tako glede na značilnosti in pogoje precej višje, kot bi si občanke in občani želeli.

Občina Domžale – njene značilnosti, prednosti in slabosti

V občini Domžale živi 36.650 prebivalcev, kar nas uvršča na 6. mesto po številu prebivalcev in smo tako največja slovenska občina, ki nima statusa mestne občine. Na kvadratni kilometer v občini Domžale živi 507 ljudi in tudi tukaj smo v samem vrhu, saj nas to uvršča na 5. mesto občin z največjo gostoto prebivalstva ter krepko nad slovensko povprečje, ki znaša 104. Tako številčnost kot visoka poseljenost sta fak-

torja, ki bi morala zniževati ceno občinskih storitev. Dejstvo je, da če zagotavljaš določene storitve za večje število ljudi, je možna višja stopnja racionalizacije delovanja in doseganje nižjih cen. Še toliko bolj to velja za gostoto poseljenosti, saj to posledično pomeni manj vodovodnih in kanalizacijskih cevi, manj zahtevnih posegov v prostor, manj kilometrov za prevoz odpadkov ter krajši čas pobiranja smeti.

Geografsko občina Domžale leži ob vznožju Kamniško-Savinjskih Alp, a obenem na ravninskem območju porečja Kamniške Bistrice. Bližina gora nam zagotavlja relativno lahko dostopne in visoko kvalitetne vire pitne vode, saj je naša podtalnica relativno blizu površine, obenem pa imamo na območju občine zadostno število vodnih črpališč. Vse to so primerjalne prednosti glede na večino slovenskih občin. V občini Domžale se lahko pohvalimo tudi z moderno Centralno čistilno napravo Domžale - Kamnik, ki smo jo postavili skupaj s partnerskimi občinami, v Dobu pa imamo tudi sortirnico odpadkov. Ne premoremo pa lastnega odlagališča, sežigalnice ali podobne infrastrukture, zato pri tem sodelujemo v projektu RCERO, ki deluje pod okriljem Mestne občine Ljubljana.

Analiza cene komunalnih odpadkov

Raziskava je analizirala mesečno ceno zbiranja 45 kg mešanih odpadkov in 15 kg bioloških odpadkov ter 40 kg predelave odpadkov in 5 kg odlaganja odpadkov. Raziskava je v tem delu pomanjkljiva, saj se cena odpadkov izračunava v kilogramih, medtem ko številna komunalna podjetja, tudi domžalski Prodnik, zaračunavajo storitve glede na prostornino zabojnikov. Tako je v občini Domžale najmanjša možna obračunska enota pri zbiranju mešanih odpadkov 55 kg, pri bioloških v zimskih mesecih 20 kg, v poletnih mesecih pa zaradi večkratnega odvoza 40 kg, (kar je glede na

povprečje 30 kg kar dvakratnik obračunske enote v raziskavi): pri tem smo upoštevali povprečja, navedena tudi na računih za komunalne stroške. Pri predelavi in odlaganju odpadkov zaradi manjših količin obračunanih kilogramov do teh odstopanj ne prihaja. Tako je cena pri smeteh v občini Domžale v raziskavi sicer le 16,42 evra, ki nas uvršča na 62. mesto med vsemi občinami. Vendar pa bi morali pri občini Domžale upoštevati, da zaradi načina obračunavanja na volumen zabojnika količin v kg iz analize sploh ne moremo upoštevati, saj se pri nas obračunava večje količine. Glede na to je v resnici strošek nekaj nad 20 evrov, kar pa nas bi uvrstilo med najdražjih pet občin v Sloveniji ter za tretjino nad slovensko povprečje, ki znaša 15 evrov. V tem primeru nam primerljiva cena na kilograme ne daje prave slike stroška, saj se v občini Domžale obračunava strošek na volumen zabojnikov, ki pa je izražen v kilogramih večji, kot so bile analizirane količine. Morda malo težko razumljivo, a to je tudi odgovor, zakaj so zneski na naših položnicah relativno višji kot pri ostalih. Zaključek: realna cena odvoza, obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov v občini Domžale vendarle spada v sam vrh slovenskih občin. Če ob tem upoštevamo še dejstvo, da je zabojnik za zbiranje bioloških odpadkov v občini Domžale obvezen, prav tako ni mogoče spreminjati pogostnosti pobiranja odpadkov, pobrani odpadki pa se obračunavajo po pavšalnem izračunu prostornine v kilograme, zabojniki pa so le redko, če sploh kdaj, popolnoma polni, postane hitro jasno, da je zbiranje in obdelava smeti v občini Domžale za občanke in občane zelo draga in precej dražja kot v katerikoli primerljivi občini.

Tako se stroški v veliki večini primerjanih občin gibljejo med 12,50 evra in 14,00 evrov, izjemi sta zgolj Koper in Grosuplje, a tudi tam niti približno ne dosegajo zneska naj-

nižje možne cene v občini Domžale. V tem delu bi morda lahko izpostavili občino Kamnik, ki ima večino podobna izhodišča, ima pa eno veliko pomanjkljivost: to je velikost in razvejanost občine ter razpršenost prebivalstva. Glede na te parametre bi bilo pričakovati, da so stroški v občini Kamnik višji od stroškov v občini Domžale, kar pa ne drži – ne po podatkih raziskave, še toliko manj pa glede na realno ceno, in podobno velja za praktično vse slovenske občine.

Analiza cene vodne oskrbe

Raziskava je v tem delu analizirala mesečno porabo 8 kubičnih metrov vode z omrežnino. Povprečna cena v Republiki Sloveniji je znašala 12,40 evra, medtem je ta cena v občini Domžale znašala 12,82 evra, kar nas še vedno uvršča med najdražjih 90 občin, vendar je treba upoštevati, da kar 155 od 212 občin na tem področju uveljavlja določeno vrsto subvencioniranja, ob upoštevanju teh subvencij se povprečna cena spusti na 11,69 evra, občina Domžale, ki teh subvencij ne zagotavlja, pa se tako povzpne na 71. mesto. Glede na geografsko lego, gostoto poseljenosti in relativno lahek dostop do čiste pitne vode s črpališči bi bili lahko ti stroški v občini Domžale najbrž nižji, saj so vendarle precej višji kot v primerljivih občinah z vodo relativno bogate ljubljanske kotline.

Analiza kanalščine in čiščenja greznic

Tako kot na področju oskrbe s pitno vodo tudi na področju odvajanja odpadnih voda občina Domžale ne subvencionira teh storitev, ki jo sicer zagotavlja kar 98 slovenskih občin, takovna cena 17,25 evra za odvajanje 8 kubičnih metrov odpadnih voda uvršča na 55. mesto med slovenskimi občinami in krepko nad slovensko povprečje, ki je 14,50 evra. Tudi na tem področju je pomembno izpostaviti dejstvo, da je ravninska lega in velika gostota poseljenosti prednost, ki bi se praviloma morala odražati v nižjih cenah, saj nižje cene plačujejo na primer v Kamniku, veliko cenejša je kanalščina tudi na Vrhniki in v Velenju. Zanimive so primerjave v zvezi z čiščenjem greznic. To je po raziskavi sicer v občini Domžale med nižjimi in krepko pod slovenskim povprečjem. Vendarle pa je treba upoštevati, da vsi lastniki greznic redno plačujejo strošek kanalščine glede na porabljeno vodo, brezplačno čiščenje greznic pa imajo zagotovljeno le vsake tri leta. Vsa ostala čiščenja greznic morajo plačevati sami.

Analiza cene otroškega varstva

Pri analizi cen programov vrtcev je računsko sodišče upoštevalo drugi starostni razred in pri subvencioniranju občine družino v 5. dohodkovnem razredu. Razlike pri programih vrtcev med občinami so relativno majhne, saj od povprečne cene 383 evrov nobena občina ne odstopa za več kot 30 %. Tako se tudi **občina Domžale s ceno 385,48 evra uvršča v zlato sredino tik ob državno povprečje**, kar je glede na dostopnost, urejenost in kvaliteto vrtčevskih programov in naši občini vsekakor lep uspeh. Treba pa je tudi poudariti, da cena po zakonski olajšavi in morebitni subvenciji občine znaša v občini Domžale 134,92 evra, kar pa presega državno povprečje za dobrih 10 %, saj je to 121,82 evra. Občina Domžale namreč ni med 56 občinami, ki so se odločile za dodatno subvencioniranje plačila vrtca. Tako se upošteva tudi ta dejstva

občina Domžale pri tem strošku uvršča na 77. mesto, kar je še vedno krepko v zgornji polovici.

Analiza stroška nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in komunalnega prispevka

Računsko sodišče si je izbralo obračunsko enoto 80 m² in po tej obračunski enoti znaša NUSZ v občini Domžale 49,30 evra, kar je sicer nad državnim povprečjem, ki je 40,90 evra, kljub temu pa precej nižje glede na primerljivo velike občine, kot so Velenje, Celje, Novo mesto, Celje, Koper in Kranj, mnogo nižje je tudi od naših sosedov v Mestni občini Ljubljana, malo pa smo dražji od Vrhnike, Grosupljega in Kamnika. Podobna slika je z višino komunalnega prispevka, kjer je Računsko sodišče obračunavalo prispevek za 600 m² gradbene parcele in 150 m² bruto stavbne površine z obstoječo komunalno opremo. Občina Domžale tukaj z 11.485,00 evrov krepko presega državno povprečje, ki je le 5967,00 evra, a je obenem krepko cenejša od Ljubljane, Celja in Kopra ter z ostalimi večjimi občinami in občinami, ki ležijo blizu prestolnice, povsem primerljiva.

Analiza stroškov članarine v knjižnici, turistične takse in grobnine

Izmed vseh obravnavanih področij smo v občini Domžale lahko najbolj ponosni in zadovoljni na **Knjižnico Domžale, saj je edina slovenska knjižnica, ki je zagotavljala mesečno članarino v višini zgolj 6,00 evrov, kar je več kot pol manj od slovenskega povprečja 12,50 evrov**. Glede na njen obseg delovanja, številne dejavnosti in urejenost zbirk, pa tudi odprtosti in dostopnosti gradiva, je to resnično pohvalno. Med najnižjimi je tudi turistična taksa, vendar to ob upoštevanju dejstva, da na prebivalca v občini Domžale poberemo zgolj 0,84 evra turistične takse, v tem trenutku ne predstavlja velikega pomena. Podobno je z grobninami, kjer smo z 21,00 evri sicer malo nad slovenskim povprečjem, ki je 19,00 evrov.

Pogostnost najvišjih cen

Računsko sodišče svojo analizo sklene še z analizo pogostnosti najnižjih in najvišjih cen v občinah, za izbranih šest storitev, in tudi tukaj se pokaže, da **občina Domžale spada med najdražje občine v Sloveniji, saj smo zbrali 19 od možnih 24 točk, kar nas uvršča na 14. mesto**. Če pri skupnih stroških za povprečno gospodinjstvo dodamo še 4 evre, kot znaša cena presežka minimalno pobranih komunalnih odpadkov nad obračunanimi vrednostmi Računskega sodišča, skupni strošek v Občini Domžale torej preseže 100,00 evrov na mesec, kar nas uvrsti na visoko 5. mesto najdražjih občin v Sloveniji. Rezultat ni dober, še posebej, če upoštevamo ugodno geografsko lego, veliko število prebivalcev in visoko gostoto poseljenosti, ki bi morali kot faktorji vsak na svoj način to ceno nižati pod povprečje.

Primerjalno gledano, z upoštevanjem vseh okoliščin, je možno zaključiti, da je občina Domžale v najožjem krogu občin, kjer so občinske storitve med najdražjimi v Republiki Sloveniji. Vsekakor bi bila potrebna in nujna podrobna analiza še na občinski ravni, ki bi morda dala odgovore in tudi rešitve, ki bi lahko pomenile znižanje stroškov tam, kjer bi bilo to mogoče. Občanke in občani Domžal to vsekakor pričakujejo. □

Domžalčanka Ina Shai z novo skladbo

Domžalčanka Ina Shai (Domžalčani jo morda bolj poznamo kot Martino Šraj) je začetek letošnjega poletja svetu predstavila svojo novo skladbo z naslovom Queen (Kraljica). Kot pravi, je himno za vse ženske izdala v času platinastega jubileja vladanja britanske kraljice Elizabete II.; Ina Shai zadnja leta namreč živi in ustvarja prav v Londonu.

Slovenka, ki je svoj dom in mesto našla v tujini, se je za selitev v London odločila pri svojih 22 letih zaradi študija. In tam ostala vse do danes. V novem mestu je hitro našla sodelavce, glasbenike in producen-te, s katerimi še danes ustvarja. In še vedno, z vsakim novim glasbenim projektom, spoznava nove.

Tako je bilo tudi pri nastajanju nove skladbe Queen, za katero se je po posneti studijski verziji odločila še za snemanje videospota. Pri tem ji je pomagal pianist Andrew Yeats, ki sodeluje s svetovno znanimi izvajalci, kot so Callum Scott, Sam Fischer idr., ter producenta in avdio inženirja Charlieja Thomasa, ki je sodeloval z izvajalci kot so Paul McCartney, Ella Henderson, One Direction, Pink Floyd, Little Mix idr.

Ne glede na novo življenjsko okolje pa se Ina še vedno rada vrača v Slovenijo. Spomini nanjo nas lahko po-

nesejo več kot 10 let nazaj, večkrat se je na EMI predstavila s skladbami Dovolj ljubezni, Colour me in Glow, nastopila je tudi v oddaji Slovenija ima talent, predstavila se je še na Melodijah morja in sonca. Od leta 2014 živi in ustvarja v Londonu, kjer je najprej z odliko zaključila študij smeri Crea-

tive Musicianship – vocals na Inštitutu BIMM (The British and Irish Modern Music Institute). Leta 2016 je postala tudi izvajalka tedna radia BBC s skladbo Overload, njena skladba Starboy pa ima do zdaj več kot osem milijonov ogledov na Spotify in YouTubeu. **MATEJA A. KEGEL**

Stres

Živimo v svetu, kjer se vsakodnevno srečujemo s stresnimi situacijami. Stres je odziv organizma na škodljive stresne dejavnike oziroma stresorje v okolju. Ob stiku s stresorjem se poruši človekovo notranje ravnovesje, sproži se vrsta biokemičnih reakcij v telesu, ki privedejo do sproščanja stresnih hormonov. Dolgotrajna podvrženost telesa stresu lahko vodi v anksioznost, depresijo in druge telesne bolezni.

Na tržišču imamo veliko izdelkov iz zdravilnih rastlin, namenjenih zdravljenju, preprečevanju in lajšanju stresa. Farmacevt v lekarni s pogovorom s pacientom najprej presodi, ali je njegova težava primerna za samozdravljenje ali je potrebna napotitev k osebnemu zdravniku. Farmacevt svetuje najprimernejše zdravilo oziroma drug izdelek za pričetek samozdravljenja. Izdelki se med seboj razlikujejo po sestavinah, oblikah in tudi po regulatornem statusu (zdravila in prehranska dopolnila).

Zdravilo je vsaka snov ali kombinacija snovi, ki so predstavljene z lastnostmi za zdravljenje ali preprečevanje bolezni pri ljudeh ali živalih. Zdravilo je lahko v prometu šele takrat, ko proizvajalec od pristojnega državnega organa (Agencije za zdravila) pridobi dovoljenje za promet. Prehranska dopolnila pa so živila. Njihov namen je dopolnjevanje običajno prehrano in ne zdraviti.

Najbolj znana zdravilna rastlina za zdravljenje stresa je baldrijan (*Valeriana officinalis*). Na tržišču je tudi več kombinacij zdravilnih rastlin (kombinacije baldrijana, poprove mete, melise, pasijonke in hmelja).

Baldrijan ima med zdravilnimi rastlinami s pomirjevalnim delovanjem najboljše raziskano in dokazano učinkovitost. Raziskave so potrjene tudi s kliničnimi študijami. Ker pripravki iz baldrijana ne povzročajo odvisnosti, so primerna prva izbira za pomiritev ob soočanju s stre-

snimi situacijami. So tudi primerna prva izbira pred zdravljenjem z zdravili na zdravniški recept. Vendar pa je kljub temu pri uporabi baldrijana potrebna velika previdnost. Sočasna uporaba baldrijana in sinteznih pomirjeval lahko namreč poveča učinek slednjih. Prav tako lahko baldrijan v večjih odmerkih vpliva na sposobnost vožnje in upravljanja s stroji. Uživanje baldrijana pred vožnjo (do dve uri prej) je tako odsvetovano.

O varnosti uporabe baldrijana med nosečnostjo in dojenjem ni dovolj podatkov, zato uporabe v teh obdobjih ne priporočamo. Prav tako ne priporočamo uporabe baldrijanovih pripravkov mlajšim od 12 let.

Za obvladovanje stresa pa so vsekakor zelo pomembni tudi nefarmakološki ukrepi, kot so npr. različne tehnike sproščanja (meditacija), športne dejavnosti ter ukvarjanje s hobiji, ki nas veselijo in sproščajo.

DARINKA JUVAN, MAG. FARM, NINA POROVNE ČERNE, MAG. FARM

facebook

Javni zavod Mestne Lekarne

LEKARNA DOMŽALE

LJUBLJANSKA 72, 1230 DOMŽALE

WWW.MESTNELEKARNE.SI

DELOVNI ČAS

OD PONEDELJKA DO PETKA 7.30-19.30

SOBOTA 7.30-13.00

SOBOTA, NEDELJA IN PRAZNIKI 17.00-20.00

(01) 777 02 50

LEKARNA.DOMZALE@MESTNELEKARNE.SI

NOVICE

S starostniki po Ljubljani

Krajevni odbor Rdečega križa Dob ob drugih aktivnostih vsako leto pripravi tudi druženje starostnikov, ki so dopolnili 70 let. Epidemija je bila kriva, da sta izleta v preteklih dveh letih izostala, zato je bila odločitev, da 16. junija 2022 s starostniki obiščejo zanimivosti in znamenitosti Ljubljane, toliko bolj težko pričakovana. Kot je povedala predsednica Elizabeta Tome, se le redko vsi, ki so blizu Ljubljane, odločijo, da bi jo obiskali kot turisti. Izleta se je udeležilo 33 starostnikov, starejših od 70 let, posebej veseli so bili novih članov. Vsi skupaj so se pristrčno razveselili skupnega druženja, ki so ga začeli v Dobu in nadaljevali v Ljubljani v centru mesta pred Magistratom, kjer jih je počakal vlakec Urban, da jih popelje po privlačni turistični poti, polni zanimivosti in znamenitosti našega glavnega mesta.

Po informacijah o Mestni hiši je bil na vrsti Ljubljanski grad, Špica z izhodiščem za Botanični vrt, zanimiv je bil Trnovski pristan, Plečnikova hiša v Krakovem, pot pa je vodila tudi mimo rimskega zidu, Križank, po Slovenski cesti in Kongresnem trgu. Zanimiv je bil pogled na

parlament, obiskovalci pa so mimogrede izvedeli še marsikaj zanimivega o ljubljanski operi ter Moderni in Narodni galeriji. Vlasec Urban jih je popeljal še po središču mesta čez Prešernov trg do izhodiščne postaje pri Magistratu. V prešernem vzdušju in navdušenem ogledovanju ljubljanskih znamenitosti, na kar bodo vse prisotne še dolgo spominjale številne fotografije, jih je pot pripeljala do tržnice, kjer so napolnili steklenice s pitno vodo in se podali prek Tromostovja do Prešernovega trga in s skupnimi močmi obudili spomine na največjega slovenskega pesnika, našli pa tudi njegovo Julijo, ki ga gleda s skrivnostnega okna.

Naslednja postaja je bil Kongresni trg, kjer je bil lep razgled na Ljubljanski grad od daleč, izvedeli pa so tudi, zakaj je na tem trgu sidro. Čeprav jih je Ljubljana na njihovem spoznavanju spremljala že od začetka, so se ji nato prek Mesarskega mostu še bolj približali, saj jih je tam čakala ladjica, s katero so si večino poti, ki so jo prehodili ali prevozili z vlakcem Urbanom, ogledali še iz žabje perspektive, kar je pomenilo drugačen pogled na znamenite stavbe in mostove od spodaj.

»Vsi izletniki so se počutili odlično, bili veseli, da smo videli Ljubljano še malo drugače in v prešernem duhu smo naš izlet zaključili s kosilom pri Micki,« je pripovedovanje o prijetnem dnevu v našem glavnem mestu končala Elizabeta Tome in posebej poudarila, da je bil tako Krajevni odbor Rdečega križa Dob, kakor vse odbornice, ki so izlet pripravile, izredno vesele, da so lahko z izletom, prijaznostjo in lepimi željami polepsale dan vsem sokrajanom, ki so se udeležili izleta ter jim kliče: nasvidenje v naslednjem letu. Hkrati se zahvaljuje vsem odbornicam za pomoč in sodelovanje pri pripravi izleta, vsem udeležencem za obisk, hvala pa tudi vsem, ki so izlet omogočili – Krajevni skupnosti Dob in Območnemu združenju RK Domžale.

VERA VOJSKA
FOTO: KO TK DOB

Zbor štokelj na Rovah

Letos so poletne počitnice na Rovah še kako zanimive. Že konec maja nas je znova pozdravila črno-bela stara znanica, ki se je že lani sončila po travnikih naše krajevne skupnosti. Tokrat je s seboj pripeljala družbo, kar je dober znak – štoklje se namreč prehranjujejo z žabami, ribami, žuželkami, deževniki, majhnimi pticami in celo drobnimi sesalci. Če je na naših travnikih več štokelj, je torej dovolj tudi omenjenih živali, to pa pomeni, da je naše okolje razmeroma še zdravo.

Pridno smo jih šteli in vsak teden našli kakšno več. V sredini julija je

tako krila nad Žiškim vrhom razpiralo že pet štokelj, zadnje obvestilo o osmih pticah pa je do nas z zagoriškega konca prispelo konec meseca.

Vseeno smo v teh dneh osuplo obstali ob prizoru na sliki – na travniku se je zbralo kar 14 štokelj, ki se, neverjetno, prav nič ne bojijo brnenja traktorjev in si v njihovi bližini mirno iščejo svoje kosilo.

Ker so že naši predniki te pernatke lepote imeli za znanilke dobre in sreče, po ljudskem izročilu pa dolgonoge dame staršem prinašajo otroke, nas veseli, da so se tudi letos odločile za obisk naših vasi.

Obeleževanje svetovnega dneva multiple skleroze

Svetovni dan multiple skleroze se obeležuje vsako leto v zadnjem tednu maja. Člani Kamniško-zasavske podružnice multiple skleroze Slovenija so se že pred leti odločili, da bodo ta dan obeleževali s pohodom po eni izmed občin, iz katere so člani podružnice. Tako smo pred leti obiskali Litijo, letos pa smo se odločili, da obiščemo občino Domžale.

Zbrali smo se 21. maja 2022. Ker smo iz različnih krajev, je bilo zbirno mesto pred trgovino Tuš, kjer smo lahko parkirali. Naše popotovanje

in druženje po Domžalah je potekalo kot ogled zanimivosti Domžal, ki nam jih je predstavila turistična vodička Domžal gospa Ana. Pot nas je vodila po Kolodvorski ulici vse do uprave občine Domžale, po novi lepi promenadi do Ravnikarjeve hiše ter naprej skozi občinski park. Pot smo nadaljevali mimo Slamnikarskega muzeja. O vsebini in pomenu muzeja nas je seznanila vodička Ana. Zelo zanimivo. Ogledali smo si Menačenkovo domačijo, vodička pa je par besed namenila tudi župnijski cerkvi. Nekateri že kar rahlo utrujeni so pogledovali proti Češminovem parku, zlasti kavarni, ki se nahaja na koncu Karantanske in Slamnikarske ulice.

V tem parku je bilo namreč predvideno druženje ob kavi in sladkih dobrotah, ki jih nudi ta kavarna. V pogovoru smo izvedeli precej podatkov o bivših takrat zelo znanih in uspešnih tovarnah v Domžalah, kot so Toko, Univerzalne in druge.

Da nam je kavica še bolj prijala in da je bila torta še bolj sladka, so za prijetno vzdušje poskrbele mažoretke iz OŠ Rodica.

Na pot po Domžalah so se lahko podali tudi člani, ki so na vozičkih oziroma skuterjih. Druženje je bilo zelo prijetno in poučno. Še se bomo oglasili v občini Domžale.

ANTONIJA ZUPANČIČ
FOTO: ANICA MOHAR

Župnijski dan in blagoslov trga pri cerkvi na Goričici v Domžalah

Pred leti, ko covid-19 še ni zapolnjeval naših glav in medijev, smo v župniji Domžale vsako leto organizirali župnijski dan. To je priložnost, da se med seboj srečamo, drug drugega obogatimo, se spoznamo, povežemo in kaj dobrega ustvarimo. Takšen dan ponovno pravljamo drugo nedeljo v septembru – 11. septembra. Tokrat bo župnijski dan še dodatno obogaten, saj bo v župnijo prišel nadškof Stanislav Zore. Ob 10.00 bo daroval mašo za vse župljane, po maši pa bo blagoslov trga, ki ga že nekaj časa z veseljem uporabljamo, čeprav ga zaradi vsem poznanega virusa do zdaj še nismo uspeli blagosloviti. Posebno mesto na trgu zagotovo zavzema čudovit Rupnikov mozaik. Po blagoslovu trga bodo lahko vsi zbrani pojedli kosilo. Z namenom, da otroci ne bi bili prisiljeni predolgo stati na mestu in se dolgočasiti, bo za njih organiziran mini disk, ki ga bodo vodili očetje iz družinske kateheze. Sledil bo kulturni program, kjer bodo mladi in tudi malo starejši Domžalčani in Domžalci s svojimi talenti razveseljevali sožupljane, nekaj talentov pa bo prišlo tudi v goste. Obljubili so nam tudi torto, pripravljajo se tombola, velika igra in še marsikaj.

Rezervirajte si 11. september med deseto in šesto popoldan ter se nam pridružite.

NATALIJA PODJAVORŠEK

Poletne jezikovne delavnice v Dudah

Letos je jezikovna šola Dude že 24. leto organizirala poletne jezikovne delavnice, na katerih so mladi doživeli prijetno s koristnim.

Ves teden v avgustu se je dogajalo veliko zanimivega. Pogovarjali so se v angleščini, prilagojeni otrokom, spoznali so delo in opremo gasilcev, v Ljubljani obiskali etnografski muzej, ustvarjali na delavnicah, sadili rožice v Arboretumu in si ogledali tamkajšnjo razstavo, obiskali kmetijo ter se spoznavali z živalmi in kmečki delom, pripravili piknik, se preizkusili v različnih športnih aktivnostih, se igrali igre brez meja, rdeča nit je bila Japonska, zato so pripravili tudi svoj sushi. Otroci so bili razdeljeni v starostne skupine glede na njihovo predznanje angleščine.

Seveda je vse potekalo v angleščini, da so otroci na naraven, zabaven in uporaben način spoznavali jezik v vsakdanji rabi, bogatili besedni zaklad, nadgradili slovnične strukture ter v sproščenem vzdušju postali bolj samozavestni pri govoru v tujem jeziku. Hkrati je bila to tudi odlična priprava na novo šolsko leto.

Otroci si hitro zapomnijo, še posebno se jim je v spomin vtisnila peka palačink, kjer so spoznali angleške izraze za sestavine. Pravilo, ki so se ga morali držati, je bilo: »Povedati moraš, kaj je notri, da jo dobiš.« – v angleščini seveda. Nešteto zabavnih iger, zanimive dogodivščine, pesmi, dobra družba in prijetno vzdušje so letošnje jezikovne delavnice vtisnile v spomin vseh sodelujočih, zato vam kličejo: Nasvidenje prihodnje leto.

BOMO ZMOGLI REŠITI PROSTORSKO STISKO OŠ ROJE?

Po najbolj optimističnem scenariju naj bi se obnova in širitev OŠ Roje začela konec leta 2023

Miha Ulčar
Foto: OŠ Roje

Osnovna šola Roje je šola s prilagojenim programom, ki izvaja izobraževanje in vzgojo otrok s posebnimi potrebami z območja občin ustanoviteljic ter tudi za otroke izven teh občin, ki jih k njim z odločbo napoti Zavod RS za šolstvo. Šola je po štirih desetletjih, odkar je bila zgrajena, že pošteno načel zob časa, ob tem pa se že vrsto let soočajo s prostorsko stisko in neprimernimi prostori. Občina Domžale ter občine soustanoviteljice so pred leti pristopile k aktivnostim za širitev OŠ Roje, vendar se bo gradnja po najbolj optimističnem scenariju začela šele konec prihodnjega leta. V novem šolskem letu so želeli prostorsko stisko začasno reševati s postavitvijo dveh mobilnih učilnic, vendar tudi takšno investicijo omejujejo birokratski postopki, zato s takšno rešitvijo zaenkrat ne bo nič.

Osnovna šola Roje je bila ustanovljena leta 1984, v času stare, razširjene občine Domžale kot odziv na potrebe po izobraževanju in vzgoji otrok s posebnimi potrebami na območju današnjih občin ustanoviteljic, Občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin. Po besedah ravnateljice OŠ Roje mag. Andreje Škrli večjih investicij v stavbo v teh letih ni bilo: »Tekom let je stavbo že pošteno načel zob časa, po drugi strani pa so prostori postali povsem neprimerni za potrebe naših učencev. Nimamo jedilnice in garderob, primanjkuje nam učilnic in prostorov za ločeno poučevanje in individualno delo ter strokovne obravnave, fizioterapija poteka v podstrešnem prostoru.«

Izrazita sprememba strukture otrok

Še v šolskem letu 1999/2000 so imeli v celotnem posebnem programu vzgoje in izobraževanja 17 učencev, od tega so bili zgolj posamezni učenci gibalno ovirani. V lanskem šolskem letu so izobraževali 140 učencev, od tega so imeli več kot 70 % otrok, ki so potrebovali še dodatno nego, skrb in strokovno obravnavo. »Gre za učence, ki imajo poleg motnje v duševnem razvoju še pridružene težave: so gibalno ovirani, gluhi ali naglušni, premagujejo motnje avtiističnega spektra, se spopadajo s težavami na čustvenem in vedenjskem področju, so dolgotrajno bolni. V lanskem šolskem letu smo imeli kar 53 otrok in mladostnikov v posebnem programu vzgoje in izobraževanja, gre za populacijo, ki ima zmerno, težjo oziroma težko motnjo v duševnem razvoju,« je obrazložila mag. Andreja Škrli.

Reševanje z donacijami in zbiranjem prispevkov

V zadnjih letih so predstavniki šole intenzivno opozarjali, da so prostori neprimerni in da ni več možnosti za preureditev obstoječih prostorov. Mag. Andreja Škrli nam je ob tem povedala, da je že predhodna ravnateljica Marjanca Bogataj občine ustanoviteljice vrsto let seznanjala in opozarjala na vse bolj zahtev-

no populacijo učencev ter na neprimlagocene prostore glede na sprememnjene okoliščine.

»V šolskem letu 2018/19, ko je število učencev začelo naraščati, smo aktivno začeli opozarjati občine ustanoviteljice na prostorsko stisko. Takrat smo v šoli imeli 103 učence, v naslednjem letu jih je bilo že 116, v šolskem letu 2020/21 je bilo 127 učencev, in kot rečeno v tekočem šolskem letu 140. Čeprav je lansko šolsko leto zaključilo pri nas izobraževanje več kot 10 učencev, jeseni ponovno pričakujemo več učencev, kot to leto, predvidoma 143,« je poudarila mag. Andreja Škrli.

Najbolj optimistični scenarij – širitev konec leta 2023

Občina Domžale ter ostale občine soustanoviteljice so leta 2019 prisluhnile njihovim potrebam, soglašale s širitvijo in pristopile k aktivnostim za širitev OŠ Roje. V zvezi z načrtovano investicijo so nam na Občini Domžale povedali, da je bila za širitev OŠ Roje konec leta 2021 podpisana pogodba za izdelavo projektne dokumentacije DGD in PZI. Pogodbena vrednost znaša 47.708 evrov z DDV. Prav tako je bilo v letu 2021 podpisano Pismo o nameri o prizidavi in rekonstrukciji OŠ Roje, ki so ga podpisale vse občine, soustanoviteljice.

»V letošnjem letu se predvideva pridobitev gradbenega dovoljenja in izdelava projekta za izvedbo del. Po pridobitvi projektne dokumentacije in pravnomočnega gradbenega dovoljenja je treba izpeljati javno naročilo za izbor izvajalca gradbenih del. Nemo- goče je, da bi se gradbena dela začela v letu 2022. Skupna ocenjena vrednosti investicije na podlagi IZP-ja znaša 992.030,20 evra z DDV. V letošnjem letu so rezervirana sredstva za projektiranje in v naslednjih letih za izvedbo,« so povedali na Občini Domžale.

Projekt obnove šole močno zaostaja za potrebami na učnem in vzgojnem področju

Glede načrtovane investicije nam je mag. Andreja Škerlj povedala, da so bili veseli, ko so jim občine ustanoviteljice leta 2019 prisluhnile ter soglašale s širitvijo in obnovo njihove šole: »Žal pa projekt obnove, ki ga vodi oddelek za investicije Občine Domžale, močno zaostaja za našimi potrebami na učnem in vzgojnem področju. Primanjkuje nam učilnic za izvajanje pouka. Učenci namreč že zdaj nima-

jo garderobnih prostorov, jedilnice, likovne učilnice in računalnice, senzorne sobe in prostorov za individualno delo ter umiritev. Fizioterapevtsko delo pa se opravlja v podstrešni sobi.«

Možna rešitev – naje mobilnih učilnic

Prostorsko stisko, ki je postala že nevdzdržna, bi lahko začasno, do zaključka gradnje, rešili z najemom mobilnih učilnic. Na prošnje in poziv ravnateljice, da bi občine ustanoviteljice podprle in v proračunih rezervirala sredstva za najem mobilnih učilnic, ni bilo odzivov. So pa sredstva za najem mobilnih učilnic za leto 2022 in 2023, kar je v tem trenutku možna rešitev za sprejem otrok s posebnimi potrebami, s podpisom amandmaja k Odloku o spremembi Odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2022 in leto 2023 zagotovili nekatere svetnice in svetnik Občinskega sveta Občine Domžale.

Birokratski postopki

V zvezi s postavitvijo oziroma najemom mobilnih učilnic so nam na Občini Domžale povedali, da je za to prav tako treba pripraviti projektno dokumentacijo in pridobiti gradbeno dovoljenje, izvesti vse ustrezne postopke javnih naročil, pripraviti temeljno ploščo, izvesti vse potrebne povezave (elektrika, voda, odtoki ...), iz česar sledi, da tega ni mogoče izvesti v roku enega meseca. »Zemljišča in s tem objekti Osnovne šole Roje so v solastnini petih občin soustanoviteljic in ker je Občina Domžale soustanoviteljica OŠ Roje, bi bilo enostransko odločanje oziroma ravnanje v nasprotju z aktom o ustanovitvi OŠ Roje. Financiranje reševanja prostorske stiske se lahko izvaja le skupaj z ostalimi soustanoviteljicami, zaradi česar bi bilo smiselno vprašanje glede reševanja prostorske problematike nasloviti na vse soustanoviteljice, saj morajo biti sredstva zagotovljena tudi v proračunih (letošnjem ter prihodnjem) ostalih soustanoviteljic,« so poudarili na Občini Domžale.

Občine ustanoviteljice skušale omejiti vpis

V letu 2020 so skušale občine ustanoviteljice omejiti vpis učencev na OŠ Roje z določitvijo najvišjega števila otrok, ki ga lahko sprejmejo in z določitvijo, da je šola namenjena otrokom iz našega okoliša. Mag. Andreja Škrli je glede tega povedala, da je v zakonu določeno, da za

učence s posebnimi potrebami šolskih okolišev ni. So pa v aktivu ravnateljcev osnovnih šol ugotovili, da nekatere tovrstne šole pokajo po šivih, nekatere pa so prazne. Se pravi, da bi bilo treba tovrstno problematiko rešiti sistemsko na državni ravni.

Kljub prostorski stiski kvaliteten in strokoven učno-vzgojni proces

»Naša šola je privlačna tudi zaradi tega, ker je v bližini Ljubljane, številni starši se tod mimo vozijo na delo in navsezadnje zaradi kvalitetnega in strokovnega dela, ki ga profesionalno in odgovorno že vrsto let opravljajo naši zaposleni. Trenutno imamo zapolnjene vse zmogljivosti prostorov, pouk poteka v računalniški in likovni učilnici ter v knjižnici, prostora za umiritev nimamo, prav tako ne zelo zaželeno senzorne sobe, ki jo nujno potrebujemo. Poleg tega, da se večja števila učencev, se namreč večja tudi raznolikost njihovih potreb. Ker lahko v istem razredu učimo otroke, ki potrebujejo več miru, in otroke, ki bi potrebovali več stimulansov, bi bilo nujno potrebno, da imamo še dodaten prostor, da lahko enim in drugim omogočimo varen umik. Prav tako se želja po tem ponavlja v posebnem programu, kjer imajo učenci včasih vedenjska in čustvena nihanja, ter za zagotavljanje njihove varnosti in varnosti ostalih otrok potrebujejo dodatne prostore. Naši strokovni delavci so pri izvajanju pouka inovativni in kreativni, da v danih okoliščinah zagotovijo maksimalne možne pogoje za učence,« je pojasnila mag. Andreja Škrli.

Občine soustanoviteljice opozorile – rešitev bi morala zagotoviti država

Na Občini Domžale v zvezi s predlogom omejitve vpisa učencev na OŠ Roje pojasnjujejo, da se je na podlagi Odločb o usmeritvi v OŠ Roje vključevalo učence iz občin, ki niso soustanoviteljice šole, občine pa na sprejem ne morejo vplivati (Odločbe se izdajo s strani drugih organov brez upoštevanja zmogljivosti šole): »Trenutno je v šolo vključenih približno 25,71 % od skupaj 140 učencev, ki imajo bivališče izven občin soustanoviteljic, in v primeru, da bi bili v OŠ Roje vključeni le učenci, ki bivajo na območju soustanoviteljic (torej tudi otroci v rejništvu), bi to predstavljalo 104 vključene učence, kar ne bi presevalo zmogljivosti šole (120 učencev).«

Predstavniki Skupnega organa, župan Občine Domžale je pristojnemu ministrstvu in državnemu javnemu zavodu (Zavod RS za šolstvo) poslal sklepe Skupnega organa z vsebino, da občine soustanoviteljice ne morejo reševati problema premajhnih zmogljivosti, ki bi jih morala zagotoviti država za državni program in populacijo izven območja občin soustanoviteljic. Zakon o financiranju občin namreč določa, da je povprečna kot prihodek občin vezana na prebivalca s stalnim prebivališčem v občini. Tretji člen istega zakona določa, da financiranje občin temelji na načelih lokalne samouprave, predvsem načelu sorazmernosti virov financiranja z nalogami občin in načelu samostojnosti občin pri financira-

nju občinskih nalog. Država bi morala občini zagotoviti financiranje v sorazmerju z vrsto in obsegom morebitno prenesenih nalog. Ob tem so tudi poudarili, da je z vpisom učencev iz občin, ki niso soustanoviteljice, kršeno tudi določilo 9. člena Odloka o ustanovitvi Osnovne šole Roje, ki glasi: »Zavod s svojo dejavnostjo zadovoljuje potrebe po osnovnošolskem vzgojno izobraževalnem in vzgojno varstvenem programu na območju občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Trzin.«, torej občin soustanoviteljic. Skladno z navedenim občine soustanoviteljice OŠ Roje menijo, da pristojno ministrstvo ne upošteva vloge občin v sistemu delovanja posebnih šol.

Epidemija covid-19 poglobila stiske

V zvezi z omejevanjem števila vpisanih otrok nam je mag. Andreja Škrli povedala, da težko določijo najvišje možno število učencev, ki jih šola lahko sprejme, saj se razredi in oddelki normativno zelo razlikujejo: »V konkretnem primeru to pomeni, da nimamo zakonske podlage, da bi zavrnil vpis učenca, če bi imeli v razredu še eno prosto mesto do dopolnjenega normativa. Ne smemo tudi zanemariti dejstva, da se je po epidemiji covid-19, ko so se stiske in težave nekaterih učencev v večinskih šolah še poglobile, posledično povečal vpis na našo šolo. Tak trend opažajo tudi druge šole s prilagojenim programom v državi.«

Upanje na podporo občin soustanoviteljic

Jeseni bodo na OŠ Roje tako sprejeli še 12 učencev iz občin ustanoviteljic, nekatere odločbe bodo dodatno prešli še med naslednjim šolskim letom, prostora za izvajanje pouka pa nimajo. Upajo in želijo si, da jim bodo še ostale občine soustanoviteljice prisluhnile glede postavitve mobilnih enot, da bi jih postavili enkrat do konca leta. Kar bo tudi priročna rešitev za čas investicije, saj bodo zaradi gradnje in obnove šole nekateri prostori takrat neuporabni.

Tudi OŠ Roje spada v Prostor zadovoljnih ljudi

Učitelji, vzgojitelji, strokovni delavci in vodstvo OŠ Roje se kljub prostorski problematiki ves čas trudijo zagotavljati kvaliteten pouk za otroke s posebnimi potrebami, kar ni neopazno, saj se to opazi prek zanimanja po vpisih na to šolo, in konec koncev v samem zadovoljstvu otrok, ki so deležni kvalitetnega učnega in vzgojnega procesa ter pozitivnega napredka. Zadovoljstvo se ves čas odraža tudi prek pohval staršev. Občine se pogosto rade pohvalijo, kako se trudijo zagotavljati čim boljše standarde v osnovnih šolah in vrtcih, pri tem pa hote ali nehoti pozabljajo, da so med nami tudi najbolj ranljivi učenci, ki zahtevajo dodatno pozornost, skrb in obravnavo. Za njihov učni proces so potrebni predpisani standardi, vendar je treba nekaj narediti v tej smeri, da se ti standardi zagotavljajo. Najlažje je prelagati odgovornost drug na drugega. Čas pa seveda beži. In na še nekaj se ne sme pozabiti. Tudi OŠ Roje spada v Prostor zadovoljnih ljudi. □

25. sezona

2022/23

gledališki | koncertni

ABONMA

glasbeno-scenski | filmski

DC Studio / ilustracija: Darja Remc

ZAKAJ VPISATI ABONMA?

- cenejše obiskovanje prireditev
- brezplačno prejemanje gledaliških, koncertnih in filmskih listov v tednu pred abonmajsko prireditvijo
- stalni abonentski sedeži
- popusti pri nakupu vstopnic za ostale prireditve v organizaciji KD Franca Bernika Domžale
- 40% popust pri nakupu vstopnic za Mestni kino Domžale za imetnike filmskih abonmajev

KJE IN KDAJ VPISUJEMO ABONMAJE?

Vpisovanje bo potekalo v preddverju KD Franca Bernika Domžale (Ljubljanska 61), **vsak dan od 10.00 do 12.00 ure** ter **od 16.00 do 18.00 ure** (ob sobotah samo v popoldanskem času).

DOSEDANJI ABONENTI

- od **četrтка, 8. septembra**, do vključno **ponedeljka, 12. septembra** / abonenti, ki želite obnoviti svoj dosedanji abonma; v tem terminu lahko obnovite svoje dosedanje sedeže (razen gledališki abonenti)
- sreda, 14. septembra**, dosedanji abonenti, ki želite zamenjati svoj sedež

NOVI ABONENTI

- od **četrтка, 15. septembra**, do vključno **četrтка, 22. septembra**

CENIK ABONMAJEV ZA SEZONO 2022/23

	GLEDALIŠKI, KONCERTNI, GLASBENO-SCENSKI (6 prireditev)	FILMSKI PON/PET; SREBRNO PLATNO (8 projekcij)
cena posamezne vstopnice	16, 18, 20 €	5 €
abonma podjetja, društva, JZ (naročilnica)	96 €	40 €
abonma (takojšnje plačilo)	87 €	36 €
abonma upokojenci (takojšnje plačilo)	77 €	32 €
ab. študenti, brezposelni (takojšnje plačilo)	48 €	20 €

OTROŠKI ABONMA - SOBOTNA MATINEJA (6 predstav)	25 €
--	------

VPIS ABONMAJEV NA DALJAVO

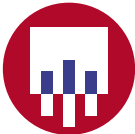
Abonma lahko vpišete tudi na daljavo, plačilo pa izvedete preko položnice ali preko internetnih plačilnih poti. Vaše želje za podaljšanje abonmaja, spremembo sedeža ali za vpis novega abonmaja nam sporočite preko internetnega obrazca na www.kd-domzale.si. Več informacij o tej obliki vpisovanja dobite tudi na telefonski številki 01/722 50 50 (Simona Urankar).

POSEBNE UGODNOSTI ZA INVALIDNE OSEBE

Gibalno oviranim invalidnim osebam (vezanim na invalidski voziček) nudimo 100 % popust – zaradi prostorske omejitve je možno na posamezni prireditvi sprejeti le 3 osebe na invalidskih vozičkih. Ostalim invalidnim osebam nudimo 50 % popust pri nakupu vstopnic.

INFORMACIJE

Kulturni dom Franca Bernika Domžale
Ljubljanska 61, 1230 Domžale
tel.: 01/722 50 50
blagajna@kd-domzale.si / www.kd-domzale.si

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

Pridržujemo si pravico do spremembe programa in dneva izvedbe prireditve.
Popusti: Podjetja, javni zavodi in društva imajo pri hkratnem nakupu več kot 10 različnih abonmajev, vključno s filmskimi abonmaji, na celotno vrednost abonmajev, priznan dodaten 5 % popust.

OLJE ČRNE KUMINE

PALOMA

PRAVLJICE NAŠEGA OTROŠTVA

TRIDESETLETNICE

SNEŽINKA

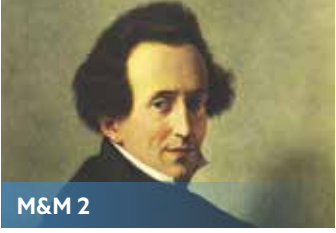
#PUNCEINPOLPUNCE

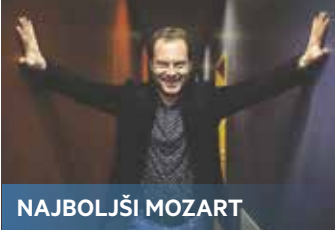
MOZART ON MY MIND

M&M

M&M 2

NAJBOLJŠI MOZART

MM, MOZART?! MMMM ... MOZART

MOZARTI PO SVETU IN SLOVENSKE MALENKOSTI

Gledališki

Šest izbranih predstav slovenskih poklicnih gledališč.

Romeo | Julija | Antigona

1 Barbara Zemljič OLJE ČRNE KUMINE

Družinski odnosi so poleg genov osnovni gradnik človekovega značaja, in zgodba o Moniki ter njenem sinu, študentu Borutu, to vedno znova potrjuje.

SNG Drama Ljubljana
R: B. Zemljič / I: J. Henigman, B. Oman, K. Komljanec, G. K. Trseglav, M. Zemljič k.g.

2 Brina Klampfer PALOMA

Zgodba o skromnih začetkih papirne tovarne iz Sladkega Vrha, o moči vizije in o tem kako pomembna je skupnost.

Slovensko mladinsko gledališče, AGRFT in društvo KUD Krik
R: B. Klampfer / I: D. Varga, R. Šalehar, I. Drabik Jug, T. Avguštin, S. Tomazin, D. Potočnjak / glasbeniki: T. Čaušević, L. Hlede, M. Sajovic

3 Avtorski projekt PRAVLJICE NAŠEGA OTROŠTVA

Jernej Lorenci raziskuje malce drugačne pravljice in izvirne mladostne spomine, ki nam jih deli izvrstna igralska zasedba.

Prešernovo gledališče Kranj, SNG Nova Gorica
R: J. Lorenci / I: D. Nadrah, B. Pernarčič, D. Reichman, B. Setnikar, I. Mlakar, U. Taufer, G. Zorc k.g.

4 Eva Mahkovic, Tereza Gregorič TRIDESETLETNICE

Tijana Zinajic v svojem dinamičnem slogu prepleta usode treh tridesetletnic, prijateljic iz časa srednje šole, ki jih je življenje popeljalo v zelo različne smeri – nakar se ena od njih odloči, da je čas za poroko ... ki pa mora biti popolna.

SNG Nova Gorica
R: T. Zinajic / I: A. Kodelja, L. Harum k.g., L. Fortuna k.g., J. Kopušar, Ž. Udir / glasbenik: A. Vrabec

5 Mike Bartlett SNEŽINKA

Predbožična igra o odnosu med očetom in hčerjo, generacijskem prepadu ter o tem, kako se lahko znova najdemo v najbolj nepričakovanem trenutku.

Drama SNG Maribor
R: J. Novak / I: G. Žilavec, L. Marijina, J. Klavžar

6 Jera Ivanc #PUNCEINPOLPUNCE

Ivana Djilas in Jera Ivanc na odru združita šest znanih ženskih likov iz različnih obdobij zgodovine, ki se v vrsti pronicljivih in zabavnih srečevanj sprašujejo o tem, kaj in kako je biti ženska.

SNG Drama Ljubljana
R: I. Djilas / I: S. Čušin, M. Derganc, M. Skrbina, I. Babič, N. Valič, S. Pavček

Koncertni

Šest genialnih koncertnih srečanj pod vplivom W. A. Mozarta in umetniškim vodstvom Mateta Bekavca.

modri

33 OD TENKOV MOZARTA

1 MOZART ON MY MIND

P: Mozart, Mendelssohn, Silvestrov, Jevtić, Raskatov / I: P. Rundberg, M. Hickey, M. Bekavac, abonmajski ansambel KD Franca Bernika

2 M&M

P: Mozart, Messiaen / I: izvajalci bodo objavljeni naknadno

3 M&M 2

P: Mozart: kvintet za klarinet in godalni kvartet, Mendelssohn: godalni kvartet / I: izvajalci bodo objavljeni naknadno

4 NAJBOLJŠI MOZART

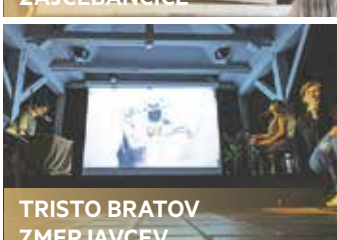
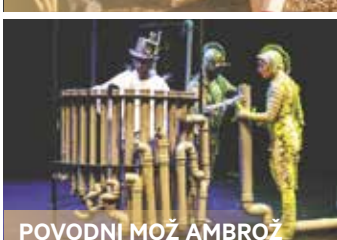
P: Mozart, Beethoven / I: I. Simon, A. Ogrič, S. Azzolini, A. Žust, M. Bekavac

5 MM, MOZART?! MMMM ... MOZART

P: Beethoven, Reicha, Hummel, Xaver Mozart, Say, Killmayer, Pärt, Widmann / I: W. Hagen, I. Karizna, P. Rundberg, M. Bekavac

6 MOZARTI PO SVETU IN SLOVENSKE MALENKOSTI

P: Crusell, Devienne, Wranitzky, Gyrowetz, Hoffmeister, Mendelssohn in slovenske novitete / I: solisti abonmajskega ansambla KD Franca Bernika

Glasbeno-scenski

Zabavni trenutki med glasbo, kabarejem, gledališčem in vsem, kar se zgodi vmes.

prvi | drugi

1 Jure Karas ČUDOVITA

Da najdemo smeh v tragediji in pesem v navadnosti vsakdanj-
ka. Ker smo vsi v istem zosu.

glasbena komedija / SSG Trst, SITI teater

R: T. Zinajič / I: V. Pernarčič, P. Forte, F. Korošec, T. Gunzek, U. Bradaškja /
glasbenik: J. Šalej (klavir)

2 GANSCH & BREINSCHMIDT

Thomas Gansch (iz znamenitega Mnozil Brass) in njegov
basovski kolega Georg Breinschmid nas v kabaretskem, skoraj
klovnovskem slogu zapeljeta v virtuozen odrski nastop, ki pa je
vedno več kot le koncert.

koncert

T. Gansch (trobenta, vokal), G. Breinschmid (kontrabas, vokal)

3 ČRNA KOŽA, BELE MASKE

Belo, črno ... je to pri nas sploh del pogovorov? Ekipa ustvar-
jalcev se v predstavi, ki združuje glasbo, ples in gledališče,
sprša, kako je biti temne polti v beli Sloveniji.

plesno, gledališko, glasbena predstava / APT, Novo mesto

koncept, režija, koreografija: M. Kagao Knez / R2: I. Djilas / I: L. Akif, J.
Nzobandora-Jose, I. Yebuah Tiran, L. Slapnik Yebuah, M. Kagao Knez

4 KATALENA

Po dolgih letih nam bo znova godla Katalena v akustični, sko-
raj gledališki izvedbi, s tihim in intimnim koncertom, ki pa ga
bo za trenutek ali dva zaneslo tudi v malce glasnejšo smer.

koncert

V. Zornik (vokal), P. Janežič (klavir, klaviature), B. Gombač (klarinet,
saksofoni, krilovka), T. Mihelič Syed (bas kitara, gimbri, ukulela), B. Narat
(kitara, bendžo), R. Reboli (bobni, tolkala)

5 TORI TANGO

Da knapi lahko delajo tango, dokazuje harmonikar Jure Tori z
ekipo mojstrskih muzikantov, ki jim z vokalom piko na i nariše
slovenska argentinka Gabriela Alarcón.

koncert

G. Alarcón (vokal), J. Tori (harmonika), K. Bauer (violina), M. Stošič (kitara),
E. Oberleitner (kontrabas)

6 Stefania Seculin, Graziana Borciani MARLENEEDITH

Predstava o dveh znamenitih ženskah in umetnicah, o njunih
življenjih, prepojenih z intenzivnimi emocijami: Marlene Dietri-
ch in Edith Piaf.

glasbeno-gledališka predstava / SSG Trst

ideja, zasnova, vokal: S. Seculin, G. Borciani / L. Lipparini (klavir), D.
Malalan (vezno besedilo)

Otroški

Šest sobotnih lutkovnih in igranih
predstav ter filmov za najmlajše.

sobotna matineeja

Primerno za otroke starejše od treh let.

1 Po slovenski ljudski zgodbi PETER KLEPEC

Peter Klepec gre s trebuhom za kruhom delat na kmetijo, kjer
sreča dobro vilo, ki mu zaradi prijaznosti podari nadnaravno
moč, da lahko premaga tegobe.

lutkovna predstava / Gledališče Malih Velikih

2 N. Manojlović Varga, A. Rozman Roza POVODNI MOŽ AMBROŽ

Nagajivi povodni mož Ambrož, mora na kopno, da si po naroči-
lu staršev, poišče ženo. Tam pa je vse čisto drugačno.

plesno-gledališka predstava / Plesni teater Ljubljana

3 Z GLASBO OKOLI SVETA

V prav posebnem koncertu bosta glasbenika popeljala otroke
iz Slovenije v Afriko, do Indije in nazaj, čez kar nekaj evropskih
držav, pot pa ju bo zanesla tudi čez lužo - v Ameriko.

koncert / nastopata Boštjan Gombač in Jan Tomšič

4 ZAJCEBANČICE

Pripovedi iz znanih basni za otroke, kjer živali predstavljajo ka-
rikirane človeške like, ki apelirajo na bolj moralno, empatično
in pošteno človeško držo.

lutkovno-glasbena predstava

5 TRISTO BRATOV ZMERJAVCEV

O prepiru in o tem, kako prepri srečno končati, v predstavi,
kjer ustvarjalci pripovedujejo, rišejo in odpojejo v živo, k sou-
stvarjanju pa so povabljeni tudi otroci.

pripovedovalsko-animirana predstava / Vodnikova domačija

6 REPKI - KONCERT ZA OTROKE

Spoznajte zaklade naše rimane besede od Toneta Pavčka pa
do Svetlane Makarovič, pa do modernejših avtorjev, ki se v
Repkih primejo za roke in zavrtijo na glavi.

rap koncer / nastopata Trkaj in Iztok Saksida

Filmski

Filmski presežki, ki so v preteklem
letu zaznamovali svetovna
festivalna platna.

ponedeljek | petek

1 TRIKOTNIK ŽALOSTI

Ko razkošna križarka, polna nesramno bogatih gostov, potone,
potniki ostanejo ujeti na samotnem otoku.

satira / Triangle of sadness / R: R. Östlund / 2022, Švedska

2 ENA SEKUNDA

Politični zapornik pobegne iz delovnega taborišča, da bi si v
vaškem kinu ogledal obzornik, v katerem se za sekundo pojavi
njegova hčerka.

film ceste / Yi miao zhong / R: Zhang Yimou / 2020, Kitajska

3 TRIUMF

Étienne že dolgo ni stal na odrskih deskah, zato pa dobi prilo-
žnost, da v zaporu vodi gledališko delavnico.

komična drama / Un triomphe / R: E. Courcol / 2020, Francija

4 ROŽNATA LUNA

Ko mlada ženska od očeta prejme absurdno novico, da mu je
življenje dovolj in da ga želi končati, je prisiljena poiskati način,
kako se spopasti z njegovo zadnjo željo.

komična drama / Pink moon / R: f. van der Meulen / 2022, Nizozemska

5 ZVERI

Triler o mejah med dvema kulturama, ki v osrčju galicijske
divjine do skrajnosti stopnjuje napetost.

kriminalni triler / As bestas / R: R. Sorogoyen / 2022, Španija, Francija

6 KORSAŽ

Avstrijska cesarica Elizabeta, »Sisi«, je oboževana zaradi svoje
lepote in znana kot navdihovalka modnih trendov. Leta 1887
pa dopolni 40 let in je uradno razglašena za staro žensko.

zgodovinska drama / Corsage / R: M. Kreutzer / 2022, A, L, D, F

7 POSREDNIK

Prijatelja iz zaboja za nezaželene otroke občasno kakšnega
ukradeta in ga prodata na črnem trgu, dokler ju ne odkrije
mama enega od otrok, ki hoče z njima na pot do bodočih
posvojiteljev.

drama / Broker / R: H. Koreeda / 2022, Južna Koreja

8 BLIŽINA

»Blížina« je film o prijateljstvu in odgovornosti med trinajstletni-
koma Léom in Remijem, ki se nenadoma prekine.

drama / Close / R: L. Dhont / 2022, Belgija

Filmski

SREBRNO PLATNO

Popoldanska srečanja za ljubitelje
filmov – s kavo in pecivom seveda!

torek

1 VOJVODA

Po resnični zgodbi posneta komedija o hudomušnem Angležu,
sodobnem Robinu Hoodu, ki je ukradel Goyo iz Narodne
galerije.

komedija / The Duke / R: R. Michell / 2020, Velika Britanija

2 TRIUMF

Étienne že dolgo ni stal na odrskih deskah, zato pa dobi prilo-
žnost, da v zaporu vodi gledališko delavnico.

komična drama / Un triomphe / R: E. Courcol / 2020, Francija

3 BELFAST

Deček in njegova delavska družina v Belfastu doživljata burna
pozna šestdeseta leta prejšnjega stoletja.

komična drama / Belfast / R: E. Courcol / 2021, Velika Britanija

4 TRIKOTNIK ŽALOSTI

Ko razkošna križarka, polna nesramno bogatih gostov, potone,
potniki ostanejo ujeti na samotnem otoku.

satira / Triangle of sadness / R: R. Östlund / 2022, Švedska

5 KORSAŽ

Avstrijska cesarica Elizabeta, »Sisi«, je oboževana zaradi svoje
lepote in znana kot navdihovalka modnih trendov. Leta 1887
pa dopolni 40 let in je uradno razglašena za staro žensko.

zgodovinska drama / Corsage / R: M. Kreutzer / 2022, A, L, D, F

6 POSREDNIK

Prijatelja iz zaboja za nezaželene otroke občasno kakšnega
ukradeta in ga prodata na črnem trgu, dokler ju ne odkrije
mama enega od otrok, ki hoče z njima na pot do bodočih
posvojiteljev.

drama / Broker / R: H. Koreeda / 2022, Južna Koreja

7 METRONOM

Romunija, jesen leta 1972. Ana, sedemnajstletna najstnica,
izve, da bo njen fant čez nekaj dni za vedno zapustil državo.

drama / Metronom / R: A. Belc / 2022, Romunija

8 OSEM GORA

Zgodba o prijateljstvu, o otrocih, ki postanejo moški in posku-
šajo izbrisati sledi svojih očetov, vendar se skozi vse ovinke
življenja vedno znova vrnejo domov.

drama / Le otto montagne / R: F. van Groenigen / 2022, Belgija

OBRAZI DOMŽAL

PO JAKOBOVI POTI VSE DO KONCA SVETA, KJER SONCE PADE V MORJE

BRANISLAVA OGRINC

Življenjski projekt: romarska pot Camino jo je napolnila s še več pozitivne energije.

Miha Ulčar

Foto: arhiv Branislave Ogrinc

Vsi, ki poznajo Domžalčan-ko Branislavo Ogrinc, dobro vedo, da je vedno polna optimizma in dobre volje. S še več pozitivne energije, ki kar žari iz nje, jo je napolnil njen življenjski projekt, ki ga je zaključila pred kratkim, ravno ob svojem 70. rojstnem dnevu, ko se je vrnila z izredno čustveno bogatega in fizično napornega popotovanja, ki jo je izjemno notranje obogatil. Podala se je namreč na francoski Camino. Hodila je sama in prehodila 1000 km v nekaj več kot 1,3 milijona korakov. Pot je začela v Franciji v mestu Saint Jean Pied de Port, nadaljevala do Santiaga in še naprej do 'konca sveta' do Finisterre in Muxie. Pot je leta 2001 praznovala 1000 let, odkar so po njej začeli hoditi prvi romarji. Pravi, da je danes zadovoljna, srečna in ponosna, da ji je ta njen življenjski projekt uspel in da se je zdrava vrnila domov k svojim najdražjim.

Po Jakobovi poti ali El Camino de Santiagu se vsako leto poda več kot četr milijona ljudi z vsega sveta

Jakobova pot ali El Camino de Santiago, ki je skupno ime za več romarskih poti, ki vodijo do katedrale Santiago de Compostela, postaja vedno bolj priljubljen način preživljanja počitnic, saj se vsako leto na omenjeno pot poda več kot četr milijona ljudi z vsega sveta. Nekateri se za pot odločijo zaradi želje po drastičnih spremembah v življenju, drugi zaradi verskih razlogov, številni pa iščejo nova doživetja in življenjske izkušnje.

Branislavo je Camino prvič poklical v začetku leta 2019

Takrat se je odločila sama prehoditi portugalsko pot Camina, dolgo kar 480 km, za kar se je pripravljala celih osem mesecev. Pot jo je peljala po delu portugalskega Camina, od Porta na Portugalskem do Santiaga de Compostela v Španiji in še naprej do 'konca sveta' do Finisterre in Muxie. V začetku leta 2020 pa so že nastajali načrti za francoski Camino, ki ga je letos tudi uspešno zaključila.

V 54 dnevih je prehodila 1000 kilometrov

Maja se je odpravila na pot, ki je bila še enkrat daljša od prejšnje in ki je zahtevala kar 54 dni, od tega 49 dni hoje. »Ker je ta pot (francoski Camino) ena najstarejših in najbolj znanih poti, sem si kmalu zatem, ko sem prišla s portugalskega Camina, sama pri sebi rekla, da bi rada prehodila tudi to pot. Še poseben izživ so mi bili Pireneji, so namreč izredno visoki, najvišja višinska razlika, ki jo prehodiš, pa je 1200 me-

Ob prihodu v Santiago je Branka visoko dvignila roki.

trov. Ko sem se odločila, da grem na to pot, sem si doma naredila podoben načrt po dnevih, koliko bom vsak dan prehodila in kje bom prenočevala. Moje razmišljanje je bilo takšno; da ni noben izziv, če ne vem, kje bom spala danes, jutri in pojutrišnjem. Na Caminu želim uživati, opazovati vse okoli sebe in se tudi pogovarjati s pohodniki. Tako sem se pogovarjala s pohodniki iz 24 držav; skoraj iz vseh evropskih. Malo bolj eksotične pa so bile Južna Koreja, Čile, Tajvan, Izrael, Dominikanska republika in celo dve pohodnici iz Aljaske,« mi je v uvodu pogovora o svojem življenjskem projektu povedala Branislava. Njen cilj, ki si ga je zadala, je bil, da to pot prehodi v celoti. Vsak dan je prehodila približno 20 kilometrov, običajno pa je bil prvi njen počitek po 10 kilometrih prehojene poti.

Neobremenjena se je z mislimi posvečala naravi

Prva dva tedna je kondicijo še nabirala, potem je šlo pa vsak dan lažje, predvsem takrat, ko je prehodila že polovico poti. Takrat je tudi njena glava spoznala njeno moč. Povedala mi je, da je od priprave za portugalski Camino veliko hodila vsa zadnja leta. Tako je bila dobro pripravljena. Poleg tega je treba omeniti, da je Branislava že devet let aktivna članica Društva Šole zdravja in skoraj vsako jutro telovadi v domžalski skupini Drevored 88 lip. »Na začetku sem 19 dni hodila s 13-kilogramskim nahrbtnikom, nato pa sem ga dala v dnevni transfer. Vsak dan zjutraj sem v prenočišču, kjer sem prenočevala, pustila nahrbtnik s kuver-

to, v kateri so bili moji podatki in naslednji kraj ter lokacija prenočišča. Za hojo pa sem si kupila en mali nahrbtnik, kjer sem imela vodo in še nekaj osebnih stvari,« mi je zaupala moja sogovornica, ki se je s tem znebila še težkega bremena, kar je pomenilo, da se je lahko še bolj z bistrimi mislimi posvečala naravi in pa tudi arhitekturi ob poti. Nekaj dni je njene misli zaposloval stanje, in sicer, kako pride od cveta do ježka. Zaupa mi, da je toliko časa iskala, da je našla cvet, v katerem je videla, kje pride ven ježek.

Ko je pomislila na štiriperesno deteljico, je bila že pred njo

Kot zanimivost mi pove, da je na drugem delu poti, kjer je bilo veliko detelje, našla kar devetnajst štiriperesnih deteljic. Ko je pomislila na štiriperesno deteljico, je bila že pred njo. To se ni nikoli zgodilo doma: »V Sloveniji nikjer nisem našla takšnih deteljic. Ker je bilo v drugem delu poti veliko detelje, sem si zadala cilj, da jih najdem dvajset. Prišla sem do številke devetnajst in ravno tisti dan, za katerega sem se odločila, da bom našla dvajseto, sem v prenočišču pozabila mobilni telefon, zato sem se morala vrniti tja. Nato pa sem v nadaljevanju poti srečala pohodnico iz Irana, ki mi je med potjo zaupala svojo težko zgodbo. Ker sem jo ves čas z zanimanjem poslušala, tisti dan nisem nič gledala v tla, skupaj pa sva nato prispeli v Santiago – prvi cilj. In dvajseta štiriperesna deteljica se mi je izmuznila.«

Na poti je srečevala druge pohodnike, s katerimi je zelo rada spregovorila

»Včasih tudi po 10 kilometrov prehojene poti nisem srečala nobene ga pohodnika, saj so na pot odhajali ob različnih urah. Sem pa na poti govorila z ljudmi iz kar 24 držav. Nekaj pohodnikov je šlo tudi v nasprotni smeri. Ker me je zanimalo, zakaj, sem jih seveda povprašala. Ena izmed njih mi je povedala, da se je na pot v Santiago podala iz Nemčije, za kar je prehodila 3000 kilometrov, od tam pa je krenila še proti Rimu.«

Na poti je nastalo veliko zanimivih zgodb, ki jih je Branislava redno delila na svojem družabnem omrežju

Moja sogovornica pravi, da je bila ves čas dobre volje, nikoli pa ni bilo prisotne nobene panike. Včasih je bilo sicer malo negotovo in nejasno, po polovici prehojene poti pa je vedela, da je zmagala. Vmes je nekaj dni tudi deževalo, sploh en dan je poleg dežja pihal še močan veter. Vendar tudi to ni bila ovira, da se ne bi podala na pot. Svoje dogodivščine na poti in občutke je Branislava vsak dan delila na svojem Facebook profilu, in iz prve roke lahko rečem, da je nastalo veliko posebnih in zanimivih zgodb: »Veliko prijateljev in tudi drugih pohodnikov me je spremljalo in hodilo z menoj po moji

ljo in v Muxii zaplavala v Atlantiku. Morje je bilo osvežujoče, moje srce je pa plesalo,« navdušeno pove Branislava. Tam je tudi videla, kako sonce pade v morje. Na obalo je prišla ob 20. uri, da je prišlo do sončnega zahoda, je trajalo dve uri. Branislava pravi, da je dve uri sedela na skali in v miru čakala, ne da bi gledala na telefon. Tako je bilo sproščujoče in umirjeno: »Že sam tja prideš pozitiven, potem pa še ta neverjetna energija, ki je prisotna tam. Res je popolno. Prihodnje jutro sem ponovno prišla na obalo in ravno takrat je tam nek moški igral na dude. Šla sem do njega in ga fotografirala, nato pa sva malo poklepetala. Na koncu pa je samo zame zaigral pesem Sončni vzhod za romarje.«

To niso bile sanje, to se je zgodilo resnično

Ko je Branislava 4. julija prišla domov, ni mogla verjeti, da je hodila po Caminu in prišla na cilj: »To niso bile sanje, to se je resnično zgodilo. Obdajal me je poseben občutek ponosa in zmagošnjavja. Prav tako sem bila ponosna in vesela, da sem domov med moje najdražje prišla zdrava in polna pozitivne energije.«

Velik pečat je Branka pustila tudi v Društvu Šola zdravja

Ob koncu pogovora sva se s sogovornico dotaknila še njenega aktivnega udejstvovanja v Društvu Šola zdravja, kjer je povsod pustila velik pečat odličnosti in strokovnosti, saj je v svoji aktivni dobi delala na različnih delovnih področjih (računovodstvo, prodajna logistika, organizacija dela, plan in analize, prokuristka). Za svoje aktivno delo je letos prejela tudi nagrado društva za leto 2021: »To je bila nagrada za moje devetletno delo v društvu. Ko sem leta 2013 prišla v društvo, sem prevzela finančni del, saj za to niso imeli nikogar, sama pa sem imela zaradi preteklega poklicnega dela s tem veliko izkušenj. Z veseljem sem pristopila in pomagala, prav tako sem bila vrsto let predsednica nadzornega odbora tega društva. Seveda sem bila ponosna na nagrado, ki sem jo prejela kot prostovoljka. Nikoli pa se nisem obremenjevala s tem ali jo bom dobila ali ne.«

Jutranja telovadba je zanjo pozitivna energija

Kot zanimivost naj še povem, da že od začetka telovadi v skupini Drevored 88 lip, ki pa ni njena najbližja skupina: »S posebnim namenom sem izbrala najbolj oddaljeno lokacijo, ki je od mojega doma oddaljena 35 minut hoje. Posebej me je pritegnila bližina Kamniške Bistrice, ki nas s svojim žuborenjem še posebej spremlja pri jutranji telovadbi 1000 gibov. Jutranja telovadba je zame pozitivna energija, ki mi jo daje vsak gib. Je pa tudi še poseben začetek vsakega dne. Tako sem telovadbo po metodi 1000 gibov prenesla tudi v Društvo upokojencev Lek. Na večdnevni izletih tudi Lekovi upokojenci telovadimo in vsako jutro pozdravimo sonce.« □

Na poti sem nekaj dni srečevala pohodnika iz Amerike. Neki dan sva na poti v Castrojeriz prišla do starega nunskega samostana, kjer mi je hotel pokazati zanimiv kip. Ker še ni poznal mojega imena, me je poklical: »Slovenija, pridi pogledat«. Oba sva se smejala do ušes. Pozneje sva si povedala tudi imeni. On je bil Steve, jaz pa Branka.

poti. Največjo revolucijo je pa predstavljala moja fotografija, ko sem ob prihodu v Santiago visoko dvignila obe roki. Fotografija je imela več kot 600 ogledov in komentarjev.«

Za zaključek pa še na konec sveta, kjer sonce pade v morje

Njen končni cilj pa ni bil Santiago, ampak Finisterre in Muxie, majhen kraj ob Atlantiku, ki mu pravijo tudi konec sveta. Zaupa mi, da je to nek poseben kraj, kjer je prisotna neverjetna energija, morje pa obdaja velike okrogle skale. »Na zadnji dan Camina, ko sem prišla v Muxio, sem svojemu telesu in umu podelila medaljo za organizacijo, samozavest, vztrajnost in telesno moč. Na koncu sem si izpolnila še zadnjo že-

ZA VARNEJŠO POT V ŠOLO IN DOMOV

V začetku septembra se v šolske klopi, s tem pa tudi na šolske poti oziroma v promet, znova vračajo učenci osnovnih šol. Vozite previdno in pazite nanje!

Miha Ulčar
Foto: Ralph / Pixabay

Začetkom novega šolskega leta bomo na cestah veliko pogostejše kot med počitnicami srečevali otroke, med njimi se jih bo mnogo podalo v šolo prvič. Skrb za tiste, ki prvič stopajo na šolske poti in ne poznajo nevarnosti, s katerimi se lahko srečajo na šolski poti in v vsakdanjem prometu, je izredno pomembna. Ob tem pa seveda ne smemo pozabiti tudi na učence, ki se po dolgih počitnicah vračajo v šole in so še razigrani.

Otroci, še posebno najmlajši, so nekatera previdnostna ravnanja, ki so se jih že naučili, pozabili. V prometu so otroci najpogostejše udeleženi kot pešci, kolesarji, na skiroju ali kot sopotniki v vozilu in spadajo med najbolj ranljive udeležence v prometu. Starši in skrbniki naj poskrbijo za njihovo dobro vidnost, dosledno pripenjanje na vsaki poti in nošenje zaščitne čelade. Z otroki naj obnovijo prometna pravila na poti do šole ali vrtca.

Otroci in mladoletniki spadajo v t. i. skupino šibkejših prometnih udeležencev, saj se zelo redko pojavljajo kot povzročitelji prometnih nesreč.

Kot prometni udeleženci so nepredvidljivi, prometne predpise si razlagajo po svoje (predvsem prometne znake, ki obveščajo o varni hoji), poleg tega ne zmorejo pravilno oceniti hitrosti in oddaljenosti bližajočega se vozila.

Zato moramo za njihovo varnost skrbeti predvsem drugi udeleženci v cestnem prometu. Zlasti vozniki moramo nanje še posebej paziti!

»Ob začetku vsakega šolskega leta je na cesti veliko razigranih otrok, ki še ne poznajo nevarnosti v prometu. Zato je zagotavljanje varnosti otrok v prvih septembrskih dneh ena najpomembnejših nalog policije. Vozniki, poskrbimo, da bodo naši otroci na svoji šolski poti varni!« poudarjajo na Policiji.

Katera so najpomembnejša pravila, ki jih morajo otroci poznati za varno pot v šolo in domov? Kaj policisti svetujejo staršem in na kaj vse moramo paziti vozniki?

Najpomembnejša pravila, ki jih morajo otroci poznati za varno pot v šolo in domov

- Cesto lahko prečkajo samo na prehodu za pešce in pri zeleni luči na semaforju za pešce v primeru semaforiziranih prehodov.
- Na svoji poti naj uporabljajo označene ali semaforizirane prehode za pešce, nadhode oziroma podhode.
- Pred prečkanjem ceste se morajo prepričati, ali imajo prosto pot (pogled na levo, desno in še enkrat levo).
- Pravilno morajo hoditi po pločniku ali ob robu ceste, kjer ni pločnika.
- Ne smejo nenadoma stopiti na cesto.

- Ne smejo se igrati na pločniku.
- Pri hoji naj bodo opremljeni s kresničko.
- Za vožnjo s kolesom naj uporabljajo kolesarsko stezo.
- Kolo naj vozijo počasi in previdno, s kolesarskim izpitom in na pravilno opremljenem kolesu.
- Uporabljati morajo kolesarsko čelado. To po novem velja za vse voznike in potnike na kolesu, do dopolnjenega 18. leta starosti.
- Med vožnjo z vozilom morajo biti pripeti z ustreznim zadrževalnim sistemom.

Starši!

- Te in prihodnje dni čim več časa namenite prometnovarnostni vzgoji svojih otrok! Seznanite jih z nekaterimi osnovnimi prometnimi pravili (pomen barv na semaforju, možne nevarnosti na šolski poti ...)
- Preverite, kaj vaši otroci znajo in zmorejo, ne le na šolski poti, ampak tudi na sprehodu, na kolesu ali v avtomobilu.
- Pri tem ne pozabite, da z lastnim ravnanjem dajete zgled svojim otrokom! Pomislite, kako sami prečkate cesto, ali uporabljate varnostne pasove, kako parkirate, ali vpičijo svojih otrok telefonirate med vožnjo.
- Pri prevozu otroke dosledno zavarujte z varnostnimi pasovi oziroma jih prevažajte zavarovane v ustreznih sedežih, primernih otrokovi starosti in telesni teži. Tudi sami se vedno pripnite!
- Poskrbite, da bodo otroci v avto vstopali in iz avta izstopali na isti strani, ki je obrnjena stran od drugih vozil in prometa. Nevarno je tudi vsako prerivanje otrok ob avtu! Mlajšega otroka starši iz vozila vzemite sami.

Vozniki!

- Kot udeleženci v prometu bodite na otroke in njihovo nepredvidljivost še posebno pozorni!

- Temu prilagodite tudi način svoje vožnje. V bližini šolskih poti zmanjšajte hitrost vožnje. Vozite še posebej previdno, počasi in na zadostni varnostni razdalji.
- Še posebej bodite pozorni v bližini vrtcev in šol ter krajev, kjer se morda igrajo otroci (npr. na ulicah, na parkiriščih ...).
- Pešcem odstopite prednost, da bodo lahko varno prečkali cesto.
- Parkirati morate pravilno, saj z nepravilno ustavitvijo ali parkiranjem lahko ne samo ovirate, temveč otroke in druge pešce tudi ogrožate.
- Izogibajte se uporabi mobilnega telefona med vožnjo, ki nevarno preusmerja pozornost s ceste in dogajanja v prometu.

Rumena rutka, odsevna telesa, varnostni pas in čelada

Na Agenciji Republike Slovenije za varnost prometa opozarjajo na nujnost nošenja rumenih rutic za otroke prvih in drugih razredov osnovne šole: »Da bodo otroci še bolj vidni in tako bolj varni, je priporočljiva uporaba svetlejših oblačil in kresničk ali drugih odsevnih teles in površin. Starše in skrbnike opozarjamo tudi na nujnost pravičnega in doslednega pripenjanja otrok v otroške varnostne sedeže, bodisi v motornih vozilih bodisi na kolesu, na vsaki, tudi najkrajši poti. Obvezna je uporaba varnostne zaščitne čelade, ki jo morajo nositi otroci na poganjalcu, kolesu, skiroju ali rolkah. Posebna opozorila so namenjena vožnji brez uporabe mobilnega te-

lefona ali slušalk za poslušanje glasbe in siceršnjemu upoštevanju prometnih pravi, predpisov in razmer na cesti. Zgled, ki ga s svojim ravnanjem v prometu dajejo starši ali skrbniki, je neprecenljiv, saj nas otroci posnemajo.«

Otroci med najbolj ranljivimi udeleženci v prometu

Ker so manjši, so v prometu otroci slabše vidni, prav tako pa težko predvidijo nevarne situacije. Vozila pozneje opazijo in ne zmorejo dobro presoditi njihove oddaljenosti ter hitrosti, prav tako težje določijo smer, iz katere prihaja zvok vozila. Njihovo ravnanje usmerjajo predvsem radovednost, čustva in dogajanje okoli njih, manj pa razum. Prepričani so, da jih voznik vidi, če oni vidijo vozilo, in mislijo, da se lahko ustavi tako hitro, kot se sami. Zato morajo biti ostali udeleženci, predvsem vozniki, nanje še posebno pozorni!

Ko skrbite za svojo varnost, skrbite za varnost vseh

»Tudi voznikom, ki se bodo po daljšem obdobju vračali na ceste, svetujemo, naj zagotovijo tehnično brezhibnost delovanja motornega vozila. Vsi vozniki naj spoštujejo cestnoprometne predpise in omejitve hitrosti. Zagotavljajo naj ustrezno varnostno razdaljo in upoštevajo razmere na cesti, ki so lahko zelo spremenljive. Prav tako naj poskrbijo za pripenjanje vseh potnikov v vozilu z varnostnim pasom, med vožnjo naj ne uporabljajo mobilnega telefona, vozijo naj pozorno, strpno in odgovorno do vseh udeležencev v prometu. Posebna opozorila so namenjena visokim tveganjem glede vožnje pod vplivom alkohola in drugih prepovedanih substanc, zato je nujno, da za volan sedemo trezni in zbrani,« pred začetkom novega šolskega leta še poudarjajo na Agenciji RS za varnost prometa. □

SLAMICA!!!

Fotografija s kritičnim pridihom

Glede na pogosto neurejenost in prepolnost obstoječih ekoloških otokov bi bilo nujno potrebno njihovo pogostejše praznjenje in izgradnja nekaterih novih!

DRUŠTVA

Kronika domžalskih poklicnih gasilcev

Od 16. 7. do 17. 8. 2022

V dveh mesecih po našem zadnjem poročanju smo opravili 78 intervencij. Najpogosteje, po dvajsetkrat, smo posredovali med 8. in 12. uro ter med 16. in 20. uro. Nočne ure so navadno mirnejše, a smo petkrat posredovali celo med tretjo in četrto uro ponoči. Enajstkrat smo našli po tri ali celo več intervencij v enem dnevu, 4. in 30. julija pa je številka 112 zazvonila petkrat.

Šestkrat je gorelo v naravnem okolju, od tega trikrat nadzorovano, a ob razglašeni veliki požarni ogroženosti naravnega okolja je vsakršno kurjenje ali požiganje prepovedano, zato smo kurišča pogasili. Zagorela so štiri vozila – zapuščeno osebno vozilo na parkirišču med železniško progo in SPB v centru Domžal ter tri na avtocesti. Sodelovali smo še pri gašenju kurilnice v stanovanjski hiši na Vrhpolju pri Moravčah.

Že v prejšnjem poročilu smo opozarjali na pogostost prometnih nesreč. Tokrat jih je bilo 34, od teh pet na avtocesti. Med poškodovanci oziroma poškodovankami pa tudi enajst kolesarjev oziroma kolesark, šest motoristov, voznica električnega skiroja ter pešec. Za enega izmed kolesarjev je bilo trčenje v drevo žal celo usodno. V kar šestnajstih izmed navedenih primerih je šlo za samoudeležbo povzročitelja nesreče – padec kolesarja, motorista ali zdrs s ceste z osebnim, kombiniranim vozilom. Najpogostejši vzrok seveda razmeram ali cestišču (podlagi) neprilagojena vožnja.

Reševalcem NMP ZD Domžale smo devetkrat pomagali pri prenosu obolelih oseb do reševalnega vozila. Dvakrat smo bili aktivirani za pomoč pri reanimaciji. Omogočili smo vstop v stanovanja, kjer so se nahajale onemogle oziroma obbolele osebe, dvakrat pa žal tudi že preminuli osebi. Trem onemoglim, a nepoškodovanim osebam smo po padcih kar sami pomagali nazaj do postelje oziroma invalidskega vozička.

V osebni vozili sta se zaklenila dva otroka (prvi na počivališču AC pri Lukovici, drugi pred ZD Domžale), dvema občankama pa so se zaprla vrata stanovanj, seveda se je pri eni izmed njiju tudi kuhala hrana na štedilniku. Vse zaplete smo hitro rešili, hrana se tudi ni prismodila.

Vpliv sušnega obdobja se najbolj pozna na naših Mlinščicah. Nizek pretok vode je povzročil vsaj dva manjša pogina rib (pri Radomljah in pri Homcu), ter nekaj neobičajnih, a nevarnih penjenj vode.

Nenazadnje moramo omeniti, da smo tudi domžalski poklicni gasilci aktivno sodelovali tako pri gašenju požara na Krasu kot tudi pri prevozu vode v Rižanski vodovod. Nekateri službeno kot pomoč pri vodenju intervencije, drugi pa kot prostovoljci v okviru svojih matičnih prostovoljnih gasilskih društev.

Projekt Sožitje za večjo varnost v cestnem prometu

Da bi se na naših cestah starejši vozniki in voznice čim dlje počutili varne in bi čim dlje ostali mobilni.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOMŽALE Z namenom, da bi se starejši vozniki in voznice na naših cestah čim dlje počutili varne in bi čim dlje ostali mobilni, so na Javni agenciji Republike Slovenije za varnost prometa v sodelovanju z Generalno policijsko upravo, Darsom, Rdečim križem Slovenije, Zvezo društev upokojencev Slovenije in drugimi pripravili projekt Sožitje za večjo varnost v cestnem prometu, s katerim tudi Društvo upokojencev Domžale izvaja celovite preventivne dogodke oziroma usposabljanja za seniorje in upokojence po vsej Sloveniji.

V nasprotju s pogostim prepričanjem, da je treba voznikom v tretjem življenjskem obdobju zaradi njihove varnosti in varnosti drugih omejevati mobilnost, si moramo prizadevati, da bi bili ti čim dlje samostojni, mobilni ter obenem tudi varni, zato bo:

- osvežitev znanja prometnih predpisov in pravil prilagojen na lokalni problematiki, saj v tem sklopu predavanj sodelujeta prometni strokovnjak AVP ter pomočnik komandirja lokalne policijske postaje;
- v zvezi z varno vožnjo po avtocesti in hitri cesti bodo strokovnjaki iz Darsa predstavili ključno aktualno problematiko ter poučili udeležence o pravilnem ravnanju v različnih prometnih situacijah:

Pri nas je vedno veselo.

- zagotovljeno praktično svetovanje o zdravstvenih kriterijih. Udeleženci bodo lahko na posebnih napravah preverili svoj vid na daleč in blizu, kontrast in nočni vid ter se pozanimali o kriterijih za kontrolni zdravstveni pregled ter pridobili pomembne informacije o sladkorni bolezni in krvnem tlaku;
- omogočena svetovalna vožnja z ocenjevalcem na voziščem izpitu (po dogovoru).

Dogodki bodo za udeležence zanimivi tudi z vidika preventivnih gradiv, predvsem pa zaradi celovite obravnave varnosti v cestnem prometu. Ob tem ne gre le za predavanja za seniorje in upokojence – voznike, temveč predvsem za zanimi-

vo in poučno svetovanje in praktične izkušnje.

Verjamemo, da bomo v obdobju izvajanja projekta dosegli kar največje število voznikov seniorjev in upokojencev ter jim podali praktične in poučne informacije o varni vožnji ter posledično vplivali na njihovo varnost ter varnost vseh drugih udeležencev v prometu.

Projekt Sožitje za večjo varnost v cestnem prometu bomo izvajali v Knjižnici Domžale v torek, 13. septembra 2022, med 9.30 in 13.00. Za udeležbo se je treba prijaviti v tajništvo Društva upokojencev Domžale po tel. 01 724 19 04, ali osebno vsak ponedeljek in petek od 9.00 do 11.00.

Pomembno: v drugi polovici septembra bomo nadaljevali s

športnimi in rekreativnimi panogami po programu (ples, bowling, biljard, balinanje). Za vse informacije se obrnite na Borisa Čampo.

Jeseni bomo začeli tudi z raznimi predavanji, zanimivimi, ter poučnimi za starejše: zdravo spanje, zdrava prehrana, domača lekarna, demenca – kot bolezen sodobnega časa, pravice upokojencev do denarnih pomoči idr.

Vsi, ki bi se radi naučili izdelati cvetje iz krep papirja, vas Odbor za ohranjanje kulturne dediščine naših prednikov vabi, da se mu pridružite.

Ne pozabite: brezplačni prevozi za starejše – številka klicnega centra za naročanje 051 262 100, klice sprejema Marija, od ponedeljka do petka, od 9. do 12. ure. Prevoze opravljajo prijazni prostovoljci, vsak dan v tednu od 7. do 16. ure. (ob sobotah, nedeljah in ob praznikih ne vozijo).

Iskrene čestitke našim šahistom, ki so na moštvenem turnirju društev upokojencev v Zagorju ob Savi osvojili prvo mesto.

Društvo upokojencev Domžale vas vabi, da se jim pridružite, jih pokličete ter se sami prepričate o pestrosti našega programa. Veseli vas bomo!

Imejte se kar se da lepo, predvsem pa ostanite zdravi.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOMŽALE

Slovesno na Hrastovcu

V gozdu Hrastje med vasema Brezovica in Laze je spomenik z napisom: »Na tem mestu je četa Kamniškega bataljona napadla nemškega okupatorja in mu prizadela velike izgube, sama pa je izšla iz borbe kot zmagovalec brez žrtev.«

KS DOB IN KO BORCEV ZA VREDNOTE NOB DOB KRTINA Že vrsto let v spomin na borbo Kamniškega bataljona, katerega patrulja je že dni prej uspešno napadla nemško kolono na Želodniku, Krajevna skupnost Dob praznuje 7. avgusta krajevni praznik. Navadno ga v Dobu obeležujemo z vrsto različnih kulturnih, družabnih in športnih prireditvev, ki so bili pretekli dve leti malo okrnjeni, bodo pa bogatejša naslednje leto, ko bomo praznovali 800-letnico prve omembe Doba.

Letošnjo slovesnost 6. avgusta 2022 sta pripravili Krajevna skupnost Dob in Krajevna organizacija borcev za vrednote NOB Dob Krtina, v kulturnem programu pa so sodelovali Pevski zbor Turistično rekreativnega društva Turnše Česenik pod vodstvom Mirana Pezdircarja, tudi

harmonikarja, in kitarist Urban Hribar, Domžalski rogisti in recitatorji Maks Jeran, Jože Lončar, Kristina Brodnik in Vera Vojska, ki je prireditelj tudi vodila. Prisotni so bili tudi praporščaki, med gosti pa podžupan Občine Domžale Marjan Ravnikar in predsednica Občinske organizacije borcev za vrednote NOB Domžale Marija Majhenič. Delegacija, v kateri so bili Marija Ravnikar, predsednica Sveta KS Dob, Jože Lončar, podpredsednik, in Janez Rom, blagajnik Krajevne organizacije za vrednote NOB Dob Krtina, je položila venec k spomeniku, z minuto molka smo se spomnili žrtev vseh vojn, nato pa je v imenu Sveta Krajevne skupnosti Dob govorila Marija Ravnikar, predsednica, ki je po pozdravu prisotnih govorila o slovesnosti na Hrastovcu, ki dokazuje, da smo

pripadni in složni ter poudarila, da je vesela in ponosna, da si krajani Doba vzamemo čas in smo prisotni na tem lepem dogodku, hkrati pa ponosni na kraj, v katerem živimo. Med aktualnimi novostmi v KS Dob je omenila nadaljevanje menjave salonitnih cevi za vodovod po programu v proračunu Občine Domžale, omenila je problematiko odstranitve bankomata, ki se rešuje, saj bodo predstavniki banke pomagali pridobiti vsa dovoljenja za dozidavo prostora za bankomat. V planu je še sanacija in prenova sanitarij v prostorih KS Dob. Predstavila je tudi prizadevanja za razširitev ceste, izgradnje pločnika in zagotovitve varne šolske poti na odseku hišnih števil 3, Gorjuša 32, do odcepa za Jamarski dom, kar naj bi bilo realiziralo do leta 2024, dopolnitev

igral na prireditvenem prostoru v Turnšah in obnovitev vseh klopi ob sprehajalni poti ob reki Rači.

Vse številne prisotne je spomnila tudi na praznovanje 800-letnice prve omembe Doba v letu 2023, ki se je že začelo. Zahvalila se je članom Sveta KS za sodelovanje in pomoč, enako organizatorjem slovesnosti in njihovo skrb za spomenike, povabila vse, da sodelujejo v lokalnih volitvah – tudi kot kandidati za člane Sveta KS Dob, ter vsem čestitala ob krajevnem prazniku in jim zaželela prijetno praznovanje.

Ker precejšen del kulturnega programa je bil namenjen 100-letnici rojstva partizanskega pesnika Karla Destovnika Kajuha, veliko besed pa je bilo namenjenih tudi pomembnosti NOB ter želji, da tovrstne spominske slovesnosti ostanejo predvsem hvaležen spomin in ponos na vse borce, hkrati pa opomin, da se grozote vojn nikoli več ne ponovijo. Po slovesnosti so se udeleženci prijetno družili na tovariškem srečanju. V imenu organizatorjev slovesnosti na Hrastovcu iskrena hvala vsem nastopajočim, hvala pa tudi vsem, ki so uredili pot in okolico spomenika.

V počastitev praznika je v Dobu potekalo tudi tekmovanje v metanju podkev, kjer je med ženskami ekipami zmagala PGD Žeje - Sv. Trojica pred DU Naš dom Dob, pred Čebelami in ŠRD Konfin - Sv. Trojica. Med moškimi ekipami pa so bili enako najboljši metalci PGD Žeje - Sv. Trojica pred ŠRD Konfin Sv. Trojica, tretje DU Naš dom Dob, četrto mesto je pripadlo PGD Dob, peti pa so bili Čebelarji. Čestitamo.

VERA VOJSKA

Skupni tabor za vodnike

Redke so priložnosti, da se vodniki PZS, združeni v vodniški odsek Planinskega društva Domžale, lahko medsebojno družimo, in to brez obveznosti, ki jo sicer prevzemamo pri vodenju različnih pohodov.

PLANINSKO DRUŠTVO DOMŽALE Zato smo letos že drugič organizirali skupni tabor za naše vodnike, povabili pa smo tudi vodnike iz sosednjih društev, ki nam pomagajo pri izvedbi našega programa.

V petek ob koncu julija se nas vesela družina vodnikov in družinskih članov odpravi na dolgo pričakovan planinski tabor vodniškega odseka PD Domžale v Dolomite. Zaradi službenih obveznosti smo se zbirali v kampu v Cortini d'Ampezzo preko celega dne. Nekateri so uspeli kreniti že zjutraj in so si lahko ogledali desni del doline oziroma prelaz Giau na 2236 m, medtem ko smo ostali prihajali vse do večernih ur.

Do Cortine je mogoče priti po različnih poteh, in sicer iz Ljubljane prek Postojne, Sežane in Palmanove do Portogruara, kjer se skrene desno in nadaljuje prek Villanove, Pieve di Cadore do Cortine. Druga pot prek Italije pa vodi prek Kranjske Gore, Trbiža, Tolmeča prek prelaza Mauria, kjer zapustimo Furlanijo in Julijsko krajino ter Karnijske in se spustimo v Benečijo, kjer je začetek Dolomitov, do Lozzo di Cadore in Cortine. Obstajata še poti prek Avstrije, in sicer prek Karavank po Ziljski doli-

ni mimo Šmohorja ali pa po Dravski dolini prek Lienza in Tassenbacha do Cortine. Prva in zadnja sta najhitrejši, ostali pa izjemno lepi.

Skratka, v petek še zadnji postavimo svoj šotor in se nekoliko poselimo do poznih ur. Dokaj zgodaj zjutraj sledi bujenje in pogled na izjemne dolomitske kamnite gore, obsijane z jutranjim soncem. Kljub prvotnem navdušenju se razgledi kmalu sprevržejo v dejstvo, da kamnite gmote počasi prekrivajo oblaki in da se oddaljeno grmenje čeda-

lje bolj približuje Cortini. Kmalu sledijo tudi prve dežne kaplje in nalive.

Kljub dežju se glede na lepo vremensko napoved odpravimo skozi Cortino do prelaza Tre Croci, kjer nas čaka še Luka z družino. Po nekaj minutah čakanja preneha deževati, oblačnost se pretrga in prikaže se sonce. In že korakamo v prelepo dolino, stisnjeno pod vrhove Le Cesta, Dito di Dio in Punta Sorapiss z istoimenskim pravljničnim jezerom. Obiščemo še planinsko kočo Vandelli in se po strmi krožni poti pod vrhovi

Cime de Laudo povzpne na prelaz Forcella Marcuoira (2307 m). Sledi še strm spust nazaj na prelaz Tre Croci, kjer nas nekaj minut pred izhodiščem ponovno ujame dež.

Po deževni noči se drugi dan zbudimo v zelo megleno jutro, vendar se vrhovi kmalu otresejo zastirke in jih obsije jutranje sonce. Podremo naš tabor in se ponovno usmerimo prek Cortine in prelaza Tre Croci do doline Misurine, stisnjene med dolomitske tritisočake, še najbolj znano kot izjemna izletniška točka in izhodišče za ogled znamenitih Treh Cim, kar je bil tudi naš načrt, ki pa se nam je zaradi jutranjih dejavnosti in pozne ure izjalovil, saj je bila cesta na planino Auronzo pod Tremi Cimami zaradi prezasedenosti parkirišča že zaprta.

Po rahlem šoku se odločimo za plan B, ki ga pravzaprav sploh nismo imeli in smo si ga na hitro naredili – nov cilj je bila bližnja gora Monte Piana (2324 m), o kateri pravzaprav nismo vedeli nič in od nje tudi nič posebnega pričakovali, kar smo pa doživeli in videli, pa nas je prijetno presenetilo. Avte pustimo nekoliko nižje in se po brezpotju gozdov usmerimo na staro opušte-

no cesto proti vrhu, ki je že v prvi svetovni vojni služila za oskrbovanje obrambnih linij. Cesta je zaradi podorov in plazov zaprta za vozila, še vedno pa je atrakcija pri vzponu in bi jo bilo škoda izpustiti. Iz Misurine je na vrh do koč Monte Piana – A. Bosi organiziran tudi prevoz s terenci. Od avta do koč smo potrebovali uro in 45 minut. Zatem sledi zgodovinski poti Monte Piana, kjer je ogromno zgodovinskih sledov ostankov bojev v prvi svetovni vojni, kar je prava paša za oči tako za nas 'ta velike, kot za one ta male'. Za ogled zgodovine smo potrebovali dve uri in pol, pa bi jih vsaj še dobro uro, če nas ne bi preganjal čas.

Sledi spust nazaj na izhodišče, kjer se poslovimo in zaključimo prekrasen vikend v izjemni družbi z obljubo, da se drugo leto vrnemo, a za več dni, saj si v tako kratkem času ne moreš niti predstavljati veličastnosti Dolomitov, kaj šele, da bi jih spoznal. Zahvala vsem, ki so organizirali in pomagali organizirati planinski vodniški tabor, ter vsem udeležencem tabora, še posebej najmlajšim.

BESEDILO IN FOTO: MATJAŽ ŠKULJ, VODNIK PZS, PLANINSKO DRUŠTVO DOMŽALE

Društvo Lipa Domžale pred novim šolskim letom vabi na dneve odprtih vrat

Dobrodošli med nami!

DRUŠTVO LIPA DOMŽALE – UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE DOMŽALE »Razpetost med službo in domom ter mnogo skrbi, vse to je za nami. Končno lahko počnemo tisto, za kar nismo imeli časa 35, 40 ali še več let,« lahko preberete na spletni strani Univerze za tretje življenjsko obdobje Domžale – krajše in bolj znane kot Društvo Lipa, kjer vas že od ustanovitve v letu 1997 vabijo, da z njimi pridobivate ali obnavljate različna znanja, se udeležujete kulturnih dogajanj in delavnic, v športno rekreativnih skupinah poskrbite za svoje fizične sposobnosti, v zanimivih strokovno vodenih izletih pa si ogledate domače in tuje zanimivosti in znamenitosti. Epidemija je letos sicer malce spremenila življenje in delo društva, ni pa spremenila študentov in študentk univerze, ki so jo pridno, tudi na daljavo, obiskovali do konca preteklega šolskega leta. Kar nekaj študijskih programov, posebej s področja kulture, pa ste lahko spremljali tudi med počitnicami.

V prihajajočem šolskem letu se bomo družili tudi ob glasbi - vpisujemo začetno skupino citrarjev in kitaristov. Začetno skupino citer bo vodila nova pridobitev v društvu – Monika Rožej, prof., začetno skupino kitar pa že znani Petar Mesić. Saj veste, z glasbo je svet lepši.

Vodstvo Univerze za tretje življenjsko obdobje si je med počitnicami prizadevalo, da že obstoječe oblike študija še obogatijo in pri tem je upoštevalo interese slušateljev. Tako so prislulnili številnim pobudam, ki so povezane s konkretnimi aktivnostmi,

Med novostmi je tako nordijska hoja, ki je danes ena najbolj zdra-

vih oblik rekreacije. Število ljudi po svetu, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, strmo raste in tako je tudi pri nas. Kljub temu velika večina ljudi ne pozna pozitivnih učinkov nordijske hoje. Razvila se je iz smučarskega teka in je bistveno drugačna oblika rekreacije, kot pri nas bolj uveljavljeno pohodništvo. Razliko med njima bomo spoznali v oktobru, ko bomo začeli z dodatno športno dejavnostjo.

Pridružite se nam vsak četrtek ob 18.00 z začetkom v oktobru. Zbirno mesto: park Martina Krpana za Ten Tenom.

Prijavite se lahko v tajništvu v času uradnih ur ali na dnevih odprtih vrat.

Vse, česar še niste vedeli o dosežanjih študijskih programih, novih urnikih in vsem ostalem, kar vas bo zanimalo, boste izvedeli na dnevih odprtih vrat, ki bodo 20. in 21. septembra 2022 med 9. in 12. uro.

v prostorih Univerze za tretje življenjsko obdobje Domžale – Društva Lipa Domžale, Ljubljanska cesta 58. Tam si boste lahko ogledali tudi razstavo izdelkov posameznih študijskih krožkov ter predstavitev novih študijskih programov, sedanjih in bodočih študentje pa se boste lahko pogovorili s predavatelji o vsem, kar vas bo zanimalo. Dobrodošli!

MARJAN RAVNIKAR, PREDSEDNIK

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v četrtek, **29. septembra 2022.**

Rok za oddajo prispevkov je v sredo, **14. septembra 2022, do 12. ure.**

Gasilci tekmovali za Pokal KS Dob in GZ Domžale

Najboljša: poklicni gasilci CZR Domžale in članice PGD Rova

Kako hitro minevajo desetletja, so gasilci in gasilke lahko spoznali že ob vabilu na 42. tradicionalno gasilsko tekmovanje za Pokal Krajevne skupnosti Dob, ki je v juniju potekalo v Športnem parku Dob in je tudi letos pokazalo zelo dobro usposobljenost in pripravljenost gasilcev in gasilk, ki smo jim lahko zaploskali tudi ob spremljanju članskega tekmovanja Gasilske zveze Domžale.

V tekmovanju z motorno brizgalno in vaji razvrščanja se je pomerilo 18 moških in 7 ženskih ekip, omenimo pa tudi ekipo poklicnih gasilcev Centra za požarno varnost Domžale. Za nemoteno tekmovanje so poskrbeli gostitelji, Prostovoljno gasilsko društvo Dob, še posebej pa člani vodstva tekmovanja: Jure Rogelj, Matjaž Merkužič in Stanko Grčar, pri podelitvi priznanj in medalj najboljšim pa podpredsednik Gasilske zveze Domžale Tone Pavlič, predsednica Sveta KS Dob Marija Ravnikar, predsednik PGD Dob Robert Hrovat, poveljnik Gasilske zveze Domžale Matjaž Merkužič in poveljnik PGD Dob Jure Rogelj.

Poglejmo rezultate: Za prehodni pokal KS Dob je med članica-

mi A zmagala ekipa PGD Rova, pred PGD Radomlje, članice B, in PGD Dob, članice A. Med ekipami članov A, kar 18 jih je bilo, so prvo mesto zasedli člani Centra za zaščito in reševanje Domžale, pred PDG Dob 4, člani A, tretje mesto je pripadlo PGD Rova, člani A.

V tekmovanju Gasilske zveze Domžale je med poklicnimi gasilci zmagala ekipa Centra za zaščito in reševanje Domžale. Med članicami A je zmagala ekipa PGD Rova pred

PGD Dob in PGD Ihan. Pri članicah B so bile najboljše gasilke PGD Radomlje, pred PGD Ihan in PGD Homec; pri članih A so bili najboljši gostitelji – PGD Dob pred PGD Rova in PGD Studenec A, gostitelji pa so bili najboljši tudi med člani B, kjer so zmagali pred PGD Žeje - Sv. Trojica in PGD Vir.

Čestitke in pohvale so prejeli vsi, še posebej pa zmagovalci in poklicni gasilci Centra za zaščito in reševanje Domžale in članice PGD Rova, ki so se veselili prehodnega pokala KS Dob.

**VERA VOJSKA
FOTO: MIRO PIVAR**

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE – LIPA DOMŽALE

Nordijska hoja

Med novostmi v novem šolskem letu je tudi nordijska hoja – danes ena najbolj zdravih oblik rekreacije.

Pridružite se nam vsak četrtek ob 18.00 z začetkom v oktobru. Zbirno mesto: park Martina Krpana za Ten Tenom.

Prijavite se lahko v tajništvu v času uradnih ur osebno ali po telefonu 01 722 66 70 ali na dnevih odprtih vrat. Dobrodošli!

MEDICINSKA PEDIKURA
Pančur d.o.o.

031/353 347

skrbimo za zdravje vaših stopal

NOVA LOKACIJA
Slamnikarska 3B, Domžale
nasproti Sanolaborja

DRUŠTVA

Telovadba zelo pomaga pri vsakodnevnih opravilih

Jelka Barlič, nagrajenka Društva Šola zdravja za leto 2021 iz skupine Domžale - Drevored 88 lip

V Društvu Šola zdravja je kar nekaj ljudi, ki se odlikujejo po tem, da redno zapisujejo vse tisto, kar počnejo. Nekateri zabeležijo prav vsako telovadbo, drugi

prisotnost na njej in kdo jo je vodil, pa tudi kakšno je bilo vreme, tretji pa si spet zapisujejo izlete, na katere so se odpravili, itn. Med slednjimi je tudi ena letošnjih nagrajenk Društva Šola zdravja Jelka Barlič iz skupine Domžale - Drevored 88 lip. Njen hobi so pohodi. Samoiniciativno se je lotila organizacije in vodenja pohodov v svoji skupini, saj za vsak tork pripravi načrt, ki ga prilagodi vremenskim razmeram kot tudi sposobnostim članov. »Preden smo se lotili rednih pohodov, smo se enkrat že odpravili v Blagovico, ki je od nas oddaljena dobrih 17 km. To je bilo 27. aprila 2012. Za tedenske pohode smo

Predsednica Zdenka Katkič izroča nagrado Jelki Barlič.

se odločili po eni od naših rednih telovadb. Pogovarjali smo se, kako bi bilo dobro, da bi enkrat na teden pohode organizirali kar takoj po naši telovadbi. In tako je padla odločitev, da to zamisel kmalu tudi ustvarimo. Z rednimi tedenskimi pohodi smo začeli 2. septembra 2013. Ustanovili smo pohodno skupino, določili dan v tednu in tako zdaj naša pohodna skupina vsak tork pohajkuje po slovenskih hribih in dolinah že dolgih 10 let.«

Poleg tega, da so ji ljubi pohodi, je prav naša tokratna intervjuvanka tudi ena tistih, ki si jih prav vse vestno zabeleži. Ponosno nam pokaže rdeči zvezek, poln datumov in krajev, ki so jih obiskali, pa tudi podatkov o tem, kam in kdaj so se odpravili, kdo in koliko članov se je pohoda udeležilo, kakšno je bilo vreme in koliko kilometrov so prehodili. Ob koncu vsakega leta organizira prijetna srečanja, na katerih med drugim predstavi statistiko udeležbe pohodov, kar ji omogoči, da tudi nam zlahka 'izstreli' podatek o skupnem seštevku pohodov v preteklem desetletju. »V zadnjih desetih letih smo opravili 440 pohodov, prehodili 4617 kilometrov, skupno število pohodnikov pa je bilo 2737.«

Jelka Barlič je za telovadbo 1000 gibov prvič slišala od prijateljice, s katero sta skupaj obiskovali telovadbo pri invalidih. Obvestila jo je, da se v Drevoredu 88 lip začenja jutranja telovadba na prostem. »Že po dveh dneh sem šla pogledat in sem kar ostala. In evo, letos mineva že dvanaajsto leto, odkar se redno udeležujem jutranje telovadbe.« Zanj je navdušila tudi moža, čeprav moške zelo težko prepričati, o čemer priča tudi statistika, ki pravi, da jih v okviru Društva Šola zdravja telovadi le 10,8 %. »Potem ko se je mož upokojil, sem za redno telovadbo z nami navdušila še njega, kar je zelo dobrodošlo, saj nam moških resnično primanjkuje. Zato vabljeni tudi ostali moški, ki še vedno vztrajajo doma 'na kavču'. Z

veseljem jih pričakujemo,« nagovarja gospa Jelka moško populacijo.

Šola zdravja ji je spremenila življenje. »Mislila sem, da bo dobro, če bom več v družbi, kjer se bom lahko gibala, družila. Namreč pri invalidih sem telovadila kar pet let, vendar le enkrat na teden in v dvorani. Tukaj pa mi je bilo pri priči vseč prav vse! Telovadimo v družbi, vsak dan se razgibavamo, že v jutranjih urah, za nameček pa vse to počnemo zunaj, v naravi, na prostem,« nam navdušeno razlaga gospa Jelka.

Kmalu po prihodu v skupino je postala tudi ena od voditeljic jutranje vadbe po metodi 1000 gibov. »Ena od članic v naši skupini je predlagala, naj telovadbo začnem voditi tudi jaz, tako sem se na vsem lepem spoprijela še s to nalogo. Odšla sem tudi na usposabljanje, da sem se naučila pravilnega izvajanja vaj 1000 gibov. Usposabljanje se seveda redno udeležujem še danes, kadarkoli jih organizirajo v naši bližini.«

Na vprašanje o tem, kakšne izkušnje ima s telovadbo po metodi 1000 gibov in kako se počuti zdaj po 12 letih rednega jutranjega razgibavanja ter ali čuti kakšno razliko med prej in zdaj, nam gospa Jelka odgovori: »Jutranja telovadba mi veliko pomaga. Postala sem bolj samozavestna, prej pa sem bila bolj sramežljiva. Zdaj tudi sama vodim telovadbo, kar si prej nisem mogla niti zamisliti. Telovadba mi veliko pomaga pri vsakodnevnih opravilih, saj sem bolj gibčna in tudi zdrava. Kadar redno telovadam, se počutim veliko boljše. Če kdaj pa kdaj iz kakršnihkoli razlogov jutranjo vadbo izpustim, mi kar manjka. Kadar sem na morju, kjer ni skupine Šole zdravja, ki se ji po navedi priključim, se pa vsak dan odpravim vsaj na kakšen dolg sprehod.«

Na zadnje vprašanje o tem, kaj ji pomeni nagrada in priznanje prostovoljcem, članom Društva Šola zdravja, odgovori kratko in jedrnat: »Ni lepšega občutka od tistega, ko spoznaš, da tvoj trud cenijo tudi drugi. Zato si želim še veliko skupnih pohodov in jutranjih telovadb, le da bo zdravje in mir.«

NEDA GALIJAŠ

Opravičilo: V julijskem Slamniku je bila pri prispevku o Marti Ružnič, nagrajenki Društva Šola zdravja za leto 2021, objavljena napačna fotografija. Za napako se iskreno opravičujemo.

Predsednica Zdenka Katkič izroča nagrado Marti Ružnič

Dihamo z naravo je nazaj

Po poletnem premoru se aktivnost Dihamo z naravo vrača v Češminov park, vsak ponedeljek od 17.30–18.30. Brezplačno se nam lahko pridružite v septembru in oktobru.

DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA Društvo Šola zdravja je z novim projektom Dihamo z naravo (2021–2022), ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje, razširilo pogled na pomen zdravja. Na dvajsetih lokacijah po Sloveniji se nam lahko pridružite, umirite um in čustvena stanja, podprete delovanje imunskega sistema ter izboljšate pretočnost tekočin in energije po telesu.

Začnemo z vizualizacijo in usmerjanjem pozornosti na dihanje. Čuječe povezovanje z lastnim telesom in naravo nas napolni z energijo. Ko v glavi prevladajo mir, tišina, prosojnost, takrat postanemo zavestni opazovalci svojih misli, ki jih z jasno namero usmerjamo po telesu, kot bi pisali navodila, kaj želimo, da se v uri vadbe zgodi. Z umirjenim umom izvajamo čuječe, tekoče in počasne gibe, ki odpirajo prostor med vretenci. Tako omogočimo živčnemu sistemu prost pretok informacij in povečujemo gibljivost stebru našega zdravja – hrbtenici. S pritiski in masiranjem akupunkturnih točk stimuliramo nastanek belih krvničk, ki skrbijo za imunski sistem, kar je odlična priprava na prihajajočo jesen.

Zaključno druženje pred poletnimi počitnicami.

Vadba je sestavljena iz metod Zhineng Qigong znanosti (prevod: Qigong Modrosti), ki z svojimi raziskavami potrjuje učinkovitost metod starih kitajskih mojstrov. Sodobna znanost nam omogoča globlji vpogled v metode, ki so potrjeno varne in lahko služijo v najvišje dobro posameznika. Aktivnost Dihamo z naravo vključuje tudi elemente gozdne kopeli, preprostih dihalnih tehnik in nenasilne komunikacije.

Vabljeni, da se nam pridružite na brezplačni vadbi v Češminovem parku vsak ponedeljek ob 17.30–18.30 v septembru in oktobru.

Več informacij o vadbi najdete na www.solazdravja.si, zavihek Dihamo z naravo ali pokličete na 030 316 016.

Andraž Purger, prof. šp. vzg., strokovni sodelavec Društva Šola zdravja

DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA
FOTO: ANDREJ M.

Spominska slovesnost ob raketiranju radio-oddajnika Domžale

Na predvečer obletnice raketiranja radio-oddajnika Domžale smo se zbrali veterani vojne za Slovenijo in počastili spomin na ta dogodek izpred enaintrideset let.

Zaključno druženje pred poletnimi počitnicami.

Tudi nekdanja JA je kmalu spoznala, kako močno orožje so mediji, predvsem radio in televizija, ki je dnevno poročala o stanju v naši deželi in s tem obveščala ožjo in širšo svetovno javnost, zato jih je že v prvih dneh vojne uvrstila med strateške cilje, ki jih je bilo treba onesposobiti.

Tako se je sredi dneva 2. julija zgodil napad na Oddajni center Domžale (OC). Dve reaktivni letali JA sta to izvedli z raketami in ga začasno onesposobili. Na širšem območju oddajnika so se nahajale enote

TO Domžale, ki so skrbele za njegovo obrambo. Žal zaradi nenadnosti napada in neprimerne oborožitve teritorialci niso resneje ogrozili napadalcev iz zraka, obvarovali pa so radio-oddajnik pred veliko verjetnostjo terorističnega napada s tal. Napad je tako k sreči minil brez človeških žrtev. Prizadevni delavci OC so izjemno hitro usposobili stari oddajnik, ki je bil v rezervi in poročanje novinarjev, prežeto z domoljubjem, se je nadaljevalo in veliko prispevalo k uspešnosti slovenske osamosvojitvene vojne.

Zato se ob tej priliki še enkrat zahvaljujemo vsem novinarjem, ki so v tistih usodnih dneh poskrbeli, da so informacije o vojni v Sloveniji pravočasno obšle svet.

Tudi zdaj, ko divja neusmiljena ukrajinska vojna, lahko opazimo, kako pomembni so mediji, kako

vsaka se vojskujoča stran v svet pošilja svoje novice, na nas pa je, da iz njih izluščimo resnico in posredno prispevamo k njenemu čimprejšnjemu končanju.

Po krajši slovesnosti smo vsi prisotni ostali na druženju, ki je v veliki meri služilo tudi obujanju spominov na prelomni čas v zgodovini slovenskega naroda.

JANEZ GREGORIČ
FOTO: ALEKSANDER SOKLER

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

Optika Škofic že od 1975

Ljubljanska 87, Domžale,
T: 01 721 40 06

Delovni čas:
pon. – pet.: 8⁰⁰ – 12⁰⁰, 15⁰⁰ – 18⁰⁰
sobota: 9⁰⁰ – 12⁰⁰

Invalidi so izboljševali svoje zdravje v Termah Ptuj

Kljub neznosno vročim julijskim temperaturam so se težki invalidi Medobčinskega društva invalidov Domžale neizmerno veselili že tradicionalnega poletnega okrevanja, ki ga društvo letos izvaja že dvaindvajsetič.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO INVALIDOV DOMŽALE Medobčinsko društvo invalidov Domžale je bilo ustanovljeno leta 1975 in je danes edino društvo na področju invalidskega varstva na območju občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin, ki s svojimi posebnimi socialnimi programi že 47 let skrbi za invalide. Društvo izvaja osem posebnih socialnih programov, v katere so zajete različne oblike pomoči in podpore, izključno za invalide. Med osmimi programi je najzahtevnejši program ohranjanje zdravja. V prvi fazi programa se izvaja delo s posameznikom, ki se pozneje v posameznih primerih nadaljuje ali pa preide v fazo dela s skupino. Program obsega elemente rehabilitacijskega programa in pomoči delovnim invalidom, osebam s telesno okvaro in invalidom po ZZZI po težkih operativnih posegih ali po nastanku invalidnosti. Vključuje lahko pooperativno dodatno zdravljenje invalidov v naravnih in klimatskih zdraviliščih ter na morju, pomoč s prevozi na terapije.

Eden večjih projektov, ki ga društvo izvede v okviru tega programa, je okrevanje težkih in socialno ogroženih invalidov v zdravilišču. Društvo vsako leto v poletnem času za-

nje organizira sedemdnevno rehabilitacijo, ki jo nujno potrebujejo, a si je s svojo nizko invalidsko pokojnino ne morejo privoščiti. Letos je 42 težkih invalidov, ki sta jih spremljali dve medicinski sestri, odšlo na rehabilitacijo v Terme Ptuj. Med njimi so pomoči potrebni, težki invalidi, ki jih večina uporablja vozičke, bergle in hodulje, zato sta imeli spremljevalki še posebno odgovornost, da sta jih spremljali in jim

pomagali pri vsakodnevnih opravilih, pa tudi nalogah, ki so jih imeli v okviru pripravljenega programa v času okrevanja. Spremljevalki sta vsako jutro opravili meritve sladkorja, holesterola ipd., poskrbeli za ogrevanje pred odhodom v bazen, rekreacijo v bazenu, z invalidi pa sta imeli tudi individualne razgovore, kjer sta jim svetovali v skladu z njihovim stanjem in potrebami. Ker je bil z njimi tudi društveni

šofer, je tiste invalide, ki so gibalno manj ovirani, z društvenim kombijem po željah odpeljal tudi na izlete, bodisi na ogled znamenitosti Ptuja ali pa na Ptujsko Goro.

Medobčinsko društvo invalidov Domžale je v okolišju edino društvo, ki izvaja ta izredno potreben, zahteven program. Ker je dotični projekt, pri katerem težke invalide peljemo na okrevanje, finančno ogromen zalogaj, namenjen pa je takim invalidom, ki si kakšnega drugega letovanja ne morejo privoščiti, smo veseli, da ga pomagajo sofinancirati tudi dobrodušni donatorji. To je za marsikatero invalide edini način, da pozabijo na svoje vsakodnevne težave, si naberejo moči in se aktivno spoprimejo s svojo invalidnostjo, prav tako pa za kratek čas razbremenijo svojce, saj so vsi ti invalidi v domači oskrbi. Invalidi se po rehabilitaciji lažje ponovno vključijo v vsakodnevno življenje, saj poleg fizične rehabilitacije vse to prispeva tudi k izboljšanju psihične, saj prav elementi druženja pomenijo tudi obliko integracije.

Vodstvo društva se bo še naprej trudilo, da invalidom vsaj en teden v letu omogočijo pozabiti na vse svoje tegobe in skrbi, ter izboljševati svoje zdravje na tak prijeten način.

NEJC LISJAK
FOTO: ZDENKA NOVAK

Krepim zdravje – Qigong modrosti

Želite okrepiti svoje zdravje? Želite podpreti svoje telo k hitrejšemu okrevanju ali pa samo znižati nivo stresa? Dobrodošli k vadbi Qigong Modrosti, ki v vaše telo in um vnaša ravnovesje.

DRUŠTVO ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA LETEČA ŽELVA Ustanovitelj Zhineng Qigonga, v prevodu Qigong Modrosti, zdravnik zahodne in vzhodne medicine, veliki mojster Pang He Ming je združil znanja starih Qigong tradicij in leta 1980 javnosti razkril skrivnosti zaprtih sistemov Qigong vadbe, z namero izboljšati zdravje človeka na fizičnem, čustvenem in mentalnem nivoju. Metode po svetu širijo njegovi učenci, mojstri Qigong Modrosti. V Sloveniji širi holističen pristop do zdravja dva učitelja, Andraž Purger v Domžalah in Mauro Lugano v Ljubljani. Metode so preproste in učinkovite, zahte-

Vadba je namenjena vsem generacijam. Posebej dobrodošli ste vsi, ki se soočate z zdravstvenimi težavami (mentalnimi, čustvenimi, fizičnimi), saj z redno vadbo lahko pričakujete hitrejšo okrevanje. Zakaj? Ker se kakovostna regeneracija lahko začne šele takrat, ko izstopimo iz stresnega okolja (le-ta v telesu ruši zdravo hormonsko ravnovesje) in vstopimo v varen prostor sproščenega telesa in uma.

Vadba je zanimiva in dinamična, namenjena odklopu od negativne polarnosti uma in posvečanju pozornosti sebi.

Dobrodošli na vadbo Qigong Modrosti, ki bo potekala vsako sredo

Vadba Qigong Modrosti krepi zdravje

vajo le uporabo zavestne pozornosti, kar izostrimo z redno vadbo.

Septembra začnemo s spoznavanjem osnov Qigonga Modrosti in počasi sestavljamo trdne temelje do stabilnega zdravja. Na vsaki vadbi dodamo delček mozaika, ki gradi pot do močnejšega imunskega sistema, boljše energijske pretočnosti organov, povečuje gibljivost in vzdržljivost, hkrati pa prazni um in umirja čustva. Veliko ljudem je vadba spremenila življenje na bolje.

od 18.30 do 19.30 v mali telovadnici v OŠ Domžale. Pridružite se lahko kadarkoli, za vadbo potrebujete samo udobna oblačila. Se veselimo nove sezone. Hao la!

Za več informacij nas najdete na FB: Leteča želva, 030 316 016, www.centerkroga.si

ANDRAŽ PURGER, TERAPEVT IN
UČITELJ QIGONG MODROSTI
DRUŠTVO ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA
LETEČA ŽELVA
FOTO: PETRA@QI-IMAGERY.DE

Vse za zdravo spanje na enem mestu.

100% NARAVNO

IZDELANO V SLOVENIJI

SLOVENSKA PROIZVODNJA KAKOVOSTNIH VZMETNIC IN LEŽIŠČ OD LETA 2001.

LETVENE PODLOGE / POSTELJE / VZGLAVNIKI

100% naravni lateks

Piramidna ležalna površina

20% POPUST
NA VZMETNICE
IN LEŽIŠČA

Ko se zbudiš naspan

Marko Peterka s.p.,
prodaja in proizvodnja kakovostnih izdelkov za zdravo in udobno spanje
Salon: Ihan, Breznikova 78, 1230 Domžale (poleg Gasilskega doma)
T: 01 721 12 18, **G:** 041 925 625, **E:** info@marsen.si

www.marsen.si

DOGAJA SE ...

V Grobljah kot nekoč: večer ljudskega plesa in peja
Športna dvorana Domžale, 10. septembra

Koncert: Marko Škugor
Poletno gledališče Studenec, 11. septembra

Koncert: Koala Voice
Klub Blunout, 16. septembra

1. september, četrtek

Poletno gledališče Studenec / Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan
19.00 | JUBILEJNI KONCERT OB 30-LETNICI: IGOR IN ZLATI ZVOKI
Ansambel Igor in zlati zvoki letos praznuje 30-letnico delovanja / gosti: Modrijani in Štirje Kovarči, voditelj: Boštjan Romih / rezervacija vstopnic: 051 61 61 51 ali 051 61 41 41.

Mestni kino Domžale

20.00 | DOBRI ŠEF
Komedija, satira / El buen patrón / režija: Fernaldo de Aranoa / scenarij: Fernando León de Aranoa / igrajo: Javier Bardem, Manolo Solo, Almuñeda Amor, Óscar de la Fuente, Sonia Almaracha, Fernando Albizu, Tarik Rmili, Rafa Castejón, Celso Bugallo / 2021, Španija / distribucija: Fivia / 120' / Javier Bardem blesti kot 'dobri šef' v trplki, a nadvse zabavni tovarniški satiri o sodobnih delovnih razmerjih / šest nagrad goya, med njimi za najboljšega igralca, režijo in film.

2. september, petek

Knjižnica Domžale

16.00–19.00 | IGROTEKA – izposoja
Izposoja igrač in družabnih iger / kvalitetne didaktične, poučne in ustvarjalne igrače / družabne igre za vse generacije / vstop prost / org.: Knjižnica Domžale.

Mestni kino Domžale

18.00 | GAJIN SVET 2
Mladinska komedija / režija: Peter Bratuša / scenarij: Peter Bratuša, Špela Levičnik Oblak / igrajo: Uma Štader, Sebastian Cavazza, Enej Černe Berčič, Neža Smolinskiy, Jurij Zmec, Katarina Čas, Ajda Smrekar, Lotos Vincenc Šparovec, Bojan Emeršič, Primož Pimat, Jana Zupančič, Matej Zemljič, Gregor Čušin / 2022, Slovenija / distribucija: Cinemanía / 97' / slovensčina, 10+ / Gaja je še vedno pametna, radovedna in neposredna – ima najboljšega prijatelja, ki je računalniški genij, sitno in razvajeno sestro Teo ter družino, ki se je sestavila na novo, a še vedno drži skupaj. Čaka pa jo nov zaplet.

5. september, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.00 | ORKESTER
Komična drama / režija: Matevž Luzar / scenarij: Matevž Luzar / igrajo: Gregor Zorc, Gregor Čušin, Jernej Kogovšek, Lovro Lezič, Gaber K. Trseglav / 2021, Slovenija / distribucija: Gustav film / 111' / Pihalni orkester iz Slovenije se odpravi na glasbeni festival v malo avstrijsko mesto: zgodbo spremljamo skozi dogodivščine različnih protagonistov: mladega voznika avtobusa je strah, da bo izgubil službo; dva člana orkestra, nastanjena pri avstrijskih gostiteljih, ne moreta pobegniti svoji žuterski naravi; srednješolka odkrije očetov drugi obraz; žene, ki so morale ostati doma, uživajo v svobodi ...

6. september, torek

Mestni kino Domžale

20.00 | DOBRI ŠEF
Komedija, satira / El buen patrón / režija: Fernaldo León de Aranoa / scenarij: Fernando León de Aranoa / igrajo: Javier Bardem, Manolo Solo, Almuñeda Amor, Óscar de la Fuente, Sonia Almaracha, Fernando Albizu, Tarik Rmili, Rafa Castejón, Celso Bugallo / 2021, Španija / distribucija: Fivia / 120' / Javier Bardem blesti kot 'dobri šef' v trplki, a nadvse zabavni tovarniški satiri o sodobnih delovnih razmerjih / šest nagrad goya, med njimi za najboljšega igralca, režijo in film.

7. september, sreda

Knjižnica Domžale

17.00 | PRAVLJIČNI PALČEK / 2023
Predstavitve najnovejše kvalitetne slikaniške produkcije / priporočilni seznam / projekt družinskega branja / za stareše, vzgojitelje, učitelje / vstop prost / org.: Knjižnica Domžale.

19.00 | MAVRIČNI POGLED NA KOŠARKO

NEKOČ IN DANES
Kulturna društva se predstavijo / Kulturno društvo Foto, kino in video klub Mavrica Radomlje / svet košarke za arhivski fotografski posnetki, filmski zapisi, intervjuji / vstop prost / org.: FKVK Mavri-

11. september, nedelja

Groblje 1. Domžale

9.30 | ROMARSKI SHOD PRI SV. NOTBURGI V GROBLJAH
Župnija Jarše, Folklorno društvo Groblje, Domžale in Turistično društvo Jarše - Rodica / Poustvarjeno romanje z romarsko sveto mašo ob 10.00 v župnijski cerkvi v Grobljah.

Poletno gledališče Studenec

19.00 | Koncert MARKO ŠKUGOR
Na odru vedno poskrbi za prav posebno doživetje dalmatinskih ritmov s prizvoiki opernega petja, ki so balzam za dušo in ušesa / vstopnice: Eventim, Petrol, Pošta.

Mestni kino Domžale

16.00 | DC LIGA SUPER-LJUBLJENČKOV
Animirana pustolovščina / DC League of Super-Pets / režija: Jared Stern / distribucija: Blitz film & video distribution, d. o. o. / 100' / v DC ligi super ljubljencev sta super pes Krypto in Superman netret družiljiva in najboljša prijatelja, ki delita enake supermoči in se drug ob drugem borita proti kriminalu v Metropolisu.

18.00 | GAJIN SVET 2

Glej opis pod 2. september.

20.30 | ELVIS

Biografska glasbena drama / Elvis / režija: Baz Luhrmann / scenarij: Baz Luhrmann, Sam Bromell, Craig Pearce, Jeremy Doner / igrajo: Austin Butler, Olivia DeJonge, Tom Hanks, Dacre Montgomery, David Wenham, Kodi Smit-McPhee, Luke Bracey / 2022, Avstraliija, ZDA / distribucija: Blitz / 159' / tret tret glasbe in življenja enkratnega in neponovljivega Elvsa Presleyja skozi prizmo zakompliciranega odnosa z njegovim menedžerjem, polkovnikom Tomom Parkerjem, ki je vztrajal celih 20 let, od Presleyevega vzpona pa vse do vrhunca njegove slave.

12. september, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.00 | DOBRI ŠEF
Glej opis pod 1. september.

16. september, petek

Knjižnica Domžale

16.00–19.00 | IGROTEKA – izposoja
Glej opis pod 2. september.

Mestni kino Domžale

18.00 | GAJIN SVET 2
Glej opis pod 2. september.

20.00 | DIVJAKI

Alkicijska komedija / Divljaci / režiser: Dario Loniak / scenarij: Ivo Balenović, Velimir Grčić, Dario Loniak / igrajo: Alen Livičič, Branko Iankovič, Norko Perić / 2022, Hrvaška / distribucija: Karantanija / 94' / trije hrvaški nogometni navdušenci si želijo na finale svetovnega prvenstva, zato oropajo ben-cinsko črpalko, a med begom pred policijo po nesreči prečkajo mejo v Bosno in Hercegovino, kjer se znajdejo v taborišču za usposabljanje islami-stičnih teroristov.

Klub BLUNOUT

20.30–23.00 | KOALA VOICE

Koncert / ta slovenski četverec je s svojo neobremenjenostjo, razbijaško indie punk prezenco, polno nalezljivih melodij in zasoljenih kitarskih riffov, zelo hitro prirastel k srcu množicam, tako po Sloveniji kot tudi drugje po Evropi, predvsem po zaslugi prvenca Kangaroo's a Neighbour (2015) in drugega albuma Wolkenfabrik (2017).

17. september, sobota

Mestni kino Domžale

16.00 | DC LIGA SUPER-LJUBLJENČKOV
Animirana pustolovščina / DC League of Super-Pets / režija: Jared Stern / distribucija: Blitz film & video distribution, d. o. o. / 100' / v DC ligi super ljubljencev sta super pes Krypto in Superman nerazdružljiva in najboljša prijatelja, ki delita enake supermoči in se drug ob drugem borita proti kriminalu v Metropolisu.

18.00 | GAJIN SVET 2

Glej opis pod 2. september.

20.00 | ORKESTER
Komična drama / režija: Matevž Luzar / scenarij: Matevž Luzar / igrajo: Gregor Zorc, Gregor Čušin,

Fotografska razstava: Ob pičjem strašilu
Kulturni dom Radomlje, 19. septembra

Otroška predstava: Mojca Pokraculja
Kulturni dom Dob, 25. septembra

21. september, sreda

Mestni kino Domžale

18.00 | TAM, KJER POJEJO RAKI
Glej opis pod 9. september.

20.30 | LUKNJA

Drama / Il buco / režija: Michelangelo Frammartino / scenarij: Michelangelo Frammartino, Giovanna Giuliani / nastopajo: Paolo Cossi, Jacopo Elia, Denise Trombin, Nicola Lanza / 2021, Italija, Nemčija, Francija / distribucija: Demiurg / 93' / ekspedicija v eno najglobljih evropskih jam potstane v rokah italijanskega režiserja Michelangel-la Frammartina (Štirikrat) poetično popotovanje v neznano, kjer dobita čas in prostor povsem nov pomen / nagrada žirije na festivalu v Benetkah.

22. september, četrtek

Mestni kino Domžale

18.00 | PLESNA TERAPIJA
Glej opis pod 2. september.

20.15 | MEDIEVAL

Akcijski zgodovinski film / Medieval / režija: Petr Jaki / scenarij: Petr Jaki / igrajo: Ben Foster, Sophie Lowe, Michael Caine, Tili Schweiger, Matthew Good / 2022, Češka / distribucija: Karantanija / 126' / zgodba o Janu Žižki, zgodovinski ikoni in vojskovodji iz 15. stoletja, ki je premagal vojski Tevtonskega viteškega reda in Svetega rimskega cesarstva.

23. september, petek

Knjižnica Domžale

16.00–19.00 | IGROTEKA – izposoja
Glej opis pod 2. september.

Mestni kino Domžale

18.00 | ZMAJEV JEZDEC
Animirana družinska pustolovščina / Dragon Rider / režija: Tomer Eshed / scenarij: Johnny Smith, po knjigi Cornelle Funke / 2022, Nemčija / distribucija: Blitz / 91' / sinhronizirano, 6+ / srebrni zmaj Lung ima dovolj skrivanja v gozdni dolini, zato se s prijatelji odpravi iskat zadnje zatočišče zmajev, ki se skriva visoko v Himalaji.

20.00 | DIVJAKI

28. september, sreda

Knjižnica Domžale

19.00 | POGOVORNI VEČER KULTURNI ŠPORT ALI ŠPORTNA KULTURA?
Organizator: JSKD OI Domžale / Sta šport in kultura povezana, morda prepletena, ali gre le za navidezno vez – zanimivi gosti bodo prevetrili stanje in projicirali prihodnost na obeh področjih.

Mestni kino Domžale

18.00 | MEDIEVAL

Glej opis pod 22. september.

20.30 | PLESNA TERAPIJA

Glej opis pod 2. september.

29. september, četrtek

Knjižnica Domžale

17.00 | Z IGRO V GLASBENI SVET
Glasbena delavnica / vodi dr. Veronika Šarec / priporočena starost 0-5 / obvezna prisotnost staršev ali skrbnikov / obvezna prijava / otroci in odrasli bomo skupaj ustvarjali in odkrivali čarobni svet, poln otroških pesmi, gibanja, plesa in iger.

KD Franca Bernika

20.00 | MOZART ON MY MIND
Glasbeno popotovanje z Mozartom v mislih / program: Mozart, Mendelssohn, Silvestrov, Jevtić, Rakatov / izvajalci: Per Rundberg, Mairead Hickey, Mate Bekavac, abonmajski ansambel KD Franca Bernika / prvi koncert klasičnega abonmajskega koncertnega cikla, ki je to sezono za rdečo nit vzel W. A. Mozarta ter mu dodal vrsto skladateljskih sodobnikov in novih del slovenskih ustvarjalcev.

30. september, petek

Knjižnica Domžale

16.00–19.00 | IGROTEKA – izposoja
Glej opis pod 2. september.

Mestni kino Domžale

18.00 | GAJIN SVET 2
Mladinska komedija / režija: Peter Bratuša / scenarij: Peter Bratuša, Špela Levičnik Oblak / igrajo: Uma Štader, Sebastian Cavazza, Enej Černe Berčič, Neža Smolinskiy, Jurij Zmec, Katarina Čas, Ajda Smrekar, Lotos Vincenc Šparovec, Bojan Emeršič, Primož Pimat, Jana Zupančič, Matej Zemljič, Gregor Čušin / 2022, Slovenija / distribucija: Cinemanía / 97' / slovensčina, 10+ / Gaja je še vedno pametna, radovedna in neposredna – ima najboljšega prijatelja, ki je računalniški genij, sitno in razvajeno sestro Teo ter družino, ki se je sestavila na novo, a še vedno drži skupaj. Čaka pa jo nov zaplet.

ca, JSKD – OI Domžale, Knjižnica Domžale.

Mestni kino Domžale
18.00 | GAJIN SVET 2
Domžalska premiera
Glej opis pod 2. september.

8. september, četrtek

Mestni kino Domžale
18.00 | PLESNA TERAPIJA
Glej opis pod 2. september.

20.00 | LUKNJA
Drama / II buco / režija: Michelangelo Frammartino / scenarij: Michelangelo Frammartino, Giovanna Giuliani / nastopajo: Paolo Cossi, Jacopo Elia, Denise Trombin, Nicola Lanza / 2021, Italija, Nemčija, Francija / distribucija: Demnurg / 93' / ekspedicija v eno najglobljih evropskih jam postane v rokah italijanskega režiserja Michelangela Frammartina (Štirkrat) poetično popotovanje v neznamrta, kjer dobita čas in prostor povsem nov pomen / nagrada žirije na festivalu v Benetkah.

9. september, petek

Knjižnica Domžale
16.00–19.00 | IGROTEKA – izposoja
Izposoja igrač in družabnih iger / kvalitetne didaktične, poučne in ustvarjalne igrace / družabne igre za vse generacije / vstop prost / org.: Knjižnica Domžale.

Mestni kino Domžale
18.00 | GAJIN SVET 2
Glej opis pod 2. september.

20.00 | TAM, KJER POJEJO RAKI
Drama / Where the Crawdads Sing / režija: Olivia Newman / scenarij: Lucy Alibar, Delia Owens / igraljo: Daisy Edgar-Jones, Harris Dickinson, David Strathairn, David Strathairn, Michael Hyatt / 2022, ZDA / distribucija: Con film / 125' / mlada ženska, ki je odrasčala v močvirjih globokega juga, postane osumljenka umora moškega, s katerim je bila nekoč vpletena.

10. september, sobota

Športna dvorana Domžale
19.00 | 13. MEDNARODNI GALA FOLKLORNI VEČER V Grobljah kot nekoč
Folklorno društvo Groblje, Domžale / večer ljudskega plesa in petja

Mestni kino Domžale
16.00 | MINIONI: GRUJEV VZPON
Animirana komedija / Minions – The Rise of Gru / režija: Kyle Balda, Brad Ableson, Jonathan del Val / scenarij: Matthew Fogel, Brian Lynch / slovenski glasovi: 2022, ZDA / distribucija: Karanania / 87' / sinhronizirano, 6+ / dogodivščin priljubljenih malih miniončkov ter njihovo iskanje največjega in najmočnejšega zlobneža se nadaljuje.

17.45 | HITER KOT STREL
Akcijski thriller / Bullet Train / režija: David Leitch / scenarij: Zak Olkewicz po stripu Kôtaru Isake / igraljo: Brad Pitt, Sandra Bullock, Joey King, Aaron Taylor-Johnson, Andrea Muñoz / 2022, ZDA, Japon-ska / distribucija: Con film / 152' / pet profesional-nih morilcev na japonskem hitrem vlaku ugotovi, da imajo njihove mislje nekaj skupnega.

20.30 | TAM, KJER POJEJO RAKI
Glej opis pod 9. september.

13. september, torek

Mestni kino Domžale
20.00 | PLESNA TERAPIJA
Komedija / Rumba la vie / režija: Franck Dubosc / scenarij: Franck Dubosc / igraljo: Franck Dubosc, Louna Espinosa, Jean-Pierre Darroussin, Catherine Jacob, Michel Houellebecq / 2022, Francija, Belgija / distribucija: Karantanija / 102' / zgodba o očetu, ki bi naredil vse, da bi se znova zblžal s svojo hčerko – celo plesati se je pripravljen naučiti.

14. september, sreda

Knjižnica Domžale
19.00 | POGOVORNI VEČER IZZIVI MLADIH
Organizator: Center za mlade Domžale / sodobni svet prinaša veliko izzivov na vseh področjih našega življenja, mladi so gotovo eno najpomembnejših – okrog česa bomo pravzaprav gradili prihodnost, če ne ravno okrog mladih?

Mestni kino Domžale
18.00 | LUKNJA

Drama / II buco / režija: Michelangelo Frammartino / scenarij: Michelangelo Frammartino, Giovanna Giuliani / nastopajo: Paolo Cossi, Jacopo Elia, Denise Trombin, Nicola Lanza / 2021, Italija, Nemčija, Francija / distribucija: Demnurg / 93' / ekspedicija v eno najglobljih evropskih jam postane v rokah italijanskega režiserja Michelangela Frammartina (Štirkrat) poetično popotovanje v neznamrta, kjer dobita čas in prostor povsem nov pomen / nagrada žirije na festivalu v Benetkah.

20.00 | PRASICA – SLABŠALNI IZRAZ ZA ŽENSKO

Alter komedija / režija: Tijana Zinajić / scenarij: Iza Strehar / igraljo: Liza Marijina, Tosja Flaker Berce, Anuša Kodelja, Jure Henigman, Lea Cok, Jernej Kogovšek, Jožica Avbelj, Špela Rozin, Nika Rozman, Miranda Trnjanin, Lovro Zahred, Sebastijan Horvat, Ana Urbanc, Vesna Penarčič Žunič, Nina Valič, Davor Janjič, Matej Puc / 2021, Slove-nija / distribucija: Gustavfilm / 90' / alter komedija o obdobju življenja, ko se preprosto zatakaš in ne veš, kako naprej / filmski prvenec Tijane Zinajić je s Festivala slovenskega filma odnesel kar sedem vesen, tudi za najboljši celovečerec in najboljši film po izboru občinstva.

15. september, četrtek

Center za mlade Domžale
ODPRTE RAZSTAVE: PROSTORI ZA MLADE V PRIHODNOSTI
Razstava študentov Fakultete za dizajn pod mentorstvom prof. Benjamina Hafnerja o njihovih vizijah prostorov za mlade.

Mestni kino Domžale
18.00 | PADEC
Triler / Fall / režija: Scott Mann / scenarij: Jonathan Frank / igraljo: Grace Caroline Currey, Virginia Gardner, Jeffrey Dean Morgan / 2022, ZDA / distribucija: Blitz / 107' / prijatelji na drznem plezalnem podvigu običita na vrhu osamljenega radijskega stolpa.

20.15 | TAM, KJER POJEJO RAKI
Drama / Where the Crawdads Sing / režija: Olivia Newman / scenarij: Lucy Alibar, Delia Owens / igraljo: Daisy Edgar-Jones, Harris Dickinson, David Strathairn, David Strathairn, Michael Hyatt / 2022, ZDA / distribucija: Con film / 125' / mlada ženska, ki je odrasčala v močvirjih globokega juga, postane osumljenka umora moškega, s katerim je bila nekoč vpletena.

Jernej Kogovšek, Lovro Ležić, Gaber K. Trseglav / 2021, Slovenija / distribucija: Gustav film / 111' / Pihalni orkester iz Slovenije se odpravi na glasbeni festival v malo avstrijsko mesto: zgodbo spremljamo skozi dogodivščine različnih protagonistov: mladega voznika avtobusa je strah, da bo izgubil službo; dva člana orkestra, nastanjena pri avstrijskih gostiteljih, ne moreta pobegniti svoji žurerski naravi; srednjeolka odkrije očetov drugi obraz; žene, ki so morale ostati doma, uživajo v svobodi ...

KD Groblje
19.00 | ŽENSKA KLAPA KAMELIJE: DALMATINSKI PUŠELJ
Koncert dalmatinske glasbe s približki iz sveta slovenske popevke / gosta: Vokalno-instrumentalni duet Mat na kvadrat / vstop prost (s prostovoljnimi prispevki).

Športna dvorana Domžale
20.00 | ORION, SAKSOFON, ORKESTER, KONTRABAS ...

Koncert zimezenih pesmi iz bogate zakladnice slovenske popevke / zlata doba slovenske popevke z Nino Strnad, Ajdo Stino Turek in Simfoničnim orkestrom Domžale - Kamnik pod vodstvom Slavena Kulenovića / prodaja vstopnic: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, www.mojekarte.si / cena vstopnice v predprodaji do vključno 16. septembra 12 evrov, na dan koncerta 15 evrov.

18. september, nedelja

Mestni kino Domžale
16.00 | MINIONI: GRUJEV VZPON
Glej opis pod 4. september.

18.00 | DIVJAKI
Glej opis pod 16. september.

20.00 | HITER KOT STREL
Glej opis pod 10. september.

19. september, ponedeljek

Mestni kino Domžale
20.00 | PADEC
Glej opis pod 15. september.

Kulturni dom Radomlje
18.00 | OB PTIČJEM STRAŠILU
Fotografska razstava udeležencev poletne delavnice za mladino / FKVK Mavrica / običaji naših prednikov / mladi fotografi se predstavijo.

20. september, torek

Knjižnica Domžale
19.00 | SISTEM JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Predstavitev knjige / telesne vaje – asane, pranajame – dihalne vaje, sproščanje in meditacija samostalno / predstavlja: dr. Vojka Bole-Hribovšek, dr. vet. med / vstop prost / org.: Društvo Joga v vsakdanjem življenju Domžale, Knjižnica Domžale.

Mestni kino Domžale
20.00 | DIVJAKI

Akcij-ska komedija / Divljaci / režiser: Dario Lonjak / scenarij: Ivo Balenovič, Velimir Grgič, Dario Lonjak / igraljo: Alen Livenič, Branko Jan-kovič, Norko Petič / 2022, Hrvaška / distribucija: Karantanija / 94' / trije hrvaški nogometni navdušenci si želijo na finale svetovnega prvenstva, zato oropajo bencinsko črpalko, a med begom pred policijo po nesreči prečkajo mejo v Bosno in Hercegovino, kjer se znajdejo v taborišču za usposabljanje islamističnih teroristov.

igrajo: Uma Thurman, Sebastian Cavazza, Liraj Cer-ne Berčić, Neža Smolinskiy, Jurij Zrnec, Katarina Čas, Ajda Smrekar, Lotos Vincenc Šparovec, Bo-jan Emeršič, Primož Pimat, Jana Zupancič, Matej Zemljič, Gregor Čušin / 2022, Slovenija / distri-bucija: Cinemania / 97' / slovenščina, 10+ / Gaja je še vedno pametna, radovedna in neposredna – ima najboljšega prijatelja, ki je računalniški genij, sitno in razvajeno sestro Teo ter družino, ki se je sestavila na novo, a še vedno drži skupaj. Čaka pa jo nov zaplet.

20.00 | MOONAGE DAYDREAM
Glasbeni dokumentarec / Moonage Daydream / režija: Brett Morgen / scenarij: Brett Morgen / nastopa: David Bowie / 2022, Nemčija, ZDA / distri-bucija: Karantanija / 140' / osupljivo avdiovizu-alno doživetje, ki se izmika žamskim oznakam, nas odpelje na kalejdoskopsko popotovanje skozi življenje in delo Davida Bowieja, enega najbolj plodovitih, vplivnih in neulovljivih umetnikov našega časa / film, ki se ponaša z množico še nikoli videnih posnetkov, je bil premierno prikazan na zadnjem festivalu v Cannesu.

Info

Galerija Domžale
Mestni trg 1, Domžale
(trgovski kompleks Vele)
Odprta v času razstav: od torika do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sobotah od 10.00 do 12.00; ob praznikih, nedeljah in pone-deljkih zaprti.

Knjižnica Domžale
Cesta talcev 4, Domžale
T 01 724 12 04 ali 01 722 50 80,
info@dom.sik.si, www.knjiznica-domzale.si

Kulturni dom Franca Bernika Domžale
Ljubljanska 61, Domžale
T 01 722 50 50, info@kd-domzale.si,
www.kd-domzale.si

Menačenkova domačija
Cankarjeva ulica 9, Domžale
T 01 722 50 50
Poleti zaprta. S programom nadaljujemo v okto-bru.

Tudi v tem času je možna predhodna najava obiska na e-naslov **menacenk@kd-domzale.si** ali **info@kd-domzale.si** ali na telefonski številki: **01 722 50 50** (v uradnih urah kulturnega doma Franca Bernika Domžale).

Slamnikarski muzej Domžale
Kajuhova 5, Domžale
(domuje v Godbenem domu Domžale)
T 01 724 84 08

Muzej je odprt od torika do petka od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Zaprto ob nedeljah in praznikih. Več informacij: **slamnikarski.muzej@kd-domzale.si** ali **info@kd-domzale.si** ali telefonska številka: **01 724 84 08** (v odpiralnem času muzeja).

Koledar dogodkov
Zbral in uredil: **Matija Kralj**
Fotografije: **promocijsko gradivo**

Koledar kulturnih prireditev izhaja v glasilu Slamnik. Za točnost informacij odgovarja pri-javitelj dogodka. Uredništvo ne odgovarja za spremembe programov in si pridržuje pravico do krajšanja prišli-h informacij. Informacije o dogodkih v **oktobru 2022** pošljite do **19. septem-bra** na naslov: **koledar@kd-domzale.si**.

DRUŠTVA

Življenje in delo v DU Naš dom Dob

Društvo upokoencev Naš dom Dob letos stopa že v sedemnajsto leto uspešnega delovanja.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NAŠ DOM DOB Društvo šteje 209 članov. Zadnji dve leti je bilo delovanje društva zelo okrnjeno, saj smo se morali zaradi koronavirusa odpovedati marsičemu, kar smo načrtovali. Letos pa so se razmere uredile in zato izpolnjujemo načrtovano delo.

V začetku marca smo se zbrali na rednem letnem občnem zboru članstva v gostišču Jamarski dom. Udeležilo se ga je 99 članov društva. Po uradnem delu in podelitvi priznanj nekaterim članom za 10-letno članstvo v društvu, je sledilo družabno srečanje.

Konec marca smo se odpravili na tradicionalni spomladanski pohod po Škratkovi poti. Končali smo v gostišču Pri M'ngan, kjer smo podarili vrtnico članicam ob Dnevu žena in Materinskem dnevu.

V aprilu smo se udeležili čistilne akcije. Ob 70-letnici Občine Domžale smo se s stojnico predstavili v družbi z raznimi društvi v Češminovem parku.

V maju smo organizirali predavanje o dedovanju, kjer nam je odvetnica Tanja Cirkvenčič dala zelo uporabne napotke glede dedovanja in pisanja oporok.

Konec maja smo po dveh letih le uspeli realizirati štiridnevni izlet v Srbijo.

Ob Dnevu državnosti smo pomagali pripraviti pogostitev po proslavi na Močilniku.

V juliju smo se odpravili na izlet, romanje v Brestanico. G. župnik ni bi z nami v avtobusu, ker se je bal, da je okužen s kovidom. Daroval je samo mašo v prelepi baziliki Lurške Marije. Sami pa smo si ogledali še

Rajhenburški grad, kjer je bila od leta 1948 do 1966 kazenska ustanova, danes pa grad upravlja Turistično društvo Brestanica, ki ga je preuredilo v muzejsko ustanovo.

V avgustu bomo organizirali tradicionalni priljubljeni piknik s tombolo, konec septembra pa bomo povabili vse jubilate, ki so ali bodo še letos praznovali okroglega jubileja (70, 80, 85 in 90 let), na skupno kosilo.

Poleg tega vsako jutro od ponedeljka do petka telovadimo v športnem parku Dob. Nekateri naši člani pa uživajo v metanju podkev na prostoru pod Močilnikom. V septembru bomo ponovno začeli telovaditi v OŠ Dob.

Z nami je življenje resnično lepše in pestrejše, saj smo znani tudi po našem sloganu: »Pa rad se mejmo.«

Znanje kuhanja je vrednota

Naslov tokratnega prispevka o delu Društva podeželskih žena Domžale sem si izposodila od priznane primorske kuharice Emilije Pavlič, ki je bila letošnje poletje gostja Društva podeželskih žena Tuhinjske doline in njihovega tradicionalnega poletnega srečanja.

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA DOMŽALE Tudi tokrat je srečanje v Hruševki 6 gostila domačija Bernarde Štrajhar, med blizu sto udeleženkami pa so bile tudi predstavnice Društva podeželskih žena Domžale s predsednico Sergijo Šuštar in podpredsednico Julko Černivec. Domžalsko društvo se sicer dobiva enkrat mesečno, za jenski čas pa pripravljajo tudi ekskurzijo, redno pa si izmenjujejo tudi nasvete, ki še kako prav pridejo pri delu na posameznih domačijah.

Uvod srečanja je bil tudi tokrat namenjen prisrčnim pozdravom prijateljic in znank, ki so največ besed namenile posledicam letošnje suše, ki se v nekaterih predelih kaže bolj, v nekaterih pa manj. Osrednji del srečanja pa je, kot že zapisano, ena najbolj znanih primorskih kuharic Emilija Pavlič namenila svojim pogledom na kuhanje, ki ga predstavlja tudi v več knjigah. Udeleženkam je tokrat podrobneje predstavila knjigo Za otroke kuhajmo zdravo, pri čemer je veliko besed namenila tudi skrbi, da bi otroci jedli zdravo, hkrati pa ne pozabili na dediščino svojih staršev in non na tem področju. Seveda ni šlo brez poudarkov, da je znanje kuhanja ena od pomembnejših vrednot, pa tudi brez želje, da bi se ohranili predpasnik – firtahi, ki so po njenem mnenju del kulturne de-

diščine. Udeleženke so se seznani- le z njeno življenjsko potjo in veliko ljubeznijo do kuhanja, konkretno pa s potjo, kako do kruha, ki so ga tudi same pomagale 'vzhajati', ob koncu srečanja pa ga tudi okusile. Koristne pa so bile tudi njihove izkušnje, ki so jih dobile pri peki kruha v doma- čih krušnih pečeh. Precej pozornosti je gospa Emilija namenila proble- matiki zmrzovanja živil, kar odsve- tuje; udeleženkam bo zelo prav pri- šla vrsta uporabnih nasvetov z raz- ličnih področij od ravnanja z riba- mi, kuhanjem polente, pripravo fi- žolovih polpet, pripravo čebule in česna, uporabo drugih receptov, po- zabila pa ni niti na nasvete o upo- rabi različne posode. Zanimivo pa je bilo tudi njeno pripovedovanje o odnosih med družinskimi člani, več- krat pa je izpostavila tudi usmeritev, da hodiš po svojih poteh, da si dru- gačen od drugih, upoštevaš samega sebe, ne greš pa za drugimi kot ka- kšna ovca ... Skozi več kot dvourni pogovor pa je kot rdeča nit potekal poudarek na zdravi prehrani.

Organizatorke so srečanje pope- strile s hudomušnimi slikami iz ži- vljenja kmetic in srečelovom, ude- leženke pa s prijetnim druženjem in obljubo, da to srečanje zanesljivo ni bilo zadnje.

VERA VOJSKA

Strokovna ekskurzija veteranov Gasilske zveze Domžale

V sredo, 15. junija, smo se veterani GZ Domžale odpeljali na strokovno ekskurzijo.

GZ DOMŽALE Zbrali smo pred Cen- trom zaščite in reševanja na Količe- vem. Cilj ekskurzije je bilo območje Slovenskih goric. Po kratkem po- stanku za kavico v Tepanjah smo se odpeljali proti Zavrhu nad Lenartom.

Tam smo se najprej povzpeli na Maistrov razgledni stolp, s katerega je zelo lep in prostran razgled. Ob le- pem vremenu se vidi vse do Blatne- ga jezera. General Maister je pogosto obiskoval Zavrh, kjer je počitnikoval pri prijatelju Franju Stupici. Z zani- manjem smo si ogledali digitalizira- no muzejsko zbirko ter se sprehodili skozi njegovo življenje in delovanje.

Po skupinskem fotografiranju smo se odpeljali v Sveto Trojico v Sloven- skih goricah. Ogledali smo si mogoč- no cerkev. Zgodovino in podrobno-

sti posameznih kipov in fresk nam je predstavil pater Damjan. Po ogledu cerkve smo v samostanski kleti de- gustirali lokalna vina.

Osrednji cilj naše ekskurzije je bil kraj Cerkvenjak. Tam smo si ogledali njihov gasilski dom. Pri- jazni gasilci so nam predstavili de-

lovanje gasilskega društva, ki v teh dneh praznuje 90. let. Predstavi- li so nam njihovo zgodovino in de- lovanje požrtvovalnih gasilcev. Po kratkem druženju in izmenjavi ga- silskih izkušenj smo se odpeljali proti kraju Vitomarci.

V osnovni šoli smo se vrnili v čas, ko smo sami gasilci veterani obi- skovali osnovno šolo pred 50 in več leti. Sedli smo v šolske klopi, kjer smo na klopi imeli tablice, na kate- re smo s kredo pisali rešitve in od- govore na vprašanja strogih učite- ljev. Tudi sedenja za oslovsko klo- pjo ni manjkalo. Polni živih spo- minov iz tistih časov smo zaključili strokovni del našega izredno za- nimivega dne.

Po napornem dnevu, polnem do- živetij, smo se po gasilsko okrepča- li na turistični kmetiji. Napolnjeni z novimi znanji in doživetij smo se od- pravili proti našemu izhodiščnemu kraju na Količevem.

GZ DOMŽALE

BESEDILO IN FOTO: FLORJAN ZABRET

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v četrtek, 29. septembra 2022.

Rok za oddajo prispevkov je v sredo, 14. septembra 2022, do 12. ure.

Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@kd-domzale.si

Otroška telovadba za predšolske otroke

Športno društvo Želva organizira 24. vadbo za predšolske otroke v letu 2022/2023.

ŠPORTNO DRUŠTVO ŽELVA RADOMLJE Vadba bo potekala vsak četrtek od 17.00 do 18.00 v telovadnici OŠ Preserje pri Radomljah za otroke stare od 3 do 5 let. Prav v tem času je zelo pomembno, da se otroci veliko gibajo. Otroci prek gibanja spoznavajo sebe in okolje ter se psihofizično razvijajo. Pri vadbi se seznanjajo z različnimi vajami in nalogami, ki koristijo razvijanju njihove motorike in se ob tem zelo zabavajo. Seznanijo se z različnimi elementarnimi igrkami, z elementi športne gimnastike, atletskimi disciplinami, igrkami z žogo itd. Različne

športne panoge celostno vplivajo na osebnost otroka in fizični razvoj, hkrati pa se otroci učijo socializacije in dela v skupini. Otroke bodo vodile štiri vaditeljice. Veselimo se vsakega otroka, ki se nam pridruži. Poskrbeli bomo tudi za varnost otrok glede koronavirusa. Upoštevali bomo priporočila NIJZ. Otrok, ki pride na vadbo, naj bo povsem zdrav. Začetek vadbe bo v četrtek, 8. septembra 2022. Informacije: 031 817 204 Športni pozdrav! **PREDSEDNICA DRUŠTVA OLGA ŠRAJ KRISTAN**

Trinajst palčkov in princeska

Med 9. in 13. avgustom 2022 je v Šalovcih potekal astronomski tabor.

Skoraj vsi udeleženci so bili iz občine Domžale, z izjemo nekaj mentorjev in učencev, ki so jih na tabor usmerili kar sami. Zbralo se je veliko mladih, nadobudnih radovednežev, prav velike reklame si nisem privoščil, saj nas je že tako bilo skoraj 50. Brez moje ekipe: Roberta Vilarja, Mira Hribarja, Hermine Veber in Edija Umerja bi težko izpeljal tabor. Kuhinja (vsaj) pe-

tih zvezdic pripada seveda Robertu, ki se zares nagara. Robert je vsakoletni adut tabora, saj še tako neješči otroci, odrasli, ugriznejo v slastne vabe – jedi, ki jih skuha. Letos sem slavil manjšo obletnico, saj sem tabor organiziral že dvajseti, od tega že trinajstkrat v Prekmurju. Številka trinajst v naslovu pomeni le, da smo ponoči imeli postavljenih prav toliko montaž in teleskopov – 'cevi'. Strokovne vodje tabora smo bili Aleš Rus, Jakob Žvab in Béla Szomi, med mentorji pa je bil tudi uspešni tekmovalac Vid Kavčič, ter ob Robiju in meni enakopraven garač, ki mu nikoli ni težko narediti ničesar, Jaka Lenček. A to še

ni bilo vse, Jakob se je ob večerih, ko nam je vreme nagajalo, povezal s 'čilskim' teleskopom – to je slovenski teleskop na planoti v Čilu, kjer so odlične razmere za snemanje. Večina montaž je bila EQ5 pro, a med njimi se je našel tudi kakšen Meade in EQ6, teleskopi so bili večinoma njutni od 15 cm do 25 cm premera, imeli smo tudi dva refraktorja Williams optics (FLT, Me-

gres), ter en 25-centimetrski Schmidt Cassagrain. Ker tabor vsako leto postreže s spoznavanjem zelišč in gob, je bilo malce razočaranja, saj o gobah ni bilo ne duha ne sluha, travniki pa so bili od žarkega Sonca povsem ožgani. Prav zato smo zeliščarili en sam dan. Priprave na tabor so bile izjemne, ekipa petih je že bila dva tedna prej na parceli, postavili smo šotore, pokosili, zatem pa sem pustil 'mladce', da malce uživajo na tej skoraj pol hektarja veliki parceli – čisto sami. Slednje so izkoristili tudi na koncu tabora, ki so ga nekateri seveda podaljšali še za tri dni. Stranski produkti tabora so bile vložene paprika, sok aronije, marmelade in veliko kozarcev pa-

radižnikove mezge. Več naravoslovja se ni dalo iztisniti iz tega peklenskega poletja. Kar se tiče astrofotografije, pa lahko rečem, da je ekipa naših mentorjev 'slovenska velesila'. Osnovni cilj: prenesti čim več znanja na mlade pa je vsako leto dosežen. Naj se na koncu zahvalim še vsem, ki naš tabor podpirajo, večinoma so to starši nadarjenih otrok, ki sem jih učil. Tabor je obiskalo tudi mnogo radovednežev, novinar Dela Boris Čibej in režiser Dušan Moravec se nista mogla načuditi velikemu znanju mentorjev, kot tudi njihovi potrpežljivosti ob stalnem spraševanju 'firbcev'.

Predzadnji dan tabora, ko so oblaki zastrli nebo, pa sva z Enejem Lahom uprizorila manjši koncert za vse udeležence, na taboru je bilo namreč veliko odličnih glasbenikov – astronomov, na primer dolgoletna udeleženka tabora Barbara Baš. Kar se mene tiče, mi je kar odleglo, ker šotori čakajo na krpanje, opremo bom moral malce prenoviti, a za menoj je še en osmišljeni dogodek. Princeska – tako so v šali začeli klicati mene, ker sem večkrat ponovil: ne bodi, no, takšna princeska, pospravi za seboj. Tako, tabor sem s tem 'pospravil', se vidimo ob letu obsorej.

BÉLA SZOMI
AVTORJI STROKOVNIH FOTOGRAFIJ:
ALEŠ RUS, JAKOB ŽVAB, JAKA LENČEK,
ROK FELICIJAN, LUKA IZAK TASIČ, NIK
VRHOVEC IN KATARINA KODERMAN
AVTORICI FOTOGRAFIJ PRIZORIŠČA:
MARTA UMER IN ROMANA TOMŠIČ

Vzgoja za zdravje in odgovornost do bližnjega

Bilo je lepo poletno jutro, ko smo se z otroki iz Vrtca Dominik Savio odpravili na sprehod.

VRTEC DOMINIK SAVIO V bližnjem parku Martina Krpana smo naleteli na informativno točko ZD Domžale. V ambulanti za zdravstveno vzgojo in promocijo zdravja si tudi v času počitnic prizadevajo, da bi Domžalčane opremili z znanjem in informacijami, ki pozitivno vplivajo na doje-manje sebe in svojega zdravja. Zato so pripravili delavnice, ki spodbujajo skrb za svoje telo in skrb za sočloveka. Ker so to pomembne vrednote, ki jih tudi mi vedno znova želimo posredovati našim otrokom, smo se ob stojnici z velikim zanimanjem ustavili. Prijazna zdravstvena delavca sta nam pokazala, kako postopati v primeru, ko naletimo na nezvestno osebo in kakšen je položaj za nezvestnega. Otroci so lahko sami

na lutki preizkusili, kako poteka ožvljanje. Ob prikazu smo tudi vzgojiteljice osvežile svoje znanje in dobile veliko zanimivih informacij, kako ravnati v primeru prve pomoči pri dojenčkih, otrocih in odraslih. Izvedeli smo še, kako se izmeri pritisk in preverili raven sladkorja v krvi ter preizkusili, kako deluje epi-pen, ki ga je treba dati otrokom s hudimi alergijami. Otroke so vsebine izredno pritegnile in so po vrnitvi v vrtec še dolgo nadaljevali z igro zdravnikov. Najlepša hvala ZD Domžale za vaše delo in vse posredovano znanje. Kljub vsemu pa upamo, da bo takšnih situacij, ko bi ga morali uporabiti, čim manj.

SUZANA OMAHNA

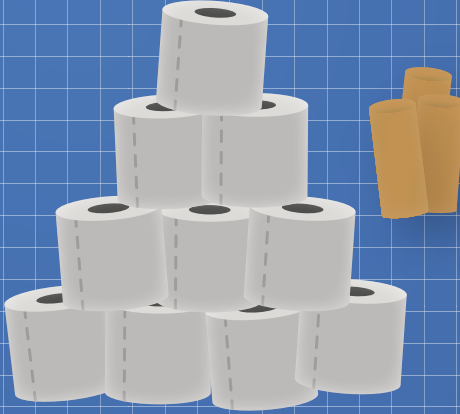
Društvo mladih Jarše postavlja Guinnessov rekord!

NAJVEČJA SKULPTURA IZ WC-ROLIC

Poleti 2023 bomo mladi iz Jarš postavili največji objekt iz odpadnih WC rolic na svetu. Pri zbiranju preko 100.000 papirnatih rolic potrebujemo tudi vašo pomoč!

1 Zbiraj tulce WC-rolic

2 Dostavi rolice v jarško župnišče ali nas kontaktiraj!

papirnat
WC-rolice

društvo_mladih_jarse

Društvo mladih Jarše

Za vsakršne dodatne informacije ali dogovor o prevzemu zbranih rolic nam pišite na mail: društvo.mladih.jarse@gmail.com ali nas kontaktirajte na socialnih omrežjih. Rolicе lahko vedno oddate na zbirnem mestu pred župniščem v Jaršah!

STAREJŠI

Diamantna poroka zakoncev Zupanek

»Otrok v duši se ni postaral«, rada reče ob obujanju spominov gospa Metka Zupanek, ki v teh dneh praznuje 80. rojstni dan, v juliju pa sta z možem Adijem praznovala diamantno poroko – 60 let skupnega lepega življenja, polnega družinske harmonije, ljubezni, smeha in razumevanja.

Zakonca sta ustvarila toplo gnezdo za sinova Toneta in Petra, ki sta starša razveselila s štirimi vnuki, srečo pa nadgrajuje tudi pravnuk.

Metka in Adi Zupanek, ki sta se spoznala na enem od znamenitih nekdanjih plesov v Grobljah, sta znana Domžalčana, posebno Metka je s svojim delom pustila vidne sledi v javnem življenju naše občine, kot sindikalistka, strokovna sodelavka in pozneje direktorica Delavske univerze Domžale, posebej pa še kot ustanoviteljica Univerze za tretje življenjsko obdobje – Društva Lipa Domžale. Lipa je pod njenim vodstvom ozelela in vzcvetela, svoje veje še danes širi med vse, ki ljubijo znanje, kulturo, glasbo, nove jezike, šport, rekreacijo, predvsem pa dobro družbo in prijateljstvo ter najdejo svoje interese v ustvarjalnih delavnicah, srečanjih in tečajih. Metka je v Lipi preživela dvajset let ustvarjalnega življenja, vsako leto nadgrajevala njene vsebine in kot članica literarnega krožka, kjer je pisala tudi pesmi, izdala knjigo Cvetje pomladi, ki jo je tudi ilustrirala, v njej pa popisala svojo bogato življenjsko in delovno pot. Pomemben del njene ustvarjalnosti kot pesnice, pisateljice in organizatorke najdemo v številnih zbornikih, znanih po vsej Sloveniji. Za svoje delo je prejela tudi več priznanj.

Njena življenjska pot se je začela 23. avgusta 1942 v Mirni Peči na Dolenskem, od koder se je družina preselila na Gorenjsko. Starša sta skupaj z Metko in sestro življenje jemala s ponosom ter željo spoznati vse, kar je lepega ter neznanega in to prenesla na obe hčerki. Posebej Metko je ljubezen do pisane besede spremljala od zgodnje mladosti. V Domžalah je končala usnjarsko šolo, spoznala Adija, se poročila ter z njim začela

lepo družinsko življenje, polno ljubezni, topline, smeha in razumevanja.

Adi (Adolf) Zupanek se je 20. novembra 1939 rodil v Domžalah v družini še z dvema bratoma, se izšolal za geodeta, vendar večji del delovne poti prehodil kot upravni delavec, največ v Heliosu. Zaradi njegove službe sta se z Metko – poročila sta se 23. julija 1962 – preselila v Ljutomer, kjer sta se rodila tudi sinova. Mladi Metki je selitev v Ljutomer, kjer se je zaposlila v usnjarni, kar prijala, saj ji Domžale sprva niso bile preveč všeč. Ko jima je Adijev oče ponudil parcelo, sta se vrnila v Domžale. Metka se je zaposlila v usnjarni, pozneje Toko, Adi v Heliosu in v skoraj desetih letih sta z veliko odrekani in lastnega dela zgradila hišo. S sinovoma so prehodili vse slovenske gore, veliko smučali in bili v naravi. Metko, ki je bila odlična smučarka, posebno na sindikalnih zimskih igrah, zelo veseli, da sta z Adijem vse to prenesla na sinova in njuni družini. V mladosti je Adi veliko telovadil, je dolgoletni član lovske družine in nosilec najvišjega odlikovanja Lovske zveze Slovenije za dolgoletno skrb za divjad in naravo. Je pa že več kot pet desetletij tudi čebelar. Tako lo-

vstvo kot čebelarstvo je Adi prenesel na mlajšo generacijo, k čebelarstvu pa pritegnil tudi ženo Metko, tako da veliko prijetnih trenutkov preživita na vikendu v Gradišču v Tuhinjski dolini.

Ob 80. rojstnem dnevu se moja sogovornica, tudi častna članica in predsednica Društva Lipa Domžale rada ozira nazaj, na dve desetletji, ki ju je preživela kot predsednica društva. Še vedno je prepričana, kako pomembno je, da človek po upokojitvi še naprej razvija znanja in sposobnosti, predvsem pa ustvarjalni potencial, kar daje občutek sposobnosti, samozaupanja in ohranjanja umske in fizične sposobnosti. Ponosna je na to, da je niso nikoli zapustili radovednost in želja po spoznavanju novega. In spet sva pri otroku v njeni duši, ki se ni nikoli postaral, sva pri njeni toplini, srčnosti, pri-dnosti in pripravljenosti za pomoč.

In ko Metki čestitamo za 80. rojstni dan, njej in možu Adiju pa za diamantno poroko, jima želimo predvsem veliko zdravja. Ob tem pa še kako prav pridejo besede, ki sem jih našla v njeni knjigi in malce prirejene pravijo: V ljudeh in iz njih kipi volja, sla po življenju, hočejo ga zase, za vsak dan sproti, za majhen košček sreče, za majhno kapljico veselja. Tako prijetno je vedeti: danes to še zmorem, kaj bo jutri, se ne ve, zato živim danes.

Živita zato, spoštovana Metka in Adi Zupanek, za danes in za jutri in za vse dni, ki naj jih bo še veliko. Uživajta v toplini doma, v ljubezni in pogledu na harmonijo v mladih družinah, ki sta ju ustvarila sinova. To vama želimo vsi, na katerih življenjske poti sta vstopala s toplino, srčnostjo, prijateljstvom ter smo vama za vse iz srca hvaležni.

VERA VOJSKA

FOTO: DRUŽINSKI ARHIV

Stanovalce doma upokojencev je obiskal boksar in večkratni državni prvak v kimboksu

Poletje je čas sproščenosti in prijetnega druženja. Tega ni manjkalo niti v domžalskem domu upokojencev, kjer so za stanovalce tudi letos pripravili številne zanimive dejavnosti, ki se jih ti zelo veselijo in udeležujejo v velikem številu.

V prijetnem hladu doma so se stanovalci pomerili v tomboli, pri čemer poleg nagrad za vse sodelujoče ni manjkalo niti dobre volje in obilice smeha. V poletnih dneh so prisluhnili tudi čudovitim pesmim v izvedbi moškega pevskega zbora Lipa in se razveselili obiska pasje prijateljice Lenje.

Poletno dogajanje v domu starejših je seveda popestrilo tudi spremljanje kolesarske dirke Tour de France. V Franciji sta se med seboj merila Tadej Pogačar in Jonas Vingegaard, na dirki Tour de DUD pa so se med seboj pomerili strastni kolesarski navdušenci Doma upokojencev Domžale (DUD). V domu so vihrale slovenske zastave, stiskalo se je pesti za slovenske kolesarske ase. Na koncu je Pogačar sicer moral priznati premoč danskega kolega, a športno navijaško vzdušje v domu zato ni bilo nič manj veselo.

Obisk prvaka v kimboksu: Poleg redne telovadbe in kolesarjenja je športno poletje v domu zaznamoval tudi obisk Marjana Bolharja, bo-

Poletno dogajanje v Domu upokojencev Domžale

ksarja in večkratnega državnega prvaka v kimboksu, ki je tudi trener in vodja Kluba borilnih veščin Domžale. Za stanovalce je organiziral pravi boksarski trening, ki mu je sledil tudi dvoboj. Izbrani predstavniki stanovalcev so si nadeli boksarske rokavice in se preizkusili v borbi proti prvaku. Sodnica je bila iz vrst stanovalcev, a zato tekmovanje ni bilo nič manj pošteno. Po prikazu in treningu boksarskih veščin so se vsi skupaj povsneli še ob pečenem krompirju, pridelanem na domskem vrtu, ter si izmenjali še kak boksarski nasvet.

Poletje hitro mineva in se bo kmalu prevesilo v jesen, ki bo zagotovo prav tako pestra in zanimiva. »Zaposleni v domu se trudimo, da s pestro paletto različnih dejavnosti popestrimo vsakdan svojih stanovalcev, da jim omogočamo ne samo varno, temveč tudi kakovostno in prijetno bivanje v domu,« je dejala mag. Nataša Zalokar, direktorica Doma upokojencev Domžale.

Na zbornici se dogaja:

1. Zbiramo prijave za začetne in nadaljevalne jezikovne tečaje:

Angleščina, nemščina, italijanščina
V živo na naši zbornici na Viru ali on-line
Začnemo jeseni
Informativne prijave na:
info@domzale-ooz.si

2. Podjetniški S.O.S.

Imate vprašanje, pa ne najdete odgovora?
Vas je računovodja razočaral, ali pa ne ve vsega?
Svetujemo 1: 1, za člane zbornice in občan(k)e Domžal gratis
Obvezne predhodne prijave na:
info@domzale-ooz.si

3. Kako iz hobija ustvariti posel?

Imate hobi, ne bi vložili več kot 100 eur, bi pa radi zaslužili?
Svetujemo 1: 1, za člane zbornice in občan(k)e Domžal gratis
Obvezne predhodne prijave na:
info@domzale-ooz.si

4. Za bogato penzijo

Kako biti upokojen in zraven še kaj zaslužiti?
Svetujemo 1: 1, za člane zbornice in občan(k)e Domžal gratis
Obvezne predhodne prijave na:
info@domzale-ooz.si

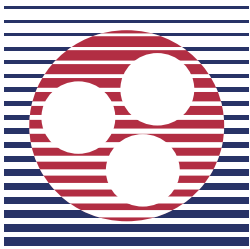
5. Start up mentoriranje

Poglobljeno specialistično svetovanje
Svetujemo 1: 1, za člane zbornice in občan(k)e Domžal gratis
Obvezne predhodne prijave na:
info@domzale-ooz.si

6. Podjetniška knjižnica in bralna značka

Pridite v knjižnico brez članarine, naročite si knjigo po telefonu
Svetujemo 1: 1, za člane zbornice in občan(k)e Domžal gratis
Obvezne predhodne prijave na:
info@domzale-ooz.si

O B M O Č N A
OBRNO-PODJETNIŠKA
Z B O R N I C A
D O M Ž A L E

V CENTRU ZA MLADE

SEPTEMBRA DOGAJA

DEBATNICA: IZZIVI MLADIH

14. septembra ob 18:00 bo v Knjižnici Domžale potekala debatnica na temo izzivov, s katerimi se v današnjem času soočajo mladi. Na debatnico ste vabljeni vsi mladi, ki bi radi sporočili svoje potrebe, razmišljanja in izzive s katerimi se soočate, ter vsi, ki se pri svojem delu srečujete z mladimi - učitelji, svetovalni delavci, psihologi in drugi zainteresirani. Obvezne so predhodne prijave.

PREDAVANJE STIK Z OTROKOM - ČUSTEVNO VARNI ODNOSI

Stik je nekaj, s čemer se rodimo, vendar ga je potrebno negovati, razvijati in ohranjati. Potreba po stiku in občutku varnosti je vrojena v centralnem živčnem sistemu človeka. Odnosi so tako ključna matrica za osnoven in popoln razvoj. Starševstvo nas prav vabi, da se razvijamo ob otroku in da se on razvija ob nas.

Na predavanju bomo pogledali, kako se stik med odraslim in otrokom razvija, kako ga negujemo, še posebej v času najstništva, saj je takrat preizkušnja stika v družini največja. Predavanje bo potekalo 22. 9. ob 18. uri v Centru za mlade Domžale.

Izvajalka: Lidija Bašič Jančar, zakonska in družinska terapevtka, Študijsko-raziskovalni center za družino, enota Domžale

ZBIRANJE PRIJAV ZA UČNO POMOČ V ŠOLSKEM LETU 2022/23

Pričeli smo z zbiranjem prijav mladih, ki bodo v šolskem letu 2022/23 obiskovali učno pomoč v CZMju. Srečanja z inštruktorji, ki potekajo zgolj v naših prostorih, se bodo predvidoma začela konec septembra. Učna pomoč je namenjena mladim iz občine Domžale. Prispevek za posamezno srečanje znaša 2 €. Prijave zbiramo na info@czm-domzale.si ali na 040 255 568. Število mest je omejeno glede na prostor, ki ga imamo in glede na število inštruktorjev, ki so na voljo.

Hkrati vabimo vse zainteresirane prostovoljce, ki obvladajo angleščino, matematiko, slovenščino in druge predemte in jih veseli delo z mladimi, ter bi radi svoje znanje predajali naprej, da se nam javijo. Povezali jvas bomo z učenci, ki potrebujejo pomoč na področju, ki ga pokrivajo prostovoljci. Obseg nudenja učne pomoči je večinoma 1 - 3 ure na teden, prinaša pa velik koristi in zadovoljstva tako za otroke kot prostovoljce.

SVETOVALNICA ZA MLADE

Se počutiš nelagodno, ne moreš umiriti svojih misli, ne veš, kakšna je pot naprej in se ne znajdeš v različnih odnosih? Potrebuješ pogovor? V CZM ti je na voljo brezplačna svetovalnica. Javiš se nam lahko na mail info@czm-domzale.si ali telefonsko številko 040 255 568. Rezervacija termina je obvezna.

NAPOVED DELAVNIC IN TEČAJEV V SEPTEMBRU IN OKTOBRU

S septembrom bomo začeli z ustvarjalnimi delavnicami za mlade, ki bodo pod vodstvom Mateje Absec potekale vsako sredo od 18:00 do 20:00. Delavnice so namenjene mladim od 14 do 30 let in se bodo začele 28. septembra 2022. Cena je 1,5 evra na srečanje. Enkratni obiski delavnic niso možni, saj je bistven kontinuiran ustvarjalni proces.

Spremljajte naša socialna omrežja za napoved vadb za mlade - nadaljujemo s tečaji joge in pilatesa, jezikovnimi tečaji, fotografskimi in ustvarjalnimi delavnicami za otroke, medgeneracijskimi delavnicami in še mnogo več!

DRUŽENJE MLADIH V PLACU

Vsak prvi četrtek v mesecu v placu (Center za mlade Domžale) poteka druženje dijakov, študentov in drugih mladih. Naslednje druženje bo potekalo 1. septembra ob 19:00. Na hang vabljen prav vsak dijak in študent. Dogajanje bo odvisno od vseh vas, ki boste prišli, zagotovo pa bo zabavno!

MLADINSKA IZMENJAVA USE TO REUSE

Od 19. do 25. septembra bo v Centru za mlade Domžale potekala mladinska izmenjava Use to reuse, namenjana temi ponovne uporabe, na kateri bodo udeleženci iz različnih držav iz starih ustvarjali nove izdelke, se med seboj družili, spoznavali in izmenjevali medkulturne izkušnje.

NA VSE AKTIVNOSTI OBVEZNE PREDHODNE PRIJAVE NA INFO@CZM-DOMZALE.SI ALI 040 255 568.

VABLJENI V PLAC ZA MLADE

OD PONEDELJKA DO PETKA, OD 8:00 DO 20:00 IN PREVERITE, KAJ VSE VAM PLAC ZA MLADE PONUJA ZA KAKOVOSTNO IN ZABAVNO PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA!

Center za mlade Domžale, Ljubljanska cesta 58, Domžale
 040/255-568, 01/722-66-00; info@czm-domzale.si;
 www.czm-domzale.si FB: czm.domzale IG: czm_domzale

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Kazuo Ishiguro

Ostanki dneva

CANKARJEVA ZALOŽBA, 2017

Ishiguro Kazuo je Nobelov nagrajenec za književnost. Knjiga Ostanki dneva je delo o spominih nekdanjega butlerja Stevensa na nekaj-letno službovanje pri lordu Darlingtonu v Angliji tik pred 2. svetovno vojno. Nenavadna zgodba je pripoved s potovanja po angleškem podeželju, ko se ob različnih pripetljajih butler srečuje s spomini iz časov tik pred vojno. Gre za preplet dostojanstvene profesionalnosti ob opravljanju take službe, političnega duha časa, pregovorno angleško zadržanostjo in neizpolnjeno možnostjo uresničitve zasebnega družinskega življenja. Pripovedovalec nam s kancem obžalovanja plast za plastjo odstira izpolnjujoče in zamujene priložnosti iz svojega preteklega življenja, jih analizira in neumorno išče opravičila za minule odločitve in dejanja. Delo je prava poslastica z »izjemno emotivno močjo, v kateri razkriva brezno, ki se skriva izza našega iluzornega občutka povezave s svetom«. Tako zapisano kot utemeljitev komisije za podelitev Nobelove nagrade za literaturo 2017. (C. H.)

Amelie Nothomb

Smrdokavra

SANJE, 2022

Nothombova velja za eks-travagantno in samosvojo osebnost. Je plodovita in zelo prevajana pisateljica. Pogosto so njeni liki posebneži. Tudi v tem kratkem romanu spremljamo dva popolnoma različna osebka: deklico izredne lepote Trandaviljo in njeno totalno nasprotje že kar nagravnega dečka Božidarja. Trandavilja je na videz neumna, Božidar pa izredno zvedav in pameten. Oba že kmalu ugotovita, da sta posebneža. Posledično se umakneta v svoj svet; on se že v mladosti zanima za ptice in postane ornitolog, Trandavilja pa se pri babici nalezje navdušenja za nakit in postane model za draguljarsko hišo. Tako spremljamo izmenično življenjsko pot Božidarja in Trandavilje, ko se končno že čisto na zadnjih straneh njuni poti končno križajo. Srečata se v pogovorni televizijski oddaji in sledi srečen konec. (S. J.)

Jože Pirjevec

Tito, Stalin in Zahod

DELAVSKA ENOTNOST, LJUBLJANA 1987

Čas informbiroja je čas spletel in hladne vojne. Čas razdelitve sveta in interesnih sfer. Čas agitacij in ljudskega navdušenja. Čas tihih krivic in nedoslednosti. Čas graditve in iskanja novih družbenih form. Čas bojevanja in ideologij. Čas upora in ljubezni. Čas Tita in Stalina. Čas komunizma in vere. Čas hierarhij in oblasti. Čas vladanja in obvladovanja. Čas ponavljanja in kopiranja. Upor proti Sovjetski zvezi ni nastal, ker bi jugoslovanski komunisti uvideli napačne poti, ki jih je zagovarjal Stalin. Upor ni bil v prvenstvu upor proti Stalinu. Stalina se je ljubilo. Stalina se je ponavljalo. Stalina se je upoštevalo.

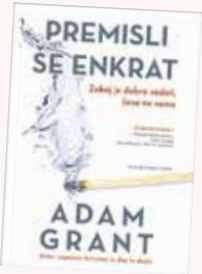
Upor se je rodil v reševanju in ohranjanja svojih lastnih oblastnih pozicij. Upor je bil način reševanja svoje samokritike. Upor se je lahko zgodil le tistim, ki so se sami osvobajali izpod fašizma. Samo v Jugoslaviji se je lahko zgodil tak upor. Zato se je tudi stalinizem v Jugoslaviji počasi umikal in izgubljal tla pod nogami. A preteklo je še veliko življenj, da je Jugoslavija našla svojo pot neuvrčenosti. (L. H.)

Adam Grant

Premisli še enkrat: zakaj je dobro vedeti, česa ne vemo

UMC0, 2022

Inteligenco imamo običajno za sposobnost razmišljanja in učenja. V današnjem nemirnem in hitro spreminjajočem se svetu pa obstaja še druga vrsta kognitivnih sposobnosti, ki je lahko pomembnejša in to je, kot pravi avtor v knjigi – sposobnost ponovnega razmisleka in sposobnost, da se ‘odučimo’ – zavržemo to, kar smo se naučili. S ponovnim razmislekom lahko pridemo do novih rešitev starih problemov in stare rešitve uporabimo pri novih problemih. Gre za nekakšno posodabljanje lastnih prepričanj. Psiholog in ugleden profesor na Univerzi Wharton, prejemnik več nagrad in avtor knjižnih uspešnic Adam Grant, je avtor te zanimive knjige, ki je kot nalašč ustvarjena za čas v katerem prevladuje prepričanje, da sami vemo več in bolje od drugih. Z lažjim dostopom do informacij se količina znanja vse hitreje veča. Zaradi vse hitrejšega spreminjanja sveta moramo toliko pogostejše podvomiti o svojih prepričanjih, kar pa ni lahka naloga, saj prepričanja, pri katerih vztrajamo, praviloma postajajo skrajnejša in bolj zakoreninjena. Prepričanje je proces, ne nekaj dokončnega. (K. G.)

knjige za otroke in mladino

Darja Docuk

Glas

MLADINSKA KNJIGA, 2022

Roman z naslovom Glas je izšel v zbirki Odisej, zbirki namenjeni mladostnikom in njihovemu odraščanju, ki je pogosto prepleteno s težavami. Roman je delo mlade moskovske novinarke, bloggerke in pisateljice Darje Docuk, nastal pa je po resničnih dogodkih. Glavna junakinja je Saša, ki na vožnji z moskovskim podzemnim vlakom preživi teroristični bombni napad. Ostane sicer nepoškodovana, a dogodek popolnoma spremeni njeno življenje. Njen glavni spremljevalec postane strah, doživlja panične napade in starši kar ne morejo razumeti njene spremembe. Ne znajo ji pomagati, zato se preseli k babici v Kaliningrad. Tam je življenje bolj umirjeno, spozna nove vrstnike in pridruži se jim v bralnem klubu, kjer se pogovarjajo o knjigah in svojih težavah. Saša spoznava, da ima vsak svojo zgodbo in svojo bolečino in da se ta zmanjša, če o njej spregovori. Počasi se njen strah začne zmanjševati in začne verjeti, da se bo vrnila v življenje. (S. Z.)

Lizzie Cox

S knjigo do brezskrbnosti: kako preživeti odrasčanje?

HIŠA KNJIG, 2022

Že naslov tega priročnika za odrasčajoče bralce pove, da se vsebina dotika vprašanj, strahov, dvomov mladih na poti v odraslost. Knjiga želi mladostniku biti v pomoč. Vsebinsko se dotika šole, premagovanje stresa, videza in samopodobe, sprememb v puberteti, družinskega življenja ter ljubezni in odnosov s prijatelji. Odrasčanje zna biti naporno in sila stresno, to vemo vsi. (S. J.)

Lilia

Modra raca

SODOBNOST INTERNATIONAL, 2022

Slikanica Modra raca obravnava dve pomembni temi na zelo prišrčen in razumljiv način. Modra raca posvoji malega krokodilčka brez matere in krokodilček ob materi raci postane velik, srečen krokodil, modra raca pa se ob njem počuti varno. Vendar raco lepega dne počasi začne zapuščati spomin in zdaj je krokodil tisti, ki mora poskrbeti zanj ... Zgodba o posvojitvi in demenci je predvsem zgodba o ljubezni. (J. D.)

KULTURA

KOLUMNA • OTDIS ČLOVEČNOSTI

LENART ZAJC

OTROCI MORAJO JESTI!

Počasi gre poletje proti koncu, koledarsko bo vztrajalo z nami še do jesenskega enakonočja, do triindvajsetega septembra, ampak v bistvu se v naši zavesti izteče z zadnjim avgustom.

Ne glede na to, da zna biti september še vedno precej poletno topel, včasih celo vroč, je to bolj čas nostalgčnih in melanholičnih oziranj nazaj na nedolgo preživet dopust, na stvari, ki smo jih počeli. Naj gre za poletne romance, potovanja, hribolazenje, morje, pustolovščine, glasbene komade in vse ostalo, kar pač spada k poletju, z najhujšo vročino vred, je za nami. Prvi september je dan, ko našemu življenjskemu ritmu ne glede na generacijo, ki ji pripadamo, zavlada šola. Na radiu poslušamo opozorila voznikom, naj bodo previdni, pred šolskimi prehodi so policisti in njihovi pomočniki, ki pomagajo najmlajšim čez cestne prehode. Obenem pa nas, vsaj mene, hočeš nočeš, vedno znova preplavijo spomini na lastne šolske dni, na prve dni, ko sem v šolo pospremil svoji hčeri in obenem iz moje podzavesti zraste misel, da zdaj gre pa spet zares, počitnic je konec. Ta zavest niti ni povezana z našo starostjo, niti ne z otroci, ni nujno, da bi jih imeli, da se nekje globoko v človeku oglasi zavest, da bo spet treba pljunit v roke. Pač, tista naša leta, ko smo obiskovali šolo, najprej osnovno, nato gimnazijo oziroma srednjo šolo, so v nas pustili vseživljenjski vtis prvega septembra. No, in ravno v tem obdobju smo se začeli pogovarjati o plačanih malicah za vse otroke.

Seveda nimam podatka, koliko ljudi v domžalski občini živi pod pragom revščine in koliko je bogatih, pa tu številke resnično niso bistvene. Prav bi bilo, da otroci ne bi pretirano čutili ne bogastva ne revščine svojih staršev. Namreč, če imajo starši dovolj, da otroku izpolnijo vsako najmanjšo željo, še preden se otrok sploh dobro zave, da si nekaj želi, mu s tem ubijejo sanjarjenje in hrepenenje. Otroci morajo imeti želje, ki se tu in tam pod določenim pogojem uresničijo. Ta pogoj je lahko rojstni dan, ali novoletni dogodki, lahko spričevalo, lahko športni rezultat, lahko pa tudi dovolj dolgo teženje staršem in babicam, da se ti vdajo in željo uresničijo. Sam sem sicer proti nagrajevanju teženja, pa tudi proti nagrajevanju otrokovih uspehov, slednji so pač nagrada sami po sebi in kot takšni krepijo otrokovo samozavest, pa vendar bolje to, kot pa, da se otroku uresniči želja, ne da bi vsaj malo sanjaril o njej, ali se celo sploh zavedel, da si nekaj želi. To enostavno ubije hrepenenje v otroku in zmanjšuje njegovo empatičnost. Pač, tak otrok ne more razumeti ostalih otrok, ki hrepenijo, recimo, po določeni igrački. Še težje pa bo razumel, da je njegov sošolec lačen in bi z veseljem snedel kosilo, ki se njemu samemu upira.

Da ne bo nesporazuma: nikakor nočem reči, da so težave, ki so posledica preveč enostavnega uresničevanja želja bogatih otrok, sploh primerljive s tistimi, ki nastanejo kot posledica popolnega neuresničevanja želja otrok revnih staršev. Ti

otroci ne le, da se morajo svojim željam odreka, ti otroci so prepogosto tudi lačni. To dvoje sploh ni primerljivo, vendar če hočemo doseči relativno srečno, povezano družbo, brez stigmatiziranih ljudi, bi bilo dobro ozavestiti dejstvo, da otroci niso ne zaslužni za uspehe svojih staršev ne krivi za njihove neuspehe, da bi morali nositi posledice. Ravno s tega vidika se mi zdi prav, da brezplačno kosilo pripade vsem otrokom, ne glede na socialno ozadje njihove družine. Nena zadnje s progresivnim obdavčenjem bogatejši že tako plačujejo višje davke, zakaj bi v to vključevali tudi njihove otroke?

“Kajti tudi, če je v nekoč najbogatejši občini Jugoslavije lačen en sam otrok, je to en otrok preveč, in to pomeni, da jih je v tistih občinah z revnejšim prebivalstvom še bistveno več.”

Kritike predlaganega zakona pogosto skrbi, da podeljena hrana ne bi imela prednosti in bi zaradi tega zakona prišlo do povečanja zavračanja hrane med otroci oziroma stran metanja hrane. Ne vem, kako je s tem trenutno na drugih šolah, vendar sam dobro poznam primer Srednje medijske in grafične šole, kjer omogočajo otrokom brezplačno malico. Starši morajo malico plačati le v primeru, če je otrok ne prevzame in se prej od malice ne odpove. Se pravi, dijaki lahko preverijo malice po dnevih in če jim kak dan ni všeč, jo lahko odpovejo, le v primeru, če so malomarni in pozabijo na odpoved, malice pa kljub temu ne prevzamejo, jo starši plačajo. S tem otroci sami postanejo skrbnejši in odgovornejši, če pa bi imeli tak sistem tudi v osnovnih šolah, bi se skrbnosti navadili že prej.

Podobno pobudo zakona, kot jo je zdaj predlagal 8. marec, so že pred leti predlagali v SDS, pa so jo tedaj zavrile nasprotne stranke, češ da gre za uravnilovko, ki enači vse otroke ne glede na prihodkovni razred staršev, kar je, kot sem že prej omenil, nesmisel, upam, da bo tokrat tudi najmočnejša opozicijska stranka zakon podprla in se bodo možnosti otrok vsaj na področju redne šolske prehrane deloma izenačile. Kajti tudi, če je v nekoč najbogatejši občini Jugoslavije lačen en sam otrok, je to en otrok preveč, in to pomeni, da jih je v tistih občinah z revnejšim prebivalstvom še bistveno več. Otroci pa morajo jesti! ☐

Priredba prvega slovenskega romana Josipa Jurčiča Deseti brat na odru KUD Mirana Jarca na Studencu pri Domžalah

Še ena odlična multimedijska predstavitev (adaptirane) slovenske literarne dediščine v Škocjanu pri Domžalah in v letošnjem poletju osrednja gledališka predstava 22. kulturnega poletnega festivala Studenec 2022

Že napoved tele dramske priredbe prvega slovenskega romana Jurčičevega Desetega brata (1866) na Studencu po glasbeni strani tako obetavna, je seveda nisem mogel prezreti. Vsem tem izvornem Jurčičevem prvem slovenskem romanu, ki ga je za oder priredil, dramaturgiral Davorin Petančič, za predstavo na Studencu pa priredil in režiral Alojz Stražar, pa je glasbene (inštrumentalne in pevske) vloške prispeval skladatelj in producent Slavko Avsenik, ml. na besedila Bernarda Miklavca. V celoti, še sploh pa z glasbenega vidika, gre za neke vrste ljudsko igro s petjem, spogledovanje z glasbenim odrom v celoti, morda za neke vrste glasbeno adaptacijo v smislu muzikala. Upoštevani in izkoriščeni so vsi odrski kontrasti med vaškim in grajskim okoljem. Dramaturško pa so s temi glasbenimi vloškami še dodatno podčrtani vodilni motivi desetega brata in ljubezenske zgodbe med Manico, grajsko gospodično, in Lovrom Kvasom, učiteljem premožnega graščaka Benjamina na gradu Slemenice. Tu so še epizodne vloge Krjavlja in Dolefa do nastopa Krjavljeve prave, žive koze (na odru). Igra se konča srečno in navkljub številnim zapletom zmaga iskrena ljubezen. Kot nalašč za vse napovedane in nenapovedane (inštrumentalne) predigre, medigre in poigre ter spremljave solističnih (pevskih) nastopov prenekaterih (opernih) pevk in pevcev od sola (arij) pa vse do dvošpevov ter nastopov moškega in mešanega zbora in plesa. V vsej tej bogati odrski ponudbi ne manjkajo preostali glasbeno-odrski elementi, kot so to npr. režija, scenografija, več odrskih prizorišč, ki se potem separatno spreminjajo, kostumografije, koreografije, tudi v pogledu glasbene dramaturgije.

Zborovski delež te predstave so vodilni producenti zaupali okoliškimi pevkami in pevcem in članom Komornega pevskega zbora Šutna iz Kamnika in (pevski) skupini Sidro pod vodstvom zborovodje Karla Leskovca. Mentorica solističnih (opernih) pevk in pevcev je bila prof. Pia Brodnik, sama tudi v vlogi pevke in igralka v tej predstavi. Za inštrumentalno spremljavo je poskrbel komorni ansambel-septet Poletnega gledališča Studenec. Slišali in videli smo kar na sceni klarinet, violino, violo, violončelo, kontrabas, kitaro in klaviature (brez dirigenta). Slišali in videli pa smo v vodilnih vlogah pevke in pevce Žiga in Marijan Bunič, Pia Brodnik, Štefica Grasselli, Gregor Ravnik, Tone Habjan idr. Šlo je za izbrano in prebra-

no petje, ki ga tu pa tam niti ni motila (sicer obvezna) mikrofonija vsej govorjenih in petih oseb na odru. Praviloma subtilna celostna predstava ni mejila na (glasbeno gledališki) spektakel, četudi je tudi tale predstava z okoli 50 nastopajočimi na odru in podobnim ali še večjim njihovim številom v zaodrju in organizaciji, to tudi bila. Vloga glasbe in petja sta bili v teje dramatičiji Jurčičevega-Stražarjevega Desetega brata navidezno morda bolj sporadične in obrobne narave, na koncu koncev se je izkazalo, da se je le-ta povzpela s prenekatero tovrstno vlogo za vodilni del predstave. To so nenehno dokazovali vsi navedeni glasbeni protagonisti, ki so ves čas nastopali v najmanj dveh, če že ne kar več vlogah: kot igralci, pevci, plesalci ... Po tej strani lahko ugotovimo, da je bila glasbi namenjena pomembna in najmanj kar je, enakovredna dramski, odrski soigri. Večplastni izvajalci so jo v vseh teh dvojnih, trojnih ... vlogah odigrali,

odpeli in odplesali več kot profesionalno. Tudi v tem primeru bi si lahko sposodili Wagnerjev (Richard W.) rek o Gesamtkunstwerku (= celotno umetniško delo). Tale predstava na Studencu je minila prav v tem nenehnem spogledovanju med amaterji, ljubitelji in profesionalci, poklicnimi umetniki. Navzoči izvajalci so s tole predstavo še dodatno počastili književnika in publicista Mirana Jarca (1900–1942), po katerem so si kot KD Mirana Jarca nadeli njegovo ime. Kajti ta slovenski književni, literarni umetnik je z družino nekaj let živel prav v sosednji vasi Krtina.

22. kulturni poletni festival se na Studencu še nadaljuje. Poleg vseh enajst omenjenih gledaliških predstav Desetega brata so tu še drugi naslovi; vse od uvodnega zborovskega Buma (31. 5.) pa do zaključnega koncerta vokalnega ansambla Ingenium ensemble z naslovom Pot življenja v sosednji vasi, v župnijski cerkvi sv. Lenarta (24. septembra).

DR. FRANC KRIZNAR

DUNAJ, 3. september 2022

REALIZEM in AI WEI WEI

Vse prijatelje domžalske Galerije na potepu vabimo na prvi potep v novi sezoni. Na Dunaju si bomo ogledali dve razstavi: na prvi bomo odkrivali skrivnosti realizma v likovni umetnosti na **Zgornjem Belvederu**, na drugi pa si bomo ogledali pregledno razstavo kitajskega umetnika in oporečnika Ai Wei Wea v razstavišču **Albertina Modern**. Razstavi, ki ju bomo videli, si ne moreta biti bolj različni in hkrati izjemno sorodni, zato bo to še toliko bolj posebna izkušnja. Po razstavah vas bo spremljal strokovni vodja Galerije Domžale **Jurij Smole**. Odhod avtobusa izpred KDDB Domžale **ob 5.00 uri**, vrnitev je načrtovana v večernih urah. Cena strokovne ekskurzije, ki vključuje **prevoz, vodenje, najem slušalk, organizacijo in nezgodno zavarovanje**, bo odvisna od števila udeležencev in sicer: do 29 oseb =

126 eur; 30 - 39 oseb = 85 eur; 40 - 44 oseb = 65 eur; 45 oseb in več = 58 eur. Prijave osebno ali po telefonu **01/722 50 50** v KDDB Domžale. Obvezno vplačilo akontacije **90,00 eur** na AGENCIJO LACOSA FK, Cesta II 22, 3320 Velenje, TRR: SI56 6100 0000 3521 447 (referenca SI00 1111, namen: KDDB DUNAJ + PRIIMEK) sprejemamo **do vključno torka, 30. avgusta 2022**.

Na avtobusu bomo opravili obračun glede na število potnikov in poračun razlike za doplačilo vstopnin v znesku 30,80 eur oziroma 26,30 eur upokojeenci in študenti (14,90 eur ozir. 12,90 eur za upokojeence in mlajše od 26 let za Albertino in 15,90 eur ozir. 13,40 eur za upokojeence in študente mlajše od 26 let za Belvedere) – cene se lahko spremenijo).

PRIJAZNO VABLJENI!

Organizacija: KD Franca Bernika Domžale in turistična agencija Lacosa FK.

INFORMACIJE: www.kd-domzale.si / T: 01/722 50 50Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

Moje bralno popotovanje

Otroci,
vabljeni na **bralno popotovanje**.
Navihani **Pravljčni palček**
vas vabi v odlično družbo izbranih knjig.

www.knjiznica-domzale.si

Beremo skupaj

Nacionalni
mesec
skupnega
branja

8. 9. – 9. 10. 2022

Pridružite se **Športni bralni znački**,
udeležite se **dogodkov** v Knjižnici Domžale,
izposodite si **gradivo** na temo gibanja.
Ideje najdete v naši knjižnici in
v spletni rubriki **Z naših polic**.

www.knjiznica-domzale.si

Dober dan, Krjavelj

Med številnimi igralci, pevci in plesalci, ki smo jih lahko na Studencu občudovali v letošnji domači gledališki predstavi *Deseti brat*, je bil tudi dr. Stanko Pelc, ki je ob glavnem igralcu najbolj opazen igralec, zanesljivo pa je Krjavelj v Jurčičevem *Desetem bratu* najbolj prepoznaven lik, saj bi težko našli Slovenca ali Slovenko, ki se ne spomni njegovega dvoboja s hudičem ali zdravilnih sposobnosti v skrbi za duševno zdravje kože Dimke.

Letos je vlogo Krjavlja v *Desetem bratu* režiser Lojze Stražar zaupal dr. Stanku Pelcu, izrednemu profesorju na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem, ki med obiskovalci Studenca ni neznan, je pa bilo treba kar malo pobrskati po zgodovini domačih predstav, da sem ga našla v predstavah: Miklova Zala (2001) v vlogi obubožanega beneškega trgovca, Martin Krpan (2002) v vlogi ministra Gregorja in v komediji *Ženitev* (2003) v vlogi hlapca. Preden sva prešla na vprašanja o letošnji domači gledališki predstavi *Deseti brat*, sva se na kratko zastavila še v letu 2003, ko je napisal in sam tudi nastopal v monodrami Rokovnjaška zgodba berača Groge – po motivih Kersnik-Jurčičevih Rokovnjačev, in z njo nastopal, premiera je bila v Lukovici, kjer je bil tedaj aktiven v Kulturno-umetniškem društvu Janko Kersnik Lukovica, kar po nekaj krajih Slovenije.

Zakaj rokovnjači in Groga?

Letos mineva 170 let od rojstva Janka Kersnika, pred dvema desetletjema pa je bila obletnica še bolj okrogla, ravno stoletje in pol. Tako je tedaj vzniknila ideja, da bi obletnico proslavili z uprizoritvijo Rokovnjačev. A za precej skromen nabor igralcev v domačem društvu je bil to prevelik zalogaj, zato sem se domislil, da bi po motivih Jurčičevega romana, ki ga je po njegovi prezgodnji smrti dokončal Kersnik, ustvaril monodramo. Pri tej rabiš samo enega igralca, režiserja in kakšnega tehniko, za ostalo se pa že nekako znajdeš. Pisati sem začel na vlaku v Nemčiji na povratku s službene poti in približno tretjina besedila je bila napisana že do prihoda domov. Glavni junak je isti kot v romanu, le da ni več rokovnjač, temveč star berač, ki gostilniškemu gostom rad razlaga svojo kruto življenjsko zgodbo. Ta pa se, za razliko od tiste v romanu, ne konča v Rusiji, ker drugače pripovedovalec ne bi mogel postati berač in tudi ne pripovedovati svoje zgodbe. Po Rusiji ga je pot zanesla še v Francijo in celo Ameriko, tako da se je njegovih, srce parajočih, življenjskih bolečin nabralo za kako uro in četrto pripovedovanje.

Kako je Krjavelj s Studenca našel dr. Stanka Pelca? Zakaj tak premor?

To je bolj vprašanje za Lojzeta (režiserja) kot zame? Si pa lahko mislim, da je bil eden od vzgibov za povabilo moja zunanja podoba, drugi pa, da je verjel, da sem sposoben obvladati obsežno besedilo in ga primerno posredovati publikii, saj me kot igralca pozna že vsaj dve desetletji in sem z Beračem Grogo gostoval tudi pri njem v studenški brunarici. Tam sem ob koncu predstave zagledal eno od gledalk popolnoma objokano in sem si mislil, kako globoko se jo je dotaknila moja zgodba. Potem se je pa izkazalo, da jo je dražil dim iz petrolejke, ki smo jo uporabljali za ustvarjanje vzdušja.

Čemu si pri igranju Krjavlja namenil največ pozornosti, skrbi?

Jurčič v svojem opisu za Krjavlja pravi, da »je rad glasno govoril in

besede vlekel«, tako da je bilo največ popravkov potrebnih pri tistih ključnih besedah, ki prinašajo glavno sporočilo. Z glasnostjo ni bilo težav, čeprav včasih zataji na glavni mikrofoni, največkrat zato, ker ga Krjavelj ne vklopi, saj tega šmenta ni vaju. Za vse električne stvari pa pravijo, da najbolje delujejo, kadar so vklopljene. Kar se pa vlečenja besed tiče, je pa to malo težje, zato ker beseda, razvlečena kot testo za pico, kaj hitro lahko zavezni precej zgrešeno.

Ti je pri oblikovanju vloge pomagal poznavanje Krjavlja in njegovih zgodb iz romana Deseti brat?

Nekje v praspominu so vsem nam, ki smo gulišli šolske klopi, ko je bil *Deseti brat* še temeljni kamen spoznavanja slovenske književnosti, ostali nekateri Krjavljevi izreki, kot je »Sveta mamka božja sedem križev in težav« ali pa »prvič: je reklo štrbunk! V drugič se je pa slišalo- štr—bunk«. Sicer sem pa zgodbe, razen najbolj razvpite o hudiču, pozabil. Preden smo začeli z vajami, sem šel zato na novo brat izvirni roman, na spletu je na voljo digitalizirana knjiga iz leta 1866, pa še Duletičev film sem si pogledal. Tudi ta je bil nedavno digitalno obnovljen in je tudi na voljo na spletu.

Kako si se vživel v igralsko družino? Nekateri obiskovalci so menili, da so kozi Dimki namenili premajhno vlogo, kakšno je tvoje mnenje?

To ni družina, to je celo pleme. Toliko nas je, da večino poznam samo po videzu, po imenu pa ne. Tu so zboristi, nekateri imajo tudi večje vloge, drugi so statisti in seveda po potrebi ubrano pojejo, zato večino časa preživijo z zborovodjem. Pred odrom igrajo glasbeniki, no, potem so pa tu še dolgoletni igralci, pa poklicni pevci, da mladega rodu plesalk niti ne omenjam. Seveda ne manjkajo niti otroci in seveda je zastopan tudi živalski svet, tokrat s kozo. Zaenkrat se kar dobro ujameva, čeprav zna prav po kozje trmariti. Mislim, da hrepeni po kakšni pomembnejši vlogi, ker po predstavi nikakor noče z odra in zvedavo opazuje odhajajoče gledalce. Ampak ker se držimo pravila, da v predstavi ne sme biti poškodovana nobena žival, smo se odločili, da odvajanja kože od prepovedane paše pri Obrščaku ne bomo prikazali v živo, ker bi, po Krjavljem puščanju krvi, preveč koz končalo v veterinarski ambulanti.

Kako je usklajevali delo izrednega profesorja in vaje, ki so trajale kar nekaj mesecev?

Delo za službo čez dan ali ponoči, vaje pa pozno popoldan oziroma zvečer. Prednost učiteljevanja na univerzi je, da si večino dela lahko razporejaš sam, razen obveznosti, ki so vezane na urnik. Tako usklajevanje ni bilo pretirano zahtevno. Je pa potrebnega kar precej časa, da se postavi tako mnogostransko predstavo, kot jih dela Lojze na Studencu.

Si redni obiskovalec Studenca?

Moram priznati, da ne. Kar se tega tiče, sem malo len, da ne rečem za pečkarski. Laže me je spraviti na oder kot pa pred njega. Sem pa vseeno redno spremljal dogajanje, čeprav bolj posredno.

Še vedno si aktiven tudi v Krajevni skupnosti Prevoje in na katerih področjih?

Plačevanje grobnine najbrž ne šteje. Kar se krajevnih skupnosti tiče, je že kaka štiri desetletja, odkar so tam »neki novi klinci«, kot bi rekel Dorđe Balašević. Sodelujem pa s Turističnim društvom Sv. Vid in zadnji skupni projekt je bila zelo uspešna komedija Miklova šala, v kateri sem se znašel v vlogah avtorja, režiserja in igralca.

Zakaj so si morali obiskovalci ogledati Desetega brata?

Ker so plačali vstopnino, kajpada. Ali pa, ker so dobili »gratis« vstopnico in se niso hoteli zameriti režiserju. Pa če damo šalo na stran, moram spet ugibati. Ker je to nekakšna ljudska klasika, ki pritegne predvsem občinstvo nižjega letnika rojstva, se pravi gledalce in gledalke srednjih (torej najinih) let. Skratka tiste, ki se še spomnimo Jurčičevih portretov iz učbenikov in slik na šolskih stenah. Mogoče je to nek nostalgichen izlet v preteklost, k dragocenim spominom na naše otroštvo, ki ga je tako umetelno z glasbo opremil Slavko Avsenik mlajši.

Lahko pričakujemo še kakšen nastop na Studencu?

Prihodnost je nepredvidljiva! Nikoli ne reci nikoli. Pustimo se presenetiti To so izreki, ki mi pridejo na misel, skratka bomo videli. Po idealnem scenariju bi bil ponovni nastop spet čez dvajset let, morda bo takrat spet na vrsti *Deseti brat*. Ob malo manj utopičnih scenarijih je pa vse odvisno od tega, kakšne vloge bodo hodeli naokrog iskat igralce.

VERA VOJSKA
FOTO: UROŠ ZAGOŽEN

KULTURA | POLITIČNE STRANKE

Neverjeten uspeh po premoru od mednarodnih tekmovanj

Domžalski rogisti imamo končno spet leto, kakršnega smo si želeli vsa leta koronskega premora.

DOMŽALSKI ROGISTI Zadnji dve veliki tekmovanji sta bili za nas v septembru 2018, ko smo na Slovaškem, v mestu Levoča, na 2. evropskem prvenstvu lovskih rogistov osvojili 4. mesto med Es rogisti in naslednje leto (2019) na mednarodnem tekmovanju v Avstriji, v kraju Wieselburg, kjer smo s 494 točkami osvojili zlati rog.

Po poti domov smo z veseljem premlevali plane za prihodnje leto, saj smo že imeli v žepu povabilo na 3. EP lovskih rogistov na Poljskem in še povabilo za 4. EP v letu 2021 na Madžarskem. Žal sta obe tekmovanji zaradi epidemije odpadli, ravno tako tudi vsa ostala mednarodna tekmovanja v Avstriji.

Letos pa smo kmalu spomladi začeli s pogovori z našimi prijatelji – s Klubom Slovaških lovskih rogistov, ki so povedali, da planirajo mednarodno tekmovanje lovskih rogistov Češko-Slovaške, v kraju Divín, 11. junija 2022 in da smo lepo vabljeni, da se ga tudi mi udeležimo. Ker se v Sloveniji ni planiralo nobeno tako tekmovanje in ker tudi v nam bližji Avstriji ni bilo planiranih nobenih podobnih mednarodnih dogodkov, smo kljub dolgi poti in velikemu finančnemu vložku ugriznili v ta projekt in začeli z intenzivnimi vajami pod vodstvom našega dirigenta Daniela Savnika.

Domžalski rogisti po razglasitvi (lastni arhiv)

Tekmovalo se je v skupinah: lovski rogisti z B instrumenti, lovski rogisti z Es instrumenti, solisti na B instrumentih in solisti na Es instrumentih.

Prijavili smo se kot društvo (možno je bilo tudi tekmovanje solistov) v skupino lovskih rogistov z Es instrumenti, kjer smo tekmovali s še šestimi ostalimi skupinami iz Slovaške in Češke. Predpisani sta bili dve skladbi, tretja je bila po lastnem izboru. Tako smo nastopili s skladbami: R. Stief / Minneburg – Fanfare L. Koželuh / Konec honu in V. Šikula / Na motívy skladby Pochod.

V prijetnem okolju narave pod razvalinami gradu Divín smo kljub visokim zgodnje poletnim temperaturam

osvojili fantastično 1. mesto v skupini lovski rogisti z Es instrumenti.

Tako se je poplačal ves trud, ki smo ga mesece vlagali v vaje in vse finančne tegobe, ki jih tako tekmovanje povzroči. Na evropskem prvenstvu smo sodelovali: Daniel Savnik (dirigent), Jernej Hribar, Tomaž Tavčar, Ivan Kozarič, Hana Močnik, Justin Felicijan in Tine Pavli.

Verjamemo, da bomo z intenzivnimi vajami, predanostjo glasbi, s pridobitvijo podmladka in usmerjenim delom lahko čez leto dni sporočili, da smo na 3. EP v Nemčiji posegli po visokih mestih tudi na evropskem prvenstvu.

Radi bi izkoristili priložnost in se zahvalil vsem, ki ste nam finančno pomagali izpeljati ta zahteven projekt: krajevnim skupnostim občine Domžale, posameznim podjetjem, LZS in ZLD Ljubljana, JSKD-ju, predvsem pa Občini Domžale in županu Toniju Dragarju, ki ima razumevanje za kulturo in nam iz leta v leto omogoča doseganje zastavljenih ciljev.

Seveda pa gre tudi zahvala družinam sodelujočih, še posebej razumevanju naših partnerjev, ki so z velikim veseljem podprli projekt in nas bodrili pri doseganju tega cilja.

JERNEJ HRIBAR
PRESEDNIK KD DOMŽALSKI ROGISTI

Recenzija filma: Hiter kot strela

Naj začnemo kar z vprašanjem, če je Brad Pitt sam po sebi resnično dovolj, da katerikoli film naredi vsaj gledljiv? Po zadnjem videnem bi bil najbolj pošten odgovor vsekakor odločen ne, vendar je seveda odvisno od tega, koga vprašate. Namreč, najnovejši film Hiter kot strela (Bullet Train) režiserja Davida Leitcha, ki se do zdaj – roko na srce – dejansko ni pretirano izkazal niti z enim svojim filmskim izdelkom (pogojno bi lahko za pozitivno šteli akcijo John Wick s Keanu Reevesom v naslovni vlogi, kjer pa je bil so-režiser), je popolna zmešnjava posiljenega humorja, pretirane akcije in neokusnih scenarističnih odločitev, ki so za nameček večinoma podkrepljene s povsem nepotrebnim blebetanjem s strani glavnih junakov. Še dobro, da je bil tukaj Brad Pitt, ker bi bilo v nasprotnem primeru vse naštetost samo še nekoliko bolj negledljivo.

Občutek je, kot da bi režiser na hitro zmešal sloge Quentina Tarantina, Guyja Ritchieja in morda celo farsično naravnanege in govorno ravno tako skrajno zasičenega Wesa Andersona, da bi dosegel željeni učinek 'z možgani na pašo' akcijske komedije, kar pa se v primeru, če resnično želimo slediti zgodbi, nikakor ne more zgoditi, saj je govorjenja in (ne)logičnih preobratov odločno preveč, da bi lahko verodostojno ohranili fokus. Očitno je pri režiserju prevladal koncept pred izvedbo, kar je sicer čedalje pogostejša mantra tudi v Hollywoodu, saj zgodbe z verodostojnimi filmskimi liki očitno čedalje bolj postajajo relikti preteklosti. Žal je tako, da tudi pri dobrih akcijah potrebujemo like, ki jim lahko sledimo, ker vsaj slutimo njihovo notranjo motivacijo. In če so v omenjenem filmu nekatere zanimive ideje vsaj nakazane, kot npr. ko se Pitt v vlogi morilca Ladybuga sprašuje o smislu svojega početja, kot kontrapunkt svojemu poklicu pa s pomočjo meditacije opravlja delo na sebi, nikoli niso v celoti izpeljane. Slednje (in podobno) zato v zgodbi izzveni le kot trenutna domisljica, za katero ne verjamemo, da jo karakter nosi 'pod kožo', saj je v najboljšem primeru le v skladu s konceptom zgodbe, nikakor pa ne tudi z likom. Vendar gre v omenjenem primeru vsaj za Bra-

da Pitta, ki kljub temu premore dovolj naravne karizme in obrtniškega igralskega znanja, da slednje ne more biti pretirano moteče. Preostali igralski ansambel po drugi strani deluje kot da je 'izgubljen v času in prostoru', saj zgolj z nepotrebnim govorjenjem in (pre)obilico akcije, zakriva luknje v zgodbi, predvsem pa dejstvo, da sami kot liki sploh niso razdelani. Res je sicer, da je slednje naj-

verjetneje posledica režijske vizije, kot pa njihovih dejanskih igralskih sposobnosti. Za nameček se vse skupaj praktično ves čas dogaja na vlaku, kjer je tudi nekaj drugih potnikov, ki pa sploh ne opazijo, kaj se okoli njih dogaja, kar ne samo da ni prepričljivo in smešno, pač pa tudi – oprostite izrazu – skrajno butasto. Kot dokaz naj omenim svojo izkušnjo s filmske projekcije, kjer se v celotnem več kot dve uri trajajočem filmu, publika vmes niti ne zahihita ali vsaj namuzne. Zatorej je primerjati takšno filmsko kaotičnost s Tarantinom ali Richiejem naravnost smešno, če že ne žaljivo. Praktično v slehernem njunem filmu je namreč zgodba zanimiva predvsem zaradi vrhunsko dodelanih likov, ki resda v svoji igri zaradi akcijskega učinka nemalokrat igralsko tudi pretiravajo, vendar ves čas vemo, kdo so in za kaj se zavzemajo, kar pomeni, da se z njimi lahko tudi identificiramo, kar je ena glavnih sestavin filmske izkušnje.

Če sklenemo, je Hiter kot strela skrajno pogrešljiv film, saj menim, da bodo celo ljubitelji superzvezdnškega Brada Pitta težko uživali. Po drugi strani pa lahko dandanašnji ogled nečesa 'bedasto drugačnega', predstavlja odklop od naše čedalje bolj zasičene in konfuzne (medijske) realnosti. Nikoli se namreč ne ve.

ŽIGA ČAMERNIK

Film si lahko ogledate tudi v Mestnem kinu Domžale.

Godba Domžale v Dalmaciji

Dolgo pričakovani odhod v Opuzen, v ustje Neretve, je prve dni avgusta le napočil.

GODBA DOMŽALE Ko smo se po štirih dneh vrnili v Domžale, smo s seboj prinesli mnogo lepih spominov in doživetij.

Prvi četrtek v avgustu smo se godbeniki odpravili v Dalmacijo, kjer nas je gostila prijateljska godba Gradska glazba Opuzen. Po prijatnem sprejemu je najprej sledil osvežilni skok v reko Neretvo, nato pa vaja, saj smo se pripravljali na slavnostni koncert prijateljske godbe, ki je praznovala 75-letnico delovanja. V petek dopoldan smo se z inštrumenti vkrkali na ladjico in s koračnicami popestrili vožnjo po reki Neretvi, zvečer pa kot gostje nastopili na slavnostnem koncertu. Naš program je bil pester, saj smo med drugim zaigrali dalmatinsko Skalinado, High Way to Hell ter najbolj priljubljene skladbe skupine ABBA. Ob zvokih Avsenikove Golice ter koračnice Slovenci so bili poslušalci več kot navdušeni. Ob jubileju smo prijateljski godbi podarili domžalska slamnika

za predsednika in dirigenta, najbolj pa so bili navdušeni nad novo koračnico, ki smo jo pripravili posebej za njih. Primož Kosec je namreč na našo prošnjo ustvaril koračnico Forte Opus prav v počastitev obletnice Gradske glazbe Opuzen. Ko se naslednjič srečamo, jo bomo gotovo lahko prvič slišali.

Naslednji dan smo se z avtobusom odpravili v Klek, kjer smo imeli na glavni turistični terasi koncert ter zelo navdušili domačine in turiste iz različnih držav. Zvečer smo se prepeljali čez novi Pelješki most ter občudovali arhitekturno zasnovo v čudovitih barvah osvetljenega mostu. V nedeljo smo se odpravili proti domu in tako zaključili naše gostovanje v Opuzenu, ki ga bomo še dolgo hranili v spominu. Dobre glasbenega vzdušja, dalmatinske hrane, hladnega piva ter pridiha Neretve in morja nam ni manjkalo, zato se veselimo nadaljnjih godbenih doživetij.

NEŽA PODPESKAR

SDS / MAG. TOMAŽ DEŽELAK, PODŽUPAN OBČINE DOMŽALE

Pobuda za izdelavo strategije za starejše

Občina Domžale je idealen kraj za bivanje, ampak včasih nam pa malček zmanjka. In ena izmed stvari, ki je neurejena, je odnos do starejših. V skrb za starejše smo naročili študijo Dolgotrajna oskrba: potrebe in izzivi v Domžalah, v kateri je med drugim navedeno, »da je ena šibkejših točk zagotavljanja celostne dolgotrajne oskrbe v Domžalah slabo sodelovanje in povezovanje sedanjih služb s tega področja. V vlogi koordinatorja dolgotrajne oskrbe se samsmoiniciativno ni prepoznal nobeden od ključnih akterjev, zato bi bilo smiselno, da Občina prevzame iniciativo in se sama zavzame za izboljšanje situacije. Z naročilom projekta Analiza potreb starejših občanov po skupnostnih oblikah dolgotrajne oskrbe v občini Domžale je Občina storila prvi korak v smeri izboljšanja razmer na področju dolgotrajne oskrbe. Njen naslednji korak naj bo kratkoročno in dolgoročno strateško načrtovanje položaja starejših ljudi. Nujen je sprejem strategije«. Na podlagi predlagane strategije bi: - ustvarili rejijsko točko za osebe z demenco ter ureditev demenci prijaznega zunanjega prostora; - izboljšali obveščenost o storitvah in programih; - izboljšali zdravstveno stanje starejših; - okrepili sodelovanja s krajevnimi skupnostmi in

“ Kot podžupan dajem pobudo za izdelavo strategije za starejše v občini Domžale.

društvi upokojencev pri oblikovanju programov za starejše in **nujno opredelili**: - institucionalno varstvo; - oskrbovana stanovanja; - pomoč na domu; - skupnostne programe za starejše; - centre za dnevno varstvo starejših; - paliativno oskrbo; - centre za dnevne aktivnosti in večgeneracijske centre; - sobivanje z demenco; - medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje; - razbremenitev svojcev pri spopadanju z demenco ter spodbujanje družabnega in aktivnega življenja starejših. **K sodelovanju bi povabili** vsaj Center za socialno delo, Dom upokojencev Domžale, Medgeneracijski center Bistrica, Medobčinsko društvo invalidov, Društvo Šola zdravja, Društvo upokojencev Naš dom KS Dob, Društvo upokojencev Vir, Društvo upokojencev Radomlje, Društvo upokojencev Domžale, Medgeneracijsko društvo Jesenski cvet, Župnijsko Karitas Domžale in Ihan.

JANEZ PEVEC – ORGANIZACIJSKA DUŠA PLESOV V HALI KC DOMŽALE

Plesi so v Domžalah v 70. letih prejšnjega stoletja tako pritegnili mlade, da je bila celo Hala Tivoli v Ljubljani nekako bolj v ozadju.

Jože Skok

Nastopale so znamenite skupine in izvajalci, glavni organizator plesov je bil Janez Pevec iz Domžal.

S sodelavci si vodil organizacijo plesov v Hali komunalnega centra Domžale (zdaj Športna dvorana Domžale). Nastopov zvenceh skupin in izvajalcev je bilo nič koliko, fotografij ali drugih zapisov pa bore malo.

V Domžalah je bil takrat eden največjih plesnih centrov v nekdanji Jugoslaviji. Po kvaliteti ansamblov pa najboljši. Nastopili so vsi popevkarji in ansambli, ki so kaj pomenili, in še nekaj tujih. Nastopil ni edino Đorđe Balašević - Djole. Ko sem ga ob priliki v Beogradu vprašal, zakaj ne, mi je odgovoril: 'Nisi me ti pozvalo' (Nisi me ti povabil). On se je čutil Jugoslovana, njegovi predniki so bili različnih narodnosti, vnuk Slovenec v Mariboru. Čedo Klemenc, direktor Mladinskega biroja Koper, je v Domžale pripeljal Pro Arte in Bijelo dugme ter še več znanih jugoslovanskih skupin. Zdaj živi v Piranu.

Plesi so bili včasih zelo divji, celo pretepov ni manjkalo. Torej je bilo treba v prvi vrsti skrbeti za red!

Varnostniki so bili med drugimi Ivo Leskovšek in bratje Baraković. Šank in prodajo kart je vodil brat Pavel, skupaj z Mihajlom Milovićem - Čočem, (lani je žal umrl), ter Milivojem Ivkovičem - Mičom. Spomnim se, da so ob nastopu skupine Bijelo dugme ob prepolni dvorani obiskovalci začeli topotati na tribunah. Zgolj redarjem se gre zahvaliti, da ni prišlo do nesreče. Tudi drugače nikdar ni bilo izgredov. Pozneje je obisk precej padel in so bili plesi v predverju hale KC. Z Bracom in Francem Korenom, Jankom Ropretom, Otom Pestnerjem, Marjano Deržaj in Ljupko Dimitrovsko smo imeli tudi koncerte v okoliških krajih. Posebej mi je ostala v spominu Marjana Deržaj kot izjemen človek ter Franc Koren.

Mladi organizatorji ste morali biti v tistih letih kar malce predrzni, saj verjetno družbenopolitične strukture niso ravno odobravale, da ste dokaj z lahkoto pritegnili mlade iz širšega okolja na svoje prireditve, predvsem ples?

Plesi so šli marsikomu v nos. Halo KC sta (v tajnosti) prevzela njen upravnik in neki Bogo Gašperin. Na nastopu nekega reškega ansambla je bilo okrog 40 ljudi. Istočasno pa so na Viru igrali ansambel Time, nato Yu grupa in

Mihajlo Milović - Čoče, Slovenija koncert, Janez Pevec in Čedo Klemenc, menedžer več ansamblov, okoli leta 1975 v hudomušnem razpoloženju.

Srce (Janez Benčina - Benč), ljudi pa je bilo 500. Žal v dvorano ni šlo več kot 400 ljudi. Na koncertu Bijelo dugme v Hali KC Domžale s tribunami pa je bilo skoraj 3000 obiskovalcev.

Kako gledaš na vse to dogajanje s plesi in koncerti v Hali KC Domžale z današnjega, nekoliko bolj oddaljenjšega zgodovinskega spektra?

Delovali smo v okviru mladinske organizacije in tehničnega kluba. Mene so znani domžalski delinkventi (in celo tajni sodelavci Udbe) izključili iz mladinske organizacije, potem pa jim je prijatelj povedal, da so me prejšnji večer slovesno sprejeli v partijo. Njihovi obrazi in poznejša hinavščina so nepozabni.

Ali si imel z nastopajočimi tudi kaj kontaktov ali je šlo vse prek glavnih organizatorjev, Slovenija koncert, Lira itd? Med odmevne prireditve je spadal pop festival v Hali Tivoli v Ljubljani.

Slovenija koncert pod vodstvom Pera Dimitrijeviča je v Hali Tivoli organiziral prvi Pop festival. Bilo je okrog 9. maja leta 1971, na prireditvi se je zbralo okoli 15.000 tisoč ljudi, na Gospodarskem razstavišču pa je bila partizanska proslava le z okoli 200 ljudi. Po akciji Edvarda Kardelja, (tako se je tedaj šušljalo), so Pera Dimitrijeviča zaprl, čez dva dni pa še namestnika Staneta Cuznarja. Predviden je bil še nastop znane črnske skupine v Ljubljani. Poklicala me je tajnica, žena znanega režiserja, če to lahko izvedem. Zaradi medijske gonje pa je bilo malo ljudi. K meni na dom je prišla celo policija in državna varnost. Odpeljali me na policijo, me dve uri

zasliševali. Zagrozil sem jim s Titom, tako da so me odpeljali nazaj domov. Nismo imeli protidržavnih namenov, mogoče je bila to le manjša provokacija. Naslednje leto je bil nov, zelo uspešen pop festival v Hali Tivoli z naslovom: Udarec za osmi marec. Takrat smo imeli tudi light show. Vodil ga je Miro Flerin iz Domžal. Pomembni so bili tudi varnostniki.

S kom si največ sodeloval pri organizaciji plesov, s katerimi združeni? Omenjal si Pera Dimitrijeviča, v ozadju so bili tudi Pavle Ilič, pa Ferry Smola.

Že omenjeni Pop festival je bil zjemno odmeven v medijih. Vsi pa so prikazovali smeti v Hali Tivoli. Srečo smo imeli, da je bil oče Staneta Cuznarja bivši komandant belokranjskega odreda in tesni sodelavec Nika Kavčiča ter zelo uspešen direktor več podjetij. Zadevo je po očitnih namigih sprožil sam Edvard Kardelj in jo je preiskovala Udba. Nihče ni bil obsojen. Za pop festival je veliko delal še Lazo Lazarevič iz Maribora, ki ga nisem videl že 40 let. Naslednje leto je bil novi Pop festival, ko je bila izdana tudi plošča.

Velik šopek cvetja za Marjano

»S Francem in Bracom Korenom, Jankom Ropretom in Marjano Deržaj smo imeli več nastopov po Gorenjski. Marjana, Braco in Janko so peli tudi v Radomljah, seveda v Kulturnem domu. Marjani je neki gasilec prinesel ogromen šopek rož. Naslednji dan so se gospodinje pritoževale, da je nekdo potrgal rože na njihovih vrtovih. Marjana je bila izjemen človek: skromna, tovariška, razgledana, vedno pripravljena pomagati. Spomnim se, ko so Korena, Marjana in Ropret v gostilni v Cerkljah ob kmečki peči sebi za 'gust' zapeli Prelepo Gorenjsko. Gosti so poslušali okameneli, odprtih ust. Nastope je včasih spremljal ansambel Kalimero – Cveto Okršlar.«

Marjana Deržaj je pogosto pela na Domžalskem. Njeno posvetilo Cvetu Okršlarju, ki jo je tudi spremljal s svojo zasedbo.

tor več podjetij. Zadevo je po očitnih namigih sprožil sam Edvard Kardelj in jo je preiskovala Udba. Nihče ni bil obsojen. Za pop festival je veliko delal še Lazo Lazarevič iz Maribora, ki ga nisem videl že 40 let. Naslednje leto je bil novi Pop festival, ko je bila izdana tudi plošča.

Vem, da so bili v tvojem obdobju mladinski plesi, pa študentska brucovanja, pustovanja in podobno. Ali so bile meje med organizatorji dokaj strogo ločene?

Organizirali smo tudi koncerte s Terezo Kesovijo, Nedo Ukraden, Oliverjem Dragojevičem. Velikokrat so bili tudi igralci znanih nadaljevalcev Salaš u Malom Ritu, pa Pozorište u kući – Dudek. Spomnim se, da je bil dvakrat celo v Hali KC Miodrag Petrović - Čkalja. To so bile takrat zelo popu-

larne tv nadaljevanke. S Perom Dimitrijevičem (Slovenija koncert) sva lepila plakate po Sloveniji za nastop igralcev Salaš u Malom Ritu z Usnijo Redžepovo ter Predragom Gojkovićem Cunejem. Ni bilo ljudi, pa sta onadva bistveno spustila ceno, da ni bilo izgube.

Kesovija je imela več nastopov v Domžalah. Nekoč sem jo malo bolj prisrčno pozdravil. Nekoliko čudno se je zasmejala in gledala nazaj čez moje rame. Tam pa je stal Ronald Lopatny, dva metra visok reprezentant v vaterpolu, tedanji Tezovčin mož. Zdaj sem šele razumel njen nenavaden odziv.

Prireditve ste organizirali tudi v okolici Domžal?

Zaradi znižanja cene nastopajočih smo imeli ples se v Komendi in v šoli v Zalogu pri Cerkljah. Tam je bilo okoli 200 ljudi, včasih precej več, pa tudi manj, odvisno od popularnosti nastopajočih. V Komendi sta bila glasbenika Miha in Janez Forjuc. Janez je bil pozneje zdravilec z glino. Mislim, da je bilo to le dva do tri leta. Franc Koren in Marjana Deržaj sta med drugim pela v gostil-

Pevec Pero Dimitrijevič je veliko sodeloval pri organizaciji prireditev v Hali KC Domžale.

ni v Vodichah, nasproti dvorane kulturnega doma.

V manjših krajih smo najeli dvorano ali pa šolske avle. S pevci in ansambli je bilo dogovorjeno plačilo v odstotkih. V letih organizacije plesov in koncertov sem sicer imel izpit za avto, včasih pa ne denarja za bencin. Pri lepljenju plakatov so prišli skočili na pomoč tudi prijatelji. Spomnim se, da sem nekoč z vedrom in lepilom v hudem mrazu štopal v Šenčurju. Ustavil mi je sosed Janez Hribar in me peljal, da sem nalepil plakate.

In še anekdota. S Hribarjevimi Marjanom sva peljala Ota Pestnerja in njegovo punco v Komendo na nek nastop. Marjan je imel športni ford capri. Dekle je sedelo ob njem in kljub opozorilom je vozil hitro, okoli 300 metrov pred dvorano smo se zaleteli v most. Na veliko srečo brez poškodbe avta, ker je na mostu manjkala srednji drog, spodnji pa je zaustavil le kolesi, da nismo padli v vodo in bili pod podvozjem avta. Pestner je le še vprašal, če je do dvorane še daleč, potem smo vozili le še 40 kilometrov na uro. ☐

AKTUALNO

LITERARNI NATEČAJ PREDELANA BABIČINA POROČNA OBLEKA

V društvu Sinica smo organizirali 3. literarni medgeneracijski natečaj, letos z naslovom Predelana babičina poročna obleka 2022.

Foto: Ina Hoekstra, Pixabay

Selektorica je bila letos literarna mentorica dipl. Nada Cotman, predmetna učiteljica in višja knjižničarka. Literarne prispevke smo sprejemali od 1. marca do 15. marca 2022, poslalo jih je 31 udeležencev iz vse Slovenije. Po programu bo 3. avgusta 2022 potekal zaključek z branjem nagrajenih del.

SENIORJI

1. NAGRADA –

Avtorica: Ksenija Šešerko
Šifra: Margareta

Emina obleka

Sprehajala sem se med grmički belo cvetočih hortenzij. Že nekaj let so bile moje najljubše cvetje. Bohotile so se v senci mogočnih dreves botaničnega vrta, v katerega me je pripeljala Ema.

Ema, moja edinka. Nevesta. Kdaj pri Bogu je minilo trideset let, ko so se moje misli, kakor zdaj njene, vrtele okoli cvetja, torte, obleke ... kdaj?

Spomnim se skromne torte, ki jo je spekla sosedka, z belo glazuro, rumenim in modrim cvetjem. Moj poročni šopek so sestavljale rumene gerbere in modre perunike, zato sem jih hotela tudi na torti.

Zarezalo je skozi moje spomine, spomine izpred tridesetih let. Spomnila sem se, kako je veselje ob vznemirljivem začetku v dvoje zasenčil nesrečen mamin obraz, njene oči, polne razočaranja in vlažne od nastajajočih solz.

»Zakaj nočeš moje obleke? Lepa je. Čipka je dragocena, ročno izdelana. Hranila sem jo zate.«

»Mama, staromodna je, nihče se ne poroča več v beli obleki. Morda samo še kje na vasi. Sedemdeseta so. Leta otrok cvetja. Moja poročna obleka bo imela na kremno beli podlagi šopke rumenega in modrega travniškega cvetja, kratke metuljaste rokave. Frfotava bo in lahkotna. Poglej, kakšna je tvoja! Posivela čipka, tesna svila, dolga vlečka in tančica. Tako zastarela!«

Govorila sem v zanosu težko pričakovanega dogodka, čutila sem, kako so mi pordela lica. Mama je molče poslušala. Gledala sem jo, a je nisem videla. Vse moje misli in besede so bile usmerjene v moj poročni dan. V nekem trenutku se mi je zdelo, da bi morala kaj izreči, morda potrditi. Pozorno sem jo pogledala. Samo stala je tam, brez besed.

Brez besed je obleko previdno snela z obešalnika in jo zložila, kakor metulj zloži svoja krhka krila. Zavila jo je v svilen papir in jo položila v škatlo, iz katere so dišali šopki posušene sivke.

Potem me je pogledala z vlažnimi očmi in rekla: »Veselim se zate.«

Vznemirjenje me je prevzelo ter me povleklo v vrtinec dogodkov in čustev. Polna novih doživetij sem hitro pozabila na ta dogodek.

Mame že nekaj let ni več. Pogrešam jo, tako zelo jo pogrešam. Spre-

hajam se med hortenzijami in v mislih z njenimi cvetovi in cvetovi kremno belih vrtnic sestavljam poročni šopek za Emo. Potem pa ... ob spomenu na mamine razočarane oči ... Ne, tega ji ne bom naredila. Naj se sama odloča. Samo ob strani ji bom stala. »Mami, poglej te blede rožnate potonike! Zdi se mi, da bi bile čudovite v poročnem šopku ... in na mizah.«

»Res je, čudovite so. Tudi s srebrnimi pogrinjki se bodo ujemale.«

Gledala sem svojo čudovito hčer in uživala ob njenem vznemirjenju. Po moji zavesti pa je začel gldati črv slabe vesti, ker si nikoli nisem vzela časa, da bi se pogovorila z mamo. Takrat sem z lahkoto odmisllila njene vlažne oči, zdaj pa me zasledujejo kakor moreča megla.

Dan poroke se je bližal in Ema je začela počasi seliti svoje stvari v novi dom. Pred odhodom si je vedno vzela čas za skodelico čaja, ki sva jo spili na terasi ob usihanju še enega pomladnega dne. Uživala sem v teh trenutkih in jih ob njenem odhodu zaklenila v skrinjico spominov.

Nekega dne je privršala v kuhinjo, kjer sem mesila testo za kruh.

»Mama, ne morem več!«
»Ljubica, kaj se je zgodilo?«
»Konec me bo. Le zakaj se ljudje poročajo, če je vse tako zamotano?«
»Kaj se je zgodilo?«

Odvezala sem predpasnik, postavila kotliček za čaj in jo odvedla na teraso. Potem sem ji potisnila v roke skodelico vroče tekočine. Nekaj časa sva samo previdno srkali, potem pa je začela spet hlipati.

»Zakaj je vse tako težko? Rožnate potonike sem dobila šele v petnajsti cvetličarni, Botanični vrt je prestavil datum, ker so po pomoti oddali prostor še enemu paru. Se zgodi, sem pomislila, in stisnila zobe. Zdaj pa mi je dovolj. Poroko moramo odpovedati.«

»Zdaj pa sem res radovedna. Ali si je Rok premislil?«

Nasmehnila sem se ji, a odziv je bil drugačen od pričakovanega.

»Mama, to pa res ni smešno!«
»Ne vem, saj mi nisi povedala, kaj te je tako vznemirilo.«

»Šivilja, šivilja, mama! Padla je in si zlomila roko. Moja obleka zato ne bo dokončana do poroke. Samo gospa Pepca zna delati s to nežno čipko. Najbolje, da se poročim kar v beli halji. Namesto biserov pa si bom obesila okoli vratu stetoskop.«

»Kadar sem bila razburjena, je moja mama vedno govorila, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha. Boš verjela: te preproste besede so me vedno pomirile, še posebej, ker se je na koncu vedno našla rešitev. Pomiri se, spij do konca čaj, potem pa bova vse skupaj malce odmi-

slihi. Rešitev se običajno najde, ko je ne iščeš. Najde te popolnoma nepripravljeno in zato te še posebej močno razveseli. Pridi, pomagala ti bom naložiti še nekaj stvari v avto. Potem pa bova stvar še enkrat premislili.«

Pogledala me je s tistimi čudovitimi zelenimi očmi z zlatimi pikicami, ki jih je podedovala po očetu. V tistem hipu se mi je zazdelo, da je še majhna punčka, ki joče za izgubljenim medvedkom.

V garaži sva pregledovali škatle in izbrane stvari zlagali v plastične košare. Na eni izmed škatel je pisalo ALBUMI. Ema je bežno brskala po njih, potem pa glasno vzdihnila.

Potisnila mi je enega izmed njih v roke in začudeno dejala: »To je babica, to je njena poroka. Poglej, kakšno čudovito obleko ima! Moda pa se res ponavlja. Kakšna čipka, kakšna čudovita svila. Poglej to vlečko. Nobena moja prijateljica ni imela tako dolge. Zakaj nikoli nisem videla te slike?«

Prijela sem jo za roko in jo popeljala do polic v kotu. Z najvišje sem snela škatlo iz rjavega kartona. Prevezana je bila z rožnatim svilenim trakom, ki je bil popolno nasprotje izdelani škatli. Odvezala sem ga in odprla pokrov. Še po toliko letih je zavel iz njene notranjosti vonj po sivki. Odvila sem šumeč svilen papir. Pod njim je bila natančno zložena mamina poročna obleka. Previdno sem jo dvignila v zrak, da se je umetelno izvezena čipka odvila, prosojna tančica pa kot dih nežne pomladi zavalovala proti tlom. Ema je stala z odprtimi usti, iz katerih je prišel samo droben vzdih. Potem je otresla glavo, kakor da se hoče prepričati, da ne sanja.

»Kakšna obleka. Ali mi jo posodiš?«

Gledala me je kakor človek, ki čaka na obsodbo. Oči je na široko odprla in brez diha čakala na moj odgovor.

»Z veseljem ti jo podarim.«

Začela je poskakovati kot majhna deklica. Obleko je prislonila ob svoje telo in tekla proti kopalnici do ogledala.

Od daleč sem zaslišala njen navdušen glas: »Samo malo jo je treba zožiti in odnesti v čistilnico.«

Potem se je zaslišalo šumenje svile. S spetimi lasmi je stala je pred menoj, jaz pa nisem mogla odpreti ust. Kako zelo je bila podobna svoji babici.

»Mami, zakaj mi nisi nikoli pokazala njene obleke?«

»Pridi, ugotoviti morava, kaj bo treba storiti z njo, da bo postala tvoja popolna obleka. Potem pa ti bom povedala njeno zgodbo.«

Na poročni dan je moja Ema blestela. Sreča je sevala iz vsakega njenega giba, iz vsakega njenege smehljaja. Obleka je vsemu dala poseben čar, ki ga lahko ustvari samo predmeti z zgodbo. Ko se njihova zgodba razplete, niso več samo predmeti, ampak postanejo zgodba sama.

Moja zgodba je dobila epilog. Včasih se usoda poigra z meseci ali celo z leti. Na koncu pa je pomembno samo to, da se stvari postavijo na pravo mesto in da se lahko spominjamo brez obžalovanja.

OCENA: Zgodba je zanimiva zaradi spretnega prepletanja perspekti-

ve, dogodki preteklosti in sedanjosti se lepo odvijajo kot na filmskem platnu. Tenkočutno je orisan odnos med hčerjo in materjo. Ob zgodbi te prevzame dejstvo, da kri ni voda, in hkrati prijetno čudenje ob spoznanju, da so tvoji otroci podobni tvojim bližnjim, na katere si bil in si še vedno čustveno navezan, kako se usode zanimivo prepletajo. Z vso nežnostjo in milino zasije prisposodba, da je »svileno obleko zložila, kakor metulj zloži svoja krila«. V tem slogu je napisana celotna pripoved.

1. NAGRADA –

Avtorica Danica Zlatar
Šifra: Pika

Predelana babičina poročna obleka

Cveta je stala ob oknu in opazovala ljudi na trati pred veliko hišo. Poročno slavje njene ljube vnukinje Viole se je iztekalo. Dan se je že prevesil v večer. Velike in male sence so se v niansah svetlobe in teme slikale na zidove sob in prostorov njihove velike hiše. Poplesavale so tudi po vrtu, po ostankih pijače in jedache na slavnostno pogrnjenih mizah. Gostje so se počasi spreminjali v sence, odhajajoče na svoje domove. Za njimi bo ostal le vonj, ki se je polegel na opustošene mize, in spomin, ovekovečen na poročnih slikah.

Spomin, ki bo nekoč ostal tudi za njo, Cveto, za njeno hčerko Rožo in tudi za ljubo vnukinjo Violo. Tri generacije žensk. Tako različnih. Seveda, saj je na njih pustil pečat svojstven čas zgodovine. Za vsako posebej. Zaslišala je poskočne korake na stopnicah in skozi vrata je planila veselo razigrana Viola. Viola v sanjsko lepi beli čipkasti poročni obleki. »Babi, čas je, da se preoblečem. Z Vidom se kmalu odpeljeva na poročno potovanje. Na medene tedne.«

Objela je Cveto in jo glasno cmoknila na obe lici. S presenetljivo lahkotnostjo je slekla poročno obleko, ki je v ljubkih gubah pristala ob njenih nogah.

»Saj jo boš pospravila namesto mene, kajne babi? Odlično sem se počutila v njej, veš. Vsa trema me je minila, noben dvom se ni več prikradel vame, odkar sem jo oblekla.«

Cveta je vedela, da je bilo tako. Saj drugače se v tej poročni obleki ni bilo mogoče počutiti. Na obraz se ji je prikradel nežen nasmeh. Nasmeh, kot da bi ne hotel biti nasmeh. Ker je malo tudi žalosten, saj v sebi skriva nek daljni njej posebno ljub spomin.

Tja v preteklost so zaplavale Cvetine misli. V leto po vojni, ko je čakala svojega Leona. Štiri mesece se že nista videla. Bil je polno zaposlen z delom za izgradnjo nove oblasti in države. Večkrat jo je v tem času obiskala sosedka Hana. Bila je malo starejša od nje. Tudi ona je do pred kratkim čakala svojega princa na belem konju. Potem je prišla tista kuverta in potem ni čakala več. Je pa pogostejše prihajala k Cveti in ji pomagala, kjer se je dalo. Zadnje čase jo je na skrivaj zaskrbljeno opazovala. Nekega dne pa je le rekla, kar ji je ležalo na duši:

»Cveta, danes pa nisi nič zgovorna. Bom prišla drugič.«

Cveta je odkimala in Hana je odkrito dodala:

»Nekam bolno deluje tvoja bledica. A mislim, da ni bolezen, ampak posledica ljubezenskih noči. Cveta, bodi vesela še zame, ki mi do zdaj ta sreča ni bila namenjena.«

Cveta je planila v krčevit jok. Da, to je bila njena velika skrb. Prišel bo Leon, ona pa ga bo pričakala z velikim trebihom. Tako je tudi bilo. Toda Cvetin strah, kako se bo odzval Leon, je bil odveč. Iz srca se je razveselil, da bo postal oče in je Cveto takoj zaprosil za roko. Da bo vse, kot mora biti.

Kaj pa zdaj? K poroki spada poročna obleka. Joj, v tistih časih ni bilo skoraj nič na voljo, razen osnovnih stvari za preživetje. Spet jo je Hana pomirila. Preprosto podarila ji je svojo čudovito belo čipkasto obleko. Hani je ni bilo usojeno nositi. Res se je Cveti že poznal trebušček. Hana je snela svoje čipkaste zavese in z njimi kot s padajočimi volančki zakrila, kar neposvečenim ni bilo usojeno videti in vedeti. Srečne dni je preživela Cveta in poročno obleko skrbno hranila v svoji omari spominov. S hvaležnostjo in ljubeznijo se spominja Hane. Hane, ki je nekoč kar izginila neznano kam. Cveta je tistega jutra nemo in z grozo v očeh opazovala sosedo, ki je odnašal stvari iz Haninega stanovanja.

Poročno obleko je hranila za svojo hčerko Rožo. Ampak Roža je odraščala zelo svobodno, študirala je v Ljubljani in stanovala v študentskem domu. Cveto je kar malo skrbelo zanjo. A Roža je doštudirala, res sicer z enoletno zamudo in diplomom je opravljala skoraj tik pred porodom. O poroki z njenim Tomažem nista razmišljala.

Cveta zadovoljno pobere poročno obleko. Nekam čarobna se ji zdi; mogoče zaradi zgodb, ki so povezane z njo. Za vnukinjo postavijo jo je bilo treba spet malo predelati. Najprej odstraniti volane okoli pasu, potem pa narediti malo večji, no, precej večji vratni izrez. Tako je bila še bolj poudarjena Violina čudovita postava.

Cveta je razgrnila obleko po mizi. Iz predala stare omare spominov je vzela odstranjene volane in z njimi začela zapolnjevati izrez. To je delala brez posebnega predhodnega razmišljanja, kar preprosto samodejno. Pobožala je obleko in jo kot svetinjo obesila v omaro.

Bo nemara počasi prišel tisti njen čas, ko ji bo spet treba obleči to poročno obleko? In Cveta bo prva in zadnja, ki jo bo nosila.

OCENA: Tudi ta zgodba je zanimiva zaradi spretnega prepletanja perspektive. Skozi preteklost nam predstavi pristen odnos dveh prijateljic, ki si znata stati ob strani, hkrati mimogrede osvetli zgodovinski čas, težko življenje z vsemi priokusi in stereotipi. Prijetno so opisani odnosi med babico, vnukinjo in hčerjo, ki so predvsem spontani, lahkotni in samoumevni. Samo pripoved bogatijo umetelni orisi s skrbno izbranimi prispevki, ki pričarajo trenutno vzdušje. Piko na i naredi konec, ob katerem je razvidna tradicija, da so ženske na mrtvaškem odru običajno oblekli v poročno obleko. □

SVEŽA, SONARAVNO IN LOKALNO PRIDELANA ZELENJAVA – TEMELJ ZDRAVJA!

JANJA PEVC Z DRUŽINO, KMETIJA MODER V ŠTUDI PRI DOMŽALAH

Kmetija Moder je ena mlajših kmetij v Študi pri Domžalah, kjer ohranjajo tradicionalno, sonaravno kmetovanje.

Renata Uzman
Foto: Vido Repanšek

Na domžalski tržnici ponudijo svojo svežo, sonaravno in lokalno pridelano zelenjavo. Družina Pevc, Janja z možem Mitjo, sinovima Anžetom in Žanom ter hčerko Sabino, se zaveda, da je taka hrana temelj zdravja in da bi zato morali take kmetije ohranjati za prihodnje rodove.

»Naši kmetiji v Študi pri Domžalah po domače še danes rečejo Pr' Moder, saj je Moder tudi moj deklški priimek. V Študo je leta 1944 prišel moj stari oče Ivan in zgradil hišo, tako se je potem razvila tudi naša kmetija. Po tradiciji je takrat vsaka hiša v naši vasi imela svoje polje in nekaj živine. Moj oče Janez Moder je nato odraščal na tej kmetiji, prav tako nato mlajša generacija, jaz z dvema bratoma. Pred časom je kmetijo kot mladi prevzemnik prevzel moj sin Anže, ki je na njej polno zaposlen in se preživlja s kmetovanjem. Pri delu na kmetiji po potrebi pomaga vsa naša družina. Midva z možem Mitjo, sin Žan, hči Sabina, ki ima že svojo družino, in moja mama Elizabeta, ki je poskrbela, da kmetovanja nismo opustili in nadaljujemo z obdelovanjem zemlje,« pripoveduje Janja Pevc s kmetije Moder v Študi pri Domžalah.

Kmetujejo iz roda v rod

Na kmetiji Moder tako kmetujejo iz roda v rod in ohranjajo tradicijo ter sonaravno pridelavo. »Naše njive se nahajajo v Študi, Stobu in Mali Loki, na približno dvajsetih hektarih površin, vključno z njivami v najemu. Sinu Anžetu Pevcu, ki je mladi prevzemnik kmetije, danes večina prihodka pomeni pridelava mesa, saj s tem namenom goji govedo. Zelenjavo gojimo na dveh hektarih, ostale površine pa so namenjene za prehrano domačih živali na kmetiji – tam zato gojimo koruzo, ječmen, pšenico in tritikalo, ki je vrsta žita za prehrano živali. Trenutno imamo tudi nekaj pašnikov, da se krave lahko pasejo na prostem. Vsako leto zato na kmetiji skrbno načrtujemo kolobar, da se določena kultura ne pojavlja le na eni njivi. Poleg žit smo v kolobar vključili tudi zelenjavo.«

Pridelajo raznovrstno zelenjavo

Z zelenjadarstvom so odraščale vse generacije na njihovi kmetiji. »Že moja stara mama je med letoma 1960 in 1975 prodajala zelenjavo na tržnici v Kamniku. Zato smo že takrat vsi njeni vnuki spremljali njeno delo in pomagali pri opravilih na domačih njivah. Pred približno 12 leti je moj zdaj že pokojni brat predlagal, da ponovno poskusimo s prodajo krompirja. Tako

Janja Pevc s kmetije Moder v Študi pri Domžalah na tržnici ponudi svežo in sonaravno pridelano zelenjavo z njihove lokalne kmetije.

smo nato začeli s prodajo na domžalski tržnici in za razširitev ponudbe pridelkov nato na domačih njivah za prodajo začeli pridelovati še ostalo zelenjavo. Za strojno pripravo njiv poskrbi sin Anže, z mamo Elizabeto pa zelenjavo sejeva in sadija, negujeva nasade in pobirava pridelke. Na naših njivah tako pridelamo vso sezonsko zelenjavo. Od zelja, ohrovtja, kolerabice, solate, redkvic, čebule, česna, bučk, kumar, paprike, paradižnika, jajčevcev, pora in druge zelenjave, pa tudi nekaj zelišč. Sama se temu posvečam poleg redne službe, tako da nam dela nikoli ne zmanjka.«

Uporabljajo le gnoj iz domačega hleva

Odločili so se za pridelavo v sozvočju z bližnjo naravo. »Našo zelenjavo želimo pridelati čim bolj naravno. Zavedamo se, da z zdravo hrano veliko lažje ohranjamo zdravje. Naše njive zato strojno pognojimo z domačim hlevskim gnojem, ne uporabljamo pa nobenih umetnih gnojil in škropiv. Zdi se nam zelo pomembno, da uporabljamo le gnoj iz domačega hleva, saj tako točno vemo, s čim hranimo živali in kaj nato damo v zemljo. Naše govedo se že drugo leto pase na pašnikih, da je vzreja čim bolj sonaravna. Pogosto me vprašajo, ali njive škropimo s pesticidi in insekticidi in rade volje povem, da se tega ne poslužujemo. Če smo zaradi rastlinskih bolezni ali škodljivcev rastline primorani tretirati, za to uporabimo izključno biološke pripravke, ki so narejeni na biološki osnovi in prijaznejši našemu zdravju.«

Izbirajo sorte rastlin, prilagojene na sušo

Na kmetiji Moder se pri kmetovanju prilagajajo podnebnim spremem-

bam in vse več ekstremnim vremenskim dogodkom. »Spremembe podnebja so zelo opazne in vse bolj vplivajo na pridelavo zelenjave. Odvisni smo od vremena, saj še nimamo urejenih namakalnih sistemov. Vsekakor pa stremimo k temu, da so rastline, ki jih posadimo, odporne na sušo, na presežek dežja v kratkem času in vse pogostejše poletne vročinske valove. Ko ugotovimo, da se je neka sorta zelenjave na naših njivah dobro izkazala, jo sadimo tudi drugo leto. Pri pridelavi zelenjave prav na tak način zmanjšujemo potrebo po zaščitnih sredstvih. Vendar rastlinjakov, razen enega manjšega, in protitočnih mrež še nimamo. V primeru toče moramo zato zelenjavo posaditi ponovno. Kmetovanje je torej zaradi podnebnih sprememb precej spremenjeno in težje. Prav zato bi morali še bolj ceniti domač pridelek s slovenskih kmetij.«

Sonaravna pridelava z veliko ročnega dela

V sonaravno pridelano zelenjavo vložijo veliko truda in ročnega dela. »Za uspešno pridelavo zelenjave in zelišč kupim takšne sorte sadik, ki so trpežne in prilagojene vremenim nevarnostim, nekaj pa jih vzgojim tudi sama. Starejše sorte večinoma niso prilagojene na današnje vreme in so občutljivejše. Že v jeseni v rastlinjak posejemo motovilec in solato, posadimo pa tudi zelje. Konec februarja v rastlinjak ponovno posadimo solato, kolerabice in posejemo korenček. V marcu na prosto sadimo zgodnji krompir, ki ga zaščitimo s kopreno. V aprilu na prosto že sadimo tudi nekatere zelenjadnice, posejemo pa redkvice, prvi korenček in peteršilj. V začetku maja nato v rastlinjak posadimo plodovke, v drugi polovici maja

pa plodovke sadimo tudi na prosto. Sajenje sadik opravimo ročno, tako da je s tem precej dela. Velikokrat sadimo manjše količine sadik, da jih nato pobiramo postopoma.«

Samooskrbni z zelenjavo in govejim mesom

Pevčevi so na svoji kmetiji tako samooskrbni z doma pridelano zelenjavo in govejim mesom. »Na domačih njivah za našo družino pridelamo večino zelenjave, da smo z njo samooskrbni. Zavedamo se, kako pomembno je imeti čim več doma pridelane hrane. Že od majhnega sem navajena, da je tako. Držimo se pravila, da jemo tisto, kar sezonsko zraste na vrtu in njivi. Na kmetiji smo poleg govejega mesa samooskrbni tudi z domačimi jajci. Moja mama vzreja trideset kokoši, ki se pasejo v ograjenem prostoru na prostem in jih krmimo z doma pridelano zelenjavo in žiti, ječmenom, pšenico in koruzo. Za kakovost jajc je pomembno, da imajo ko-

koši mešano prehrano in jedo samo domače pridelke. V naši družini smo tri gospodinjstva, tako da precej domačih jajc porabimo sami, višek pa prodamo na domžalski tržnici.«

Kdor domač pridelek poskusi, ga ceni

Vse bolj se zavedajo pomena naravno pridelane hrane za lastno zdravje, zato takšno hrano ponudijo tudi kupcem na domžalski tržnici. »Našim kupcem ponudimo čim bolj svežo, sezonsko zelenjavo. Vsakomur na tržnici povem, naj našo zelenjavo raje kupuje sproti, ker ima krajši rok trajanja kot tista iz trgovine, saj ne uporabljamo nobenih sredstev za podaljšanje trajnosti oziroma roka trajanja. Zaradi tega je naša zelenjava bolj naravna in ima več prednosti za zdravje. Hrana, ki je svetleča in zelo mikavna na pogled, ni nujno, da je tudi zdrava. Zelenjava, ki prepotuje pol sveta, je obrana v nezrelosti, da doseže približno zrelost, ko pride na trgovske police. Zato doma otroke že vrsto let navajam, da je treba uživati sezonsko hrano. Kdor naš domač pridelek poskusi, ga tudi ceni. Z majhnimi dohodki si je v Sloveniji resda še vedno težko privoščiti naravno pridelano hrano. Marsikdo pa reče, da raje poje manj, pa tisto kakovostno.«

Tržnica povezuje meščane s kmeti

Kmetija Moder na domžalski tržnici domačo zelenjavo ponudi ob sobotah, spomladi pa tudi ob petkih. »Domžalska tržnica je postala zelo prijeten družabni prostor. Na njej rada srečujem znance in sošolce, ki jih sicer ne bi. Všeč mi je, da na tržnico redno prihajajo okoliški kmetje. Zelo sem vesela, da imamo takšno tržnico. Povezuje meščane s kmeti, da prvi lahko spoznavajo del življenja na vasi in pridelavo hrane na kmetijah. Navadila sem se, da naše pridelke ponudim na prvi stojnici s parkirišča. Opažam, da se kupci radi vračajo. Vse več je med njimi takih, ki me povprašajo, če smo zelenjavo res pridelali na naši kmetiji in vsem rada razložim, kako smo jo pridelali. V veliko zadovoljstvo mi je, da jih vse več išče sonaravno pridelane pridelke z domačih kmetij.« □

CNS, avtomatizacija stavb, vzdrževanje in servisiranje prezračevalne, ogrevalne in hladilne opreme.

T3 TECH d.o.o., Vojkova cesta 58, 1000 Ljubljana

www.t3-tech.si

info@t3-tech.si

Narava in ljudje smo postali utrujeni od vročine in suše

Kamniška Bistrica, iztok iz čistilne naprave in ponovna uporaba vode v kmetijstvu

Kolesarim ob Kamniški Bistrici, opazujem okolico in razmišljam. Tipični hudoourniški vodotok zaradi večmesečnega pomanjkanja padavin kaže zelo slabo sliko. Med umetno narejenimi pregradami se je reka spremenila v manjše pretočne mlače, močno poraščene z algami. Med kamenjem ribe obupno iščejo globlje in osenčene tolmune, da se vsaj malo razgibajo in ohladijo. Obrežna vegetacija je slaba, saj je reka ukalupljena v ravno, globoko strugo s strmimi nasipi. Do reke se praktično ne da priti, sipine, na katerih se reki lahko vsaj malo približaš, so redke. Tudi kmetijskim površinam v bližini vodotoka ne kaže dobro. Travniki so povsem posušeni in spominjajo na sončna pogorišča. Uspevajo samo poljščine, ki jih kmetje zaradi splošnega pomanjkanja vode intenzivno zalivajo le v omejeni količini. Narava in ljudje smo postali utrujeni od vročine in suše. Še nikoli do zdaj se nismo tako zavedali naše odvisnosti od vode. Brez vode enostavno ne bomo mogli preživeti. Celotni ekosistem je ranjen in vsaka dodatna napaka v obliki onesnaženja bo povzročila še večjo škodo. Zavedamo se, da je treba ukrepati, in to takoj. Vendar, kako?

Ustavim se pri iztoku iz čistilne naprave, ki kot manjši potok teče po umetni strugi v vodotok oziroma reko Kamniško Bistrico. Na hitro ocenim, da pretok iz čistilne naprave, ki v sušnem obdobju znaša med 100 in 300 litrov na sekundo, predstavlja skoraj polovico pretoka reke (500 L/s), in tako dejansko pripomore k izboljšanju vodnatosti reke. Da iztok iz čistilne naprave koristi vo-

CČN Domžale - Kamnik in Kamniška Bistrica (Foto: Marjetka Levstek)

dotoku, se vidi tudi v bogati in pestri prisotnosti rib v reki ob izlivu. Temperatura vode iztoka iz čistilne naprave je nižja za nekaj stopinj Celzija od temperature vodotoka, ki je ob iztoku dosegla že 24 °C. Očiščena voda je obogatena s kisikom in vsebuje najnižjo možno raven onesnaževal, kar omogoča uporabljen tehnologija čiščenja odpadne vode na Centralni čistilni napravi Domžale - Kamnik. Lahko v tem trenutku naredimo še kaj več?

Upravitelji CČN Domžale - Kamnik smo takoj sprejeli ukrepe za še dodatno znižanje vsebnosti fosforja na iztoku, kajti fosfor je poleg dušika glavni povzročitelj ozelenitve rek z algami, njihova prekomerna razrast pa negativno vpliva na stanje vodotoka. Največjo skrb usmerjamo tudi v sprejem odpadne vode, ki bo ob prvem večjem deževju do petkrat bolj obremenjena kot običajno. Poleg obremenitve se ob deževju poveča tudi količina odpa-

dne vode. Zaradi omejitve kanalizacijskega sistema, iz katerega sprejemamo odpadno vodo, se bo del te odpadne vode, pa naj to hočemo ali ne, brez ustreznega čiščenja razbremenil neposredno v Kamniško Bistrico. Ekipo in sistem smo pripravili na najvišjo stopnjo pozornosti in spremljanja procesa čiščenja, da bo teh prelivov čim manj ter da bomo imeli visok in stabilen učinek čiščenja odpadne vode, in to ne glede na spreminjajočo sestavo odpadne vode. Pri našem težkem in odgovornem delu so nam lahko v veliko pomoč prav naši uporabniki. Vsi posamezniki se moramo jasno zavedati, da se čiščenje odpadne vode začne že pri nas doma, na naših odtokih. Če bomo v odtokih metali odpadke in strupene snovi, čiščenje ne bo tako učinkovito, povečano breme pa bo sprejel naš vodotok, ki dolvodno bogati vodonosnik za napajanje virov pitne vode. Lahko bi celo rekli, da »kar danes odvajamo v okolje, bom jutri tudi pili«. Dejstvo je, da narava ne dohaja vseh obremenitev in se ni več sposobna očistiti vse kemije, ki smo jo tako ponosno uspeli sintetizirati in jo uporabljamo za naše lažje življenje.

Spomnim se pogovora s predstavnikom sudanske delegacije, ki so si pred nekaj leti ogledali delovanje naše Centralne čistilne naprave Domžale - Kamnik in večkrat začudeno vprašali, kako to, da očiščene vode ponovno ne uporabimo in jo samo vračamo v vodotok. Naš odgovor je bil tipičen za tisti čas: Slovenija je bogata z vodami, na voljo imamo obilo čiste pitne vode in voda iz čistilnih naprav zato pri nas ni prepoznana kot nekaj uporabnega. Z našimi stališči se vsekakor niso strinjali, kajti pri njih se vsaka kaplja vode ponovno koristno uporabi. In današnji pogled na našo sušno pokrajino je dokaz, da nismo več daleč od Sudana. Polja, travniki, sadovnjaki, vinogradi in gozdovi bi nujno potrebovali vodo. Lahko torej za take potrebe uporabimo odpa-

dno vodo iz čistilne naprave? Na kakšen način lahko to storimo in kdaj?

Da se tudi v Evropi v poletnem času dogajajo ekstre mni sušni dogodki, je prepoznala tudi Evropska unija, ki je že maja 2020 izdala Uredbo o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode (Uredba (EU) 2020/741). Čistilne naprave s to uredbo postajajo tovarne vode za ponovno uporabo, vendar pod točno določenimi pogoji. Dejstvo je, da so iztoki iz čistilnih naprav po organski obremenitvi prečiščeni največ do 98 %, po dušiku in fosforju pa do 80 %. V vodi še vedno ostajajo mikroonesnaževala, kot so ostanki zdravilnih učinkovin, mikroplastike, kovin ter kompleksnih organskih molekul, ki so sicer prisotne v zelo nizki koncentraciji (v nano in piko gramih na liter). Največjo pozornost pri ponovni uporabi vode pa bi morali posvetiti mikrobiološki onesnaženosti. Čistilne naprave namreč v aerobnih pogojih prečistijo odpadno vodo s pomočjo naravnih avtohtonih mikroorganizmov, ti pa se prek iztokov iz čistilnih naprav tudi prenašajo v okolje. Poleg E. Coli in intestinalnih eterokokov, ki so in-

Iztok iz CČN Domžale - Kamnik v Kamniško Bistrico (Foto: Klemen Razinger)

dikatorji fekalnega onesnaženja, so v iztoku običajno prisotna tudi jajčeca črevesne ogorčice (ang. *helminth eggs*) ter invazivni rastlinski virusi, zato je treba pred njeno ponovno uporabo skrb nameniti ravno učinkoviti dezinfekciji prečiščene odpadne vode. V Sloveniji je dezinfekcija prečiščene odpadne vode obvezna le za tiste čistilne naprave, ki odvajajo očiščeno vodo na vplivnem območju kopalnih voda in na nekaterih iztokih, ki imajo posreden iztok na občutljivem kraškem območju. Največkrat se za te namene uporablja UV dezinfekcija, redkeje pa dezinfekcija z ozonom, ki ima pred dezinfekcijo z UV žarnicami prednost v dodatni oksidaciji kompleksnih organskih snovi in bogatenju vode s kisikom, prav tako pa ni toliko odvisna od vsebnosti delcev v vodi, kot pri dezinfekciji z UV svetlobo.

Da bi se iztok iz Centralne čistilne naprave Domžale - Kamnik lahko uporabil za ponovno uporabo v kmetijstvu, bi morali tehnologijo čiščenja nadgraditi z vsaj dodatno filtracijo očiščene vode in učinkovito dezinfekcijo. Tehnologije za dodano čiščenje odpadne vode so na voljo, bi pa cena take obdelave vode predstavljala dodaten strošek, ki zaradi investicije in porabe energije ne bi bil zanemarljiv. Vsaka dodatna obdelava že uporabljene vode je tako dražja od vode, ki jo zajemamo iz narave.

DR. MARJETKA LEVSTEK,
VODJA LABORATORIJA V JP CČN
DOMŽALE - KAMNIK, PREDSEDNICA
SLOVENSKEGA DRUŠTVA ZA ZAŠČITO VODA

Izjemna suša v Domžalah z bližnjo okolico

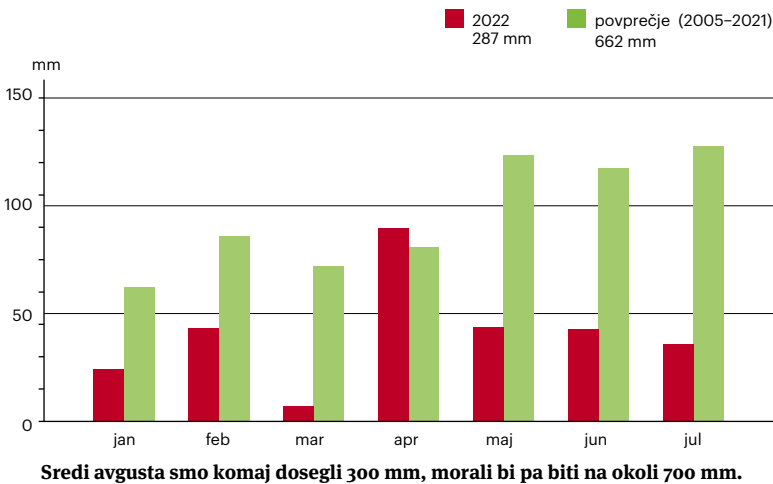
Po vseh zbranih podatkih smo letos med najbolj suhimi občinami v državi, zraven Trzina, Mengša in nekaj občin na Primorskem.

Prekmurje letos sploh ni tako sušno, saj jih je namakalo junija in deloma julija.

Vse od sredine maja se nas konkretne padavine izogibajo, saj več kot 15 mm (litrov na m²) v enem dnevu ni padlo vse od 2. maja, kar je prav neverjetna statistika. Še celo na Obali se je to zgodilo vsaj dvakrat

Količina padavin v prvi polovici letošnjega leta v primerjavi s preteklim 16-letnim obdobjem

in prav tako po večini države. Mi pa že vse poletje pobiramo drobtine in ostanke neviht. V Ljubljani (po kateri delajo ocene suše za osrednjo Slovenijo) so imeli dve lokalni nevihti in zato nimajo tako suho kot pri nas.

Brez pretiravanja je tole 50-, če ne 100-letna suša. V Prekmurju in drugje na vzhodu države so seveda že imeli hujše suše (leta 2003), letos pa jo je najslabše odnesla osrednja Slovenija.

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

S hišnim kompostnikom do lastnega komposta

Verjetno ni treba več prav posebej poudarjati, da je ločevanje biološko razgradljivih odpadkov obvezno.

To pomeni, da se teh odpadkov ne sme odlagati v zabojnike za mešane odpadke in embalažo, prav tako pa jih je prepovedano zlivati v odtoke ali metati v stranišče. Biološko razgradljive odpadke je torej treba ločevati in zbirati v posebnem zabojniku (rjavi zabojnik) in/ali na hišnem kompostniku. Kjer je to izvedljivo, je najbolj priporočljiva kombinacija obeh rešitev, lahko pa se vsak uporabnik odloči, da bo tovrstne odpadke v celoti kompostiral na hišnem kompostniku.

Kompostnik mora izpolnjevati določene tehnične pogoje

Na območjih, kjer ni predvidenih rjavih posod za zbiranje biološko razgradljivih odpadkov, je treba le-te zbirati v kompostniku. Enako velja tudi za tiste uporabnike, ki ne želijo imeti rjavega zabojnika in oddajo vlogo za hišno kompostiranje. Pri tem je pomembno, da kompostnik ustreza predpisom s tega področja:

- Hišni kompostnik mora biti kompaktna izvedba.
- Njegove stranice morajo biti narejene tako, da onemogočajo dostop živalim do kompostnega kupa.
- Hišni kompostnik mora omogočati dostop zraka do vsebine v njem prek odprtini na njegovih stranicah.
- Kompostnik mora imeti obvezno pokrov. Ta mora biti zaprt, razen ob polnjenju ali praznjenju.

Najprej je treba določiti ustrezno mesto za postavitev kompostnika

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen. Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen.

Postavi se ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smradu) na sosednjih zemljiščih.

Na kompostni kup odlagamo le odpadke, ki so primerni za to

Odpadki, ki niso primerni za kompostiranje, so vsi odpadki, ki

se v okolju ne razgradijo, poslabšajo kakovost komposta in vsebujejo nevarne snovi: plastika, steklo, kovine, keramika, kosti, maščobe, ostanki tekstila, vsebina vrečk za sesalce, zdravila, oblanci in žagovina obdelanega lesa, mačji in pasji iztrebki, plenice.

Za uspešno kompostiranje je treba upoštevati nekaj preprostih pravil

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna ponudba kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni ne-strukturni material (trava, kuhinjski odpadki) vedno med seboj mešajo. **Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je treba takoj prekriti z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo neželenih gostov, kot so podgane ali ptiči.** V procesu razgradnje, ki poteka pri 50 °C do 60 °C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar pa potre-

bujejo določeno vlago. V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompostnega kupa. Ko je hišni kompostnik poln oziroma po približno pol leta, njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtini 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

Kompost dozori po šestih mesecih

Kompost je zrel po 6 do 12 mesecih, ko se vsi odpadki spremenijo v rjavogrudičasto prst, ki diši in spominja na dobro gozdno prst. Zanesljivo znamenje, da je proces razgradnje organskih odpadkov končan, pa je tudi, ko se vsi deževniki umaknejo. Zrel kompost presejemo skozi grobo sito. Dele, ki niso razpadli, vrnemo na novi kompostni kup v proces razkrajanja, presejan kompost pa uporabimo tako, da ga potresemo po površini zemlje. Nikoli ga ne vkopavamo globoko v zemljo.

Več o ločevanju odpadkov in kompostiranju lahko preberete na spletni strani www.jkp-prodnik.si.

JAVNO KOMUNALNO PODJETJE
PRODNIK, D. O. O.

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

PREMALO ALI PREVEČ VODE

»Letos nas je udarila suša, kakršne ne pomnimo!« Take izjave poslušam vsakič, ko nas prizadene ta naravni pojav. Tega sem se naposlušal tudi v zadnjem obdobju hudih suš v letih 2003, 2013 in 2017, ki so bile s strani oblasti proglašene za naravne nesreče.

Ljudje so prizadeti, saj na vsa dogajanja v naravi gledajo zgolj z vidika gospodarske škode, hkrati pa so nemočni, saj so se zarekli, da bodo s pomočjo znanosti in tehnologije naravo pokorili. Suše tako kot tudi poplave so naravni pojav, ki zahteva, da se mu prilagodimo, ne pa da poskušamo naravo nasilno preurejati po svojih zamislih, ki so prevečkrat nespametne. Najbrž ste že spoznali, da kapital najprej ustvarja profit z razdejanji v naravi in potem se mu vsujejo cekini še kot rešitelju problema, ki ga je sam povzročil. Upam, da nas je letošnja suša končno podučila, da tako ne gre več naprej.

Za Slovence je značilna iluzija vodnatosti dežele, vendar kakor katera koli druga iluzija, tudi ta, prinaša grenke streznitve. Boleča spoznanja se prikažejo na obeh ekstremih vodnega kroga pokrajine, v času suš in v času poplav. Ob pojasnjevanju obeh ekstremov pa moramo takoj odpisati politično priročni izgovor, da gre za globalne klimatske spremembe, ki jih je povzročil človek. Najlažje je problem na ta način pomesti pod preprogo in ob tem pozabiti, da je za vodni stres konkretne pokrajine, v našem primeru Domžalske ravnice, najbolj odgovoren človek, ki v tem prostoru prebiva. Torej, problem je lokalni, ne pa globalni, zato ga je treba reševati lokalno. To pa v Sloveniji pomeni takojšno prepoved vseh posegov, ki bi pospeševali odtok vode iz dežele in s tem še bolj zaostrovali vodni stres. Prvi pogoj, da začnemo reševati problem, je, da priznamo, da je ogrožena vodna varnost državljanov, ne pa da se kopičijo izgovori posameznih institucij, ki so plačane za to, da probleme rešujejo. Obenem pa dajanje prednosti zasebnemu interesu pred javnim še poslabšuje vodno varnost državljanov. Medtem ko podjetja na Domžalski ravnici črpajo ogromne količine vode iz podtalja, ljudje ne smejo zalivati vrtov; hkrati pa zalivajo igrišča za golf in urbane zelenice ter polnijo zasebne plavalne bazene. Sistem prioritete rabe vode je skregan z zdravim pametjo.

Naši predniki so živeli v obilju zdrave vode in nič čudnega, da so v krčmi ob bokalu modrovali: »Voda še za v čevlj ni dobra!«, in nazdravili z vinom. Dodobra pa so poznali tudi grenko resnico, da je bilo treba ob suši po vodo peš ali z volovsko vprego tudi ure daleč. Danes, ko bi nas morali dokončno strezniti podatki o negativni vodni bilanci, pa se vedemo, kot da nimamo nič s tem. Negativna vodna bilanca namreč dokazuje, da iz Slovenije več vode odteče, kot pa nam jo narava povrne v obliki padavin. To je posledica dejanj tistih, ki iz regulacij vodotokov vlečejo super profite, tako da to kriminalno početje opravičujejo kot 'borbo proti poplavam'. Ob tem pa se dogaja, da v betonska korita ukleščene reke začnejo z globinsko erozijo poglabljati svoje struge in pospeševati hitrost pretoka. Takrat stopi v veljavo Bernoullijev zakon, po katerem začne reka pri določeni mejni hitrosti vodnega toka, srkati vodo iz pokrajine, torej s podtlakom odvajati tal-

no vodo v svojo strugo in s tem osušuje pokrajino. Posledica je najprej seveda huda kmetijska suša, pozneje pa propad vegetacije, predvsem hrastov vrste dob, ki uspevajo le, če imajo 'noge v vodi'. To propadanje vegetacije lahko vidimo tako ob reki Muri kot ob Savinji, Savi in Vipavi. Ob tem so najbolj glasni 'zmagovalci nad grozovitimi poplavami', ki ob uničenem vodnem režimu pokrajine preštevajo Judežev denar in tako obogateni gredo 'novim zmagam nasproti'.

Tisti, ki 'skrbijo za vodo', blodiijo, da bodo prihajajoče kmetijske suše premagali z namakanjem, suhe vodovodne pipe pa s 'celovito oskrbo z

„Suše tako kot tudi poplave so naravni pojav, ki zahteva, da se mu prilagodimo, ne pa da poskušamo naravo nasilno preurejati po svojih zamislih, ki so prevečkrat nespametne.“

vodo'. Ob tem se seveda ne zavedajo, da bodo nasilne regulacije vodotokov dokončno osušile tudi pritok pitne vode zaradi upada nivoja talne vode. Pomnimo, bistvo vodne varnosti v Sloveniji je talna voda. Kdo je šolal projektante, da so ogromne površine Slovenije prekrili z betonom in asfaltom, ter s tem preprečili pronicanje meteorne vode v tla? Namesto da konča v podtalnici, jo prek betonskega cevja odvajajo iz pokrajine. Tudi prečiščena voda iz industrijske rabe se ne povrne v podtalje. Sava kot glavna vodna žila dežele je z betoniranimi bregovi HE postala tobogan za odtekanje vode. Ni daleč dan, ko bo zaradi pomanjkanja hladilne vode treba ustaviti jedrsko elektrarno Krško. In kaj bomo storili potem?

Toda povrnimo se k sušam in poplavam skozi zgodovino s ciljem, da se znebimo človekove krivde za globalno segrevanje, kot nam žugajo globalistični centri moči. Po zgodovinskih virih smo imeli obdobje šestih sušnih let med letoma 1540 in 1562, sledilo je obdobje devetih sušnih let med letoma 1704 in 1748, tretja perioda je bilo 12 sušnih let med 1820 in 1848, v času od 1930 do 1960 je bilo 25 sušnih let in med letoma 2002 do 2022 smo imeli osem sušnih let in od teh so bile suše v letih 2003, 2013 in 2017 razglašene za naravne nesreče. Tudi poplave so bile v periodah, prvi val leta 1926 in drugi v letu 1933, oba krat na Barju. Sledilo je dolgo mirno obdobje vse do let 2007, 2009, 2010, 2012 in 2014, ko so nas prizadele hude poplave. Takrat na pozidanih bregovih rek. Predniki niso bili nori, da bi zidali hiše na rečnem bregu! Vidimo, da suše in poplave prihajajo v valovih, nenapovedljivih in ne predvidljivih, čemur se reče Noetov pojav, in da vztrajajo, ko se enkrat pojavijo, temu pravimo Jožefov pojav. Opravka imamo torej z determinističnim kaosom, ki je temeljni zakon stvarstva. Še en dokaz, da se moramo prilagoditi nedoumljivim silam narave. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

ŠPORT

TISTI, KI GA VSI ŽELIJO PREMAGATI IN POSNEMATI

Mladinski pogon Nogometnega kluba Domžale v zadnjih letih žanje uspehe na domačih tleh in v tujini.

Domen Jarc
Foto: NK Domžale

Lovorike v klubskih vitrinah in uspešni mednarodni prestopi mladih nogometašev potrjujejo zgodbo, ki na neki način (so)financira delovanje največjega domžalskega športnega kolektiva.

Domžalska nogometna šola kot tista, ki v zadnjem desetletju beleži največje uspehe, že dolgo časa hodi s tarčo na hrbtu. V tem obdobju se je na skupni mladinski in kadetski lestvici – ki ima v nogometnem smislu največjo veljavo – ob koncu sezone vsakič znašla med prvimi tremi, šestkrat pa se okitila z naslovom skupnega prvaka in tako ne čudi, da ima ogromno izzivalcev. Prvaki so mladi domžalski nogometaši postali tudi v zadnjih dveh sezonah, ko sta se v medijih znašla rekordni, milijonski prestop Benjamina Šeška, ter odlične predstave mladincev v mladinski Ligi prvakov proti Portu ali nazadnje proti Empoliju.

»Če nisi predan stvari, za katero garaš, ne boš uspel!«

Več kot 350 mladih nogometašev v domžalskih dresih danes sanja, da bodo šli po poti Ronalda, Messija ali drugih svetovnih nogometnih zvezdnikov, ki si jih ogledujejo v prenosih Lige prvakov ali najmočnejših evropskih lig. Pod do tja je trnjeva, a prav je, da v ta realen, včasih krut svet profesionalizma korakajo z visokimi cilji, upanjem in iskro v očeh. »Pomembno je, da fantje pridno trenirajo, brez tega ni nič. Da poslušajo trenerja na treningu in učitelja v šoli. Seveda je talent pomemben, a če nisi predan stvari, za katero garaš, če ne boš delal trdo, ne boš uspel. Če si marljiv, boš za to zagotovo nagrajen,« navset mladim razkrije sveže upokojeni nogometaš in zdaj novi športni direktor kluba **Senijad Ibričić**.

Ravno zaradi vsega naštetega za skupno kar deset selekcij od najmlajših nogometnih navdušencev v kategoriji U8 pa do mladincev, ki že okušajo zakonitosti (pol)profesionalnega nogometa, skrbi več kot 30 nogometnih delavcev. »Vsako selekcijo vodi trener in njegov pomočnik, tu so še trije trenerji vratarjev, pa dva trenerja za fizično pripravo, skavta, tudi analitika in fizioterapevta,« številčno ekipo, ki bdi nad nogometaši, izpostavi **vodja mladinskega nogometnega centra (MNC) Luka Livojevič**.

Domžalska nogometna šola sloni na lastnem razvoju nogometašev in na tistih perspektivnih, ki jih prepričajo, da je prihod v Domžale njihova najboljša poteza na poti razvoja. »Zadnja leta smo v klub pripeljali zgolj enega mladince, raje izberemo med nogometaši selekcij U15 in U17 ter jih tekom treningov in njihovega napredka ter dokazovanja nato preizkusimo v starejših kategorijah,« filozofijo mladih okrepitev izpostavi Livojevič, ki se ob tem dotakne zanimivega dejstva: »Pri nogometaših iščemo prave karakteristike. Seveda se sodobni nogomet gradi na hitrosti in fizičnih sposobnostih, a tretja stvar, ki je za nas zelo pomembna, je družina nogometaša. Kakšna je nogometaševa vzgoja. Ta resnično po-

Juninho, Darko Birjukov, trener vratarjev Robert Majdič ter vodja mladinskega pogona Luka Livojevič so 's strani' vodili mladinsko selekcijo do naslova prvakov v lanskem sezoni.

meni veliko, saj pripomore k temu, ali bo kdo na koncu uspel.«

Prestopi v tujino potrjujejo dobro delo MNC Domžale

In uspešnih nogometašev, ki so se kalili v domžalskem mladinskem centru, je ogromno. Največkrat omenjen in izpostavljen je bil seveda Šeško, ki je in bo s prestopi najprej v Salzburg ter nato prihodnje leto v Leipzig v blagajno Nogometnega kluba Domžale prinesel kar pet milijonov evrov. V letošnjem poletnem prestopnem roku so za odškodnino nekaj 100 tisoč evrov iz Domžal na Apeninski polotok odšli trije mladi domžalski nogometaši. V Empoli 16-letni vratar Lovro Štubljar, v Romo pa še dva 16-letnika, branilec Lovro Golič in napadalec Luka Mlakar. Slednji je tako zakoral po stopinjah brata Jana, ki je pred sedmimi leti domžalski dres zamenjal za vijoličnega italijanske Fiorentine. »V Domžalah sem začel igrati v najnižji selekciji, pozneje nastopil za vse mlajše zasedbe, konec pretekle sezone pa debitiral tudi za člansko moštvo, na kar sem zelo ponosen. To je moj klub in vedno mu bom hvaležen za pomoč pri nogometnem razvoju. V Domžalah sem imel vzpore in padce, a vselej sem se uspel pobrati, kar je znak dobrega dela z mladimi v MNC,« je ob odhodu iz Domžal dejal Luka, ki je lep dokaz uspešnega dela z mladimi v domžalski nogometni šoli. Skozi mladinsko nogometno šolo se je vse od kategorije U15 dalje kalil tudi Andraž Žinič, ki je letos Domžale zamenjal za Maribor in še bi se lahko naštevalo.

»Morda se sliši čudno, a nam je razvoj nogometašev pomembnejši od zmag. Zavedamo se uspehov, ki jih nimamo z mladinci in kadeti ter mlajšimi selekcijami. Izjemno ponosni smo na tri naslove prvakov naših mladincev v zadnjih štirih letih, pa na številne kadetske naslove, ki se v zadnjih desetih letih tako rekoč vedno uvrščajo na prvo ali drugo mesto na prvenstveni lestvici, v samem vrhu je tudi ekipa nogometašev U15, ki je v zadnjih desetih letih trikrat osvojila naslov državnih prvakov ... a utopično je pričakovati, da bomo vedno zmagovali. Razvoj nogometašev je prvi, rezultati so plod tega. V nasprotnem primeru si ne bi pri drugoligašu Dobu izkušeni nabirala Edvin Krupič in Gašper Černe, Mitja Ilenič ne bi nosil članskega dresa, v katerem uspešno nastopa, ampak bi vse sile vložili v zmagovanje pri mlajših selekcijah. Čutimo pritisk rezultata, trudimo se biti najboljši, a ostajamo na

Mladinska ekipa – tako rekoč serijska osvajalka državnih naslovov

Zmage, za katero si trdo garal, se lahko veseliš kot otrok, šele nato razmišljal, kako biti jutri še boljši.

začrtani poti, za katero verjamemo, da je najboljša za klub in mlade nogometaše,« filozofijo mladinskega pogona razkrije Livojevič, ki meni, da je največji mednarodni preskok klub naredil prav z remijem proti mladinskemu zmagovalcu Lige prvakov Portu, ko je novembra leta 2019 na Portugalskem iztržil odličnih 2:2: »Tista tekma je naredila preboj. In seveda predstave Benjamina Šeška. Mislim, da bo čez nekaj let najboljši napadalec vseh časov, in imeli smo srečo, da so bile Domžale njegova odskočna deska. Na prijateljske tekme in turnirje Domžale zdaj vabijo nogometni velikani, kot so Red Bull Salzburg, Bayern München, Dinamo Zagreb. Na vsaki naši tekmi imamo skavte, ki spremljajo domžalsko nogometno zgodbo. Vedo in vidijo, da delamo dobro ter razvijamo dobre nogometaše.«

Bližina vsega potrebnega za mlade nogometaše je bistvo akademije

Odlično vodena nogometna šola se seveda ni 'zgradila prek noči', je v prvi vrsti ideja in delo predsednika kluba Staneta Oražma in Mihe Kebeta. Pred skoraj 20 leti sta začela pisati to zgodbo o danes najuspešnejši nogometni šoli v Sloveniji, ki je konec novembra 2017 dobila svojo nadgra-

Ibričić: »V članski ekipi se bo vedno našel prostor za najboljše mlade nogometaše.« Na fotografiji naslednji domžalski supertalent Luka Topalovič ter Nick Perc in Mitja Ilenič, ki kljub mladosti že predstavljata jedro prve ekipe.

dno v obliki nogometne akademije. »Bistvo akademije je, da imajo fantje vse v bližini. Naš najtežji del je v bistvu ta, da nogometaša pripeljemo sem. Ko enkrat pridejo k nam na ogled in vidijo, da imajo na razdalji 200, 300 metrov bivališče, šolo, treninge in urejeno prehrano, smo že zelo blizu sodelovanja. Ko vsak dan izgubiš s prevozom na trening in nazaj uro ali dve, se vprašaš, kje lahko kaj pridobiš in takšno življenje v akademiji, kjer imaš vse, kar kot mlad nogometaš potrebuješ, je največji plus,« prednost akademije izpostavi Livojevič, ki ga veseli tudi odlično sodelovanje s Srednjo šolo in gimnazijo Domžale.

Ravno skupek vsega, treningi pod strokovnim vodstvom, šolanje in urejena prehrana, daje rezultate, ki domžalski mladinski center porine pred ostale. »Imamo super postavljeno nogometno šolo in bilo bi neumno, če tega ne bi izkoristili,« doda Ibričić, ki bo v naslednjih letih krmaril med uspešnimi nastopi članskega moštva ter vključevanjem mladih domačih nogometašev v ta kolektiv: »To je prvo, kar si v klubu želimo. Ta zgodba se z menoj ne spreminja. Še vedno je izjemno pomemben cilj kluba razviti igralce in jim omogočiti napredek ali v naši članski ekipi ali v drugih nogometnih okoljih. Konec koncev od uspeha mladih in njihove prodaje naš klub živi.«

Temu primeren je tudi vložek v mladinski pogon kluba, ki je procentualno največji v slovenskem prostoru. Giblje se med četrtno in petino celotnega proračuna kluba, ki znaša okoli 3,5 milijona evrov. Število profesionalnih pogodb so v klubu v zadnjih letih zmanjšali, tako da imajo trenutno takšno pogodbo zgolj štirje mladi nogometaši, kar nekaj pa je na drugi strani štipendijskih pogodb, ki seveda pokrivajo prehrano in bivanje, mladi nogometaši pa ob tem mesečno dobijo še nekaj 100 evrov. A že zgoraj omenjene prednosti nogometne akademije v Domžalah ter pozitivno okolje sta magnet, ki mlade nogometaše iz ožje in širše okolice pripeljeta pod okrilje domžalskega nogometnega

kluba. »Za takšno prepoznavnost kluba in samega mladinskega dela moramo dati vsi vpleteni svoj del. Od vrha s predsednikom, direktorjem do nas trenerjev, tudi vzdrževalcev. Takrat lahko govorimo o uspešni zgodbi. In res je neverjetno, da o takšni govorimo v Domžalah, ki niso neko veliko mesto, a so zgradile to zgodbo o najboljši nogometni šoli,« svoje razloge za zmage in slavo mlajših selekcij razkrije **Juninho**. Nekdanji nogometaš Domžal in zdaj pomočnik trenerja Darka Birjukova v ekipi mladincev je celotno življenje tesno povezan z nogometom, kar so njegovi mladi varovanci prepoznali in to še kako cenijo: »Nogomet je del mene in to fantje vidijo. Vedo, kaj sem kot nogometaš doživel in spoštujejo to. Sam jim želim skozi svoje izkušnje to vrniti, da bodo znali v pravem trenutku pravilno reagirati. Včasih čutiš, da jim moraš pomagati, svetovati, saj si ti sam nekaj podobnega doživel in prava beseda lahko v takšnih trenutkih zelo pomaga. Zdi se mi, da je to dodana vrednost, ki jo dajemo nogometašem.« Priljubljeni Braziljec je v tandemu z glavnim trenerjem Birjukovom nanizal vse evropske uspehe mladinske ekipe, ki predstavlja zadnjo stopnico pred člansko kategorijo in so Domžale uvrstile na evropski mladinski nogometni zemljevid.

A seveda ima nogomet s svojo prepoznavnostjo tudi negativne plati. 'Šport je velik biznis' smo poslušali pred leti in tako je ostalo še danes. Lovke po mladih perspektivnih nogometaših stegujejo agenti, ki imajo svoje računice in veze. Mlad nogometaš mora biti danes ob pravem času na pravem mestu in predvsem zagrabiti svojo priložnost, ko se mu ta ponudi. Lahko je zgolj prva od številnih ali pa celo zadnja. A to je davek (ne le) nogometa kot populacijsko izjemno priljubljenega športa.

»Nogomet je nevhvaležen z vidika natančevanja in zgodbi, ki se hočeš nočeš širijo znotraj ekipe. Mladim polagam na srce, naj se ne ukvarjajo s tem, kdo je s kom prijatelj in koliko denarja ima kdo. To pri 13, 14, 15 letih ni pomembno. Najbolj pomembno je, da si kot nogometaš v dobrem okolju za svoj nogometni in osebnostni razvoj. Denar je tisti, ki pride pozneje. A v zadnjih letih se preveč odloča zgolj na podlagi denarja, to je nekaj, kar je bilo še pred leti nepredstavljivo,« se težeje teme otroškega in mladinskega nogometa dotakne Livojevič. Podobno misel želi na svoje varovance prenesti tudi Juninho: »Mladi fantje morajo verjeti vase. Pred desetimi ali dvajsetimi leti je bilo drugače, danes pa kvaliteta ni več dovolj. Za uspeh štejejo vse male stvari, prehrana, spanje, dodatni treningi ... in glava. Vemo, da vsi v nogometu ne morejo uspeti, a če si na poti do želenega cilja dal vse od sebe, imaš lahko na koncu dvignjeno glavo.«

»Če nekaj dar delaš in si temu predan, je to najpomembnejša pot do uspeha,« zaključil Livojevič, ki v en stavek zajame celotno bistvo ustroja MNC Domžale.

Glede na vse uspehe mladinskega pogona ter srčne in srečne zgodbe, ki izhajajo iz tega, lahko zaključimo, da so v MNC Domžale trenerji ter ostali vpleteni predani svojemu delu, svojemu poslanstvu. □

V avgustu le ujeli pravi ritem

Domžalskim nogometašem je na srečanju 6. kroga proti Gorici ušel niz treh zaporednih zmag, a so kljub temu skočili na tretje mesto z enakim točkovnim izplenom kot Mura in Radomlje. Spreddaj sta le Olimpija in Koper.

NK DOMŽALE Začetek nove sezone za Domžalčane ni bil najbolj rožnat, a stvari so se v zadnjem mesecu vendarle postavile na svoje mesto. Številni novinci, tudi v prvi ekipi, zahtevajo čas, uigravanje, da igra steče. In rumena družina je po videnem na pravi poti, saj s tekme v tekmo igra bolje. Po nesrečnem porazu v 2. krogu proti Muri, ko so Domžalčani že vodili s 3:1, a nato v zadnjih 30 minutah prejeli tri zadetke in nesrečno izgubili, so dvignili nivo svoje igre. Tudi na naslednji tekmi konec julija doma proti Sežani je bil v drugem delu sicer še viden padec v domžalski igri, kar so gostje s Primorske kaznovali z zadetkom v 95. minuti srečanja, a na začetku avgusta sta nato sledili dve pomembni (psihološki) zmagi v 4. in 5. prvenstvenem krogu.

Za prvo je proti Bravu, ki je konec lanske sezone z zmago v polfinalu pokala razblinil domžalske evropske sanje, poskrbel Ivan Durdov s svojim prvencem v slovenski nogometni prvoligaški družini. Hrvaški napadalec je lepo unovčil podajo Benjamina Markuša in v 11. minuti postavil tudi končni izid srečanja 1:0. Domžalskim nogometašem je tako po uvodnih 0:0 proti Celju drugič v sezoni 2022/23 uspelo svojo mrežo ohraniti nedotaknjeno. Drugo zmago v sezoni pa so slavili pred 1300 domačimi navijači, ki so videli slavje proti aktualnim pr-

Domžalčani so 10. avgusta odigrali tudi dobrodelno prijateljsko tekmo proti večkratnemu udeležencu Lige prvakov, ukrajinskemu Šahtarju, ki je sicer slavil s 3:0, a tokrat rezultat ni bil v prvem planu – ves zbran izkupiček gre namreč za ukrajinske begunce v Sloveniji!

vakom iz Maribora. Rumeni so povedli v 9. minuti, ko je domžalsko prevlado kronal novinec Franko Kovačević. Gostje so po napaki domžalske obrambe, ki je v tej akciji ostala tudi brez poškodovanega Tilna Klemenčiča (slednji bo zaradi težje poškodbe kolena z igrišč odsoten pol leta), izenačili šest minut pozneje. V drugem polčasu so nato varovanci Simona Rožmana vnovčili dve globinski žogi, prvo je za hrbet varnarja Menna Bergsna poslal Durdov, drugo pa za svoj prvi zadek v članski konkurenci Nick Perc. Maribor je v sodniškem podaljšku poskrbel za

lepotni popravek na semaforju za končnih 3:2.

Hat-trick zmag je sicer 22. avgusta na tekmi proti Gorici ostala neizpolnjena domžalska želja, od katere jih je ločilo le nekaj centimetrov. V 38. minuti je namreč okvir vrat zadel Kovačević, ki se v napadu kaže kot odlična zamenjava za poškodovanega Slobodana Vuka.

Domžalčani so tako veliko bolje kot v preteklih sezonah krenili v prvenstvo, kar je lepa popotnica za visoke evropske cilje.

DOMEN JARC
FOTO: NK DOMŽALE

Mlinarji ostajajo najlepše presenečenje začetka sezone

Nogometaši Radomelj, čeprav na zadnjih treh tekmah niso okusili slasti zmage, po šestih odigranih kolih ostajajo v zgornji polovici prvenstvene lestvice.

NK RADOMLJE Na uvodnih šestih obračunih sezone so ob dveh zmagah in treh remijih zabeležili zgolj en poraz. O zmagi nad Mariborom ter delitvi točk s Celjani smo že poročali, v zadnjem mesecu dni pa so nogometaši pod vodstvom trenerja Nermina Bašića najprej premagali povratnika med elito Gorico, doma iztržili točko proti Muri in Sežani, premoč pa priznali le Kopru, ki je imel prav z Radomljani neporavnane račune.

Konec julija so Radomljani v tekmi 3. kroga gostovali v Novi Gorici in slavili z 1:0. Junak zmage je bil s svojim prvencem v slovenski ligi Nedim Hadžić. Slednji je v 25. minuti v mrežo pospravil strel Vicka Ševlja, ki ga

je domači vratar Uroš Likar odbil le do novinca v rumeno-črnem dresu. Hadžić je nato v vodstvo Radomljane popeljal tudi na naslednji tekmi doma proti Muri, potem ko je v 20. minuti lepo vnovčil podajo Maria Čuića z glavo. Muraši so v drugem delu prevzeli pobudo in v 70. minuti izenačili ter poskrbeli za pravično delitev točk. Je pa imel remi (visoko) ceno, saj se je ob koncu tekme težje poškodoval Ivan Čalušić, ki bo zaradi poškodbe spodnje križne vezi z igrišč odsoten pol leta.

Naslednja tekma v Kopru je tako prišla v nepravem času. Radomljani oslabljeni, Koprčani pa še dodatno motivirani po lanskem bolečem porazu proti Radomljanom, ko so jim

Mlinarji v predzadnjem krogu sezone 2021/22 sredi Bonifike z zmago s 3:1 presekali poti proti naslovu državnega prvaka. Kanarčkom je tokrat doma uspevalo vse in visoka zmaga s 5:0 je bila odraz tega. Prejeti zadek v prvi minuti, nato nesrečna enajstmetrovka, 'podarjen' četrti zadek in peti v izdihljajih tekme ter še bi lahko naštevali ... »To je dan, ki se včasih mora zgoditi. Padli smo v nekakšno luknjo, ampak nič strašnega. Ta poraz nas ne sme prizadeti, morda smo ga celo potrebovali. Nadaljevali bomo po naši poti,« po srečanju ni bil preveč razočaran Bašić, ki naslednje tekme proti Sežani ni spremljal s klopi, saj je bil zaradi boleznih odsoten. Morda je tudi to botrovalo bolj zmedeni predstavi Radomelj, ki nikakor niso razvile svoje igre in bile proti Sežancem skozi celotno srečanje v podrejenem položaju. Vseeno so iztržile nov remi, ki jih po nepopolnem šestem krogu drži na visokem četrtem mestu prvenstvene lestvice.

DOMEN JARC
FOTO: NK RADOMLJE

Nedim Hadžić je presekala načrte Gorici in Muri, blizu je bil tudi zadetku proti Sežani.

OBČINA **DOMŽALE**
prostor zadovoljnih ljudi

Dobljani ostajajo neporaženi

»Resda smo se vrnili v igro po dveh zaostankih, a zaslužili bi si več,« je po tretjem zaporednem neodločenem rezultatu na začetku sezone 2022/23 dejal trener NK Roltek Dob Jernej Javornik.

Nogometaši Doba so v novo sezono 2. slovenske nogometne lige krenili z zmago in tremi remiji ter tako na 7. mestu prvenstvene lestvice ostajajo v stiku z najboljšimi ekipami. A izplen bi bil lahko tudi drugačen, česar se zaveda trener na klopi Modrih iz Doba.

V 4. krogu proti Jadranu iz Dekanov so Dobljani remizirali z 2:2, čeprav so se dvakrat znašli v zaostanku. Kljub temu z novo osvojeno točko Javornik ni bil najbolj zadovoljen: »Bili smo boljši nasprotnik, zato lahko rečem, da smo ne glede na po-

tek srečanja razočarani. Prvi zadek v prvi minuti srečanja smo prejeli po naši napaki, drugega nepotrebno po prekinutvi. A dvakrat smo se vrnili v igro in imeli še priložnosti tudi za zmago, tako da smo prej izgubili dve točki kot osvojili eno.«

DOMEN JARC

Konec počitnic

V priprave na novo sezono so v avgustu krenili tudi košarkarji Helios Suns. Članska ekipa je pošteno spremenjena, a odločena, da v novo tekmovalno leto vstopi z zmagovito mentaliteto, ki jo je krasila v izjemni lanski sezoni.

KK HELIOS SUNS Točno na sredi avgusta so domžalski košarkarji v prvi vrsti pod vodstvom kondicijskega trenerja Gašperja Šolna začeli bazične priprave pred novo sezono, ki se tekmovalno začne 23. septembra s Superpokalnim obračunom proti Cedevidi Olimpiji. Seveda pod budnim očesom trenerja Dejana Jakare in pomočnika Grega Nachbarja, ki bosta na parketu pilila formo varovancev ter igravala zmagovite akcije.

Po lanski sezoni, ki so jo kronali z uvrstitvijo v finale državnega prvenstva in pokala, je bilo tisto ekipo težko ali kar nemogoče zadržati. Želje posameznikov in finančni okvir kluba nista našla skupnega jezika, zato je bil klub primoran v sestavo nove ekipe. V Domžale naj bi tako prišel vsaj še en branilec oziroma organizator igre, ki bi na zunanji liniji razbremenil izkušena Blaža Mahkovića in Tadeja Fermeta ter novinca Nika Bačvića. Pod obročema bo še enemu novincu Dennisu Tunstallu na pomoč priskočil igralec z ABA-ligaškimi izkušnjami Lovro Buljević. Večjo vlogo naj bi letos prevzeli tudi Urban Oman, Tibor Mirtič in Lenart Sirc, ki jih domžalski ljubitelj košarke dobro pozna.

»Pogoji dela ostajajo na enako visokem nivoju kot lani, a o napovedanih rezultatih je še nemogoče govoriti. Sestava članske ekipe je še vedno v teku, tako in tako pa bo treba počakati na prve tekme. Veliko bo odvisno tudi od tega, kakšne ekipe bodo sestavili naši tekmeci,« se članske-

Brez tekaškega treninga v pripravah na novo sezono ne gre.

ga moštva dotakne Gašper Papež, ki po junijskem odhodu Dejana Čikića prevzema vodenje mladinskega pogona. V pomoč mu bo tudi izkušeni, slovenski in domžalski košarkarski sceni znani obraz, Predrag Radović. »Avgusta je pri mlajših selekcijah še vedno čas za veliko tekaških treningov in same bazične priprave. To je izhodišče. Le tako lahko nato starejše počasi priključimo članski ekipi, kar je eden izmed vsakoletnih ciljev kluba – uveljavitev mlajših košarkarjev. Nekateri bodo tako naredili korak naprej in se pridružili članom, trije ali štirje bodo svoj napredek iskali v drugi ligi pri Ježici, s katero tudi nadaljujemo to tesno sodelovanje,« se proti mlajšim selekcijam obrne Papež.

O dobrem delu z mladimi – naj spomnimo, da sta se selekciji U17 in U19 letos veselili naslova državnega prvaka – ne nazadnje priča tudi selitev 16-letnega Vita Hrabarja iz Heliosa k španski Baskonii.

DOMEN JARC
FOTO: HELIOS SUNS

ŠPORT

Jan je bil eden izmed kandidatov za medalje, a mu do odličja ni uspelo priti

Jan Emberšič peti na svetovnem prvenstvu: »Nisem razočaran!«

ATLETSKI KLUB DOMŽALE Kamniški atlet, član Atletskega kluba Domžale, Jan Emberšič je na mladinskem svetovnem prvenstvu v Caliju v Kolumbiji osvojil odlično peto mesto in s tem spisal najuspešnejšo zgodbo katerega izmed članov tega atletskega kluba na največjih mladinskih tekmovanjih.

Na največjo tekmo leta se je Jan, ki je letos izboljšal mladinska državna rekorda v metu šest in 7,26 kilograma težkega kladiva, odpravil kot eden kandidatov za medalje. V Kolumbijo je pripotoval s četrtem izidom sezone 76,79 metra in na četrtem mestu zaključil tudi kvalifikacije (74,89). Sproščeno in z visokimi pričakovanji se je lahko opravil v finale.

Slednje, ki je bilo na sporedu 4. avgusta, je začel z metom, dolgim 74,59 metra, v tretji seriji pa nato kladivo vrgel še 24 centimetrov dlje in bil po polovici tekme uvrščen na četrto mesto. V nadaljevanju je z izidom sezone na svetu zablestel zmagovalce, Grk Ioannis Korakidis, ki je

kladivo vrgel 79,11 metra. O zlahtnosti preostalih dveh medalj so odločali centimetri – drugo mesto je namreč z metom, dolgim 76,33 metra, osvojil Finec Max Lampinen, tretji je bil zgolj s centimeter krajšim metom Ciprčan Iosif Kesidis, četrty pa nato še en Grk Nikolaos Polychroniou (76,12). To pa so dosežki, ki jih je Jan letos večkrat presegel in ob vstopu v izmetni krog v zadnji šesti seriji se je tega zavedal: »Definitivno se zavedaš, da lahko z metom, ki si ga sposoben, vzameš medaljo, a vseeno nisem bil pod stresom. V tistem trenutku sem si rekel, da naredim svoj maksimum in vidim, kaj mi bo to prineslo. Uspel mi je še en konstanten met, kakršne sem kazal v Kolumbiji, kar pa ni bilo dovolj za odličje.«

Slovenski mladinski rekorder v metu kladiva, ki zadnja leta spada med najboljše slovenske atlete svoje generacije, je svoje nastope na prvenstvu zaključil z dosežkom 74,44 metra in zadržal visoko peto mesto. To je bila za srebrom tekača na 400 metrov z ovirami Matcem Ianom Gučkom druga najboljša slovenska uvrstitev na prvenstvu v Južni Ameriki. »Verjamem, da mi je uspel vrhunski rezultat, saj biti peti na svetu ni nekaj vsakdanjega. Ni grenkobe ob zamujeni priložnosti, saj vem, da me tudi v prihodnje čaka še veliko tekem, na katerih bom lahko dokazal svojo kvaliteto,« zaključil 19-letni atlet, ki želi v prihodnjih letih v članski konkurenci pogledovati tudi proti svetovnemu prvenstvu in olimpijskim igram: »Pod črto je bil nastop v Kolumbiji odlična izkušnja. Vem, kaj moram popraviti oziroma dodati, da bom v prihodnje še izboljšal svoje dosežke, kar pa v fazi razvoja in napredka pomeni ogromno.«

DOMEN JARC

Do boljšega zdravja in dobrega počutja z Jogo v vsakdanjem življenju

Joga je v svetu priznana kot koristna vadba za telo in psiho.

JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

21. junija smo praznovali Mednarodni dan joge, ki ga je s skoraj stodontno večino pred nekaj leti sprejela Generalna skupščina Združenih narodov na predlog Indije. V Sloveniji imamo več šol joge, ki so različno usmerjene. Sistem Joga v vsakdanjem življenju je celovit in strokovno podprt. Njegov avtor je mednarodno priznani učitelj joge Vishvaguru Mahamandaleshwar Pranhans Sri Swami Maheshwaran-

madre – določene položaje predvsem okončin, ki imajo globok psihološki učinek, zapore – bandhe, tehnike čiščenja telesa – hatha joga krije, meditacijo samoanalize. Sistem je razdeljen na osem težavnostnih stopenj. Prva je pripravljalna, da razgibamo telo in ga usposobimo za vadbo. Nato nadaljujemo iz stopnje v stopnjo, do tiste, ki jo še zmoremo. Ni toliko pomembno, katero stopnjo vadimo, kot to, da vadimo redno sami ali v skupini. Ker ima v našem hite-

mislimi in vplivom. Bhakti joga razvija univerzalno ljubezen do vsega stvarstva. Radža joga je pot discipline in zajema samoobladovanje in disciplino, asane, pranajamo, koncentracijo in meditacijo. Gjana joga išče resnico, znanje, modrost. To je bolj intelektualna pot spoznavanja sebe.

Prana je moč, energija, vitalnost. Povezuje materijo, zavest in duha. Krepimo jo z dihalnimi tehnikami – pranajamo. Mantre so besede z močno duhovno vibracijo in energijo.

Vadba joge v Mozirskega gaju

da, znan tudi kot Svamimdzhi ali Vishvagurudži. Prihaja iz Indije iz linije učiteljev iz Himalaje z območja izvira reke Ganges. Starodavne jogijske vaje in tehnike je zbral v svetovno priznan sistem, po katerem lahko vadijo vsi od otrok do seniorjev.

Sistem je podrobno opisan v knjigi Paramhans Swami Maheswarananda Sistem Joga v vsakdanjem življenju, Harmonija telesa, uma in duše. Zajema telesne vaje in položaje – asane, dihalne tehnike – pranajamo, sproščanje, tehniko globokega sproščanja joga nidro ali jogijsko spanje,

čem in preveč sedečem načinu življenja veliko ljudi težave s hrbtenico in sklepi in druge zdravstvene težave, so zasnovani posebni programi opisani v knjigah Joga za hrbtenico, ki je prav tako prevedena v slovenščino. Za starejše kombiniramo vaje iz teh programov glede na zdravstveno stanje in zmogljivost vadečih.

Glavni princip joge je nenasilje – ahimsa ali ljubezen v najširšem smislu. Poudarja, da smo vsi Eno in kar koli naredimo drugim, smo naredili v resnici tudi sami sebi. Iz tega izhaja tudi izogibanje mesu, ribam, morskim sadežem (npr. školjkam) in jajcem. Duhovne vidike joge razvijamo s štirimi potmi joge. Karma joga pomeni delovanje, in sicer lahko delujemo sebično ali nesebično. Ukvarja se z načelom vzroka in posledice. Delujemo lahko fizično, z besedami,

jo. Gre za besedo ali zaporedje besed s pozitivno vibracijo. Energijski sistem človeka je iz nadijev – energijskih kanalov in čak – energijskih središč. Čakre so povezane z razvojem zavesti. Poznamo osem glavnih čak, ki se nahajajo v trupu in glavi od trtice do vrha glave in so povezane z organi v njihovem predelu. Njihovo delovanje lahko spodbudimo s pranajamo, asanami in meditacijo.

Več o sistemu Joga v vsakdanjem življenju lahko izveste na predstavitvi knjige Sistem Joga v vsakdanjem življenju v Knjižnici Domžale 20. septembra ob 19. uri. Predstavitve knjige bo popestrena tudi z vajami, da bodo lahko udeleženci sami izkusili učinke vadbe joge.

DR. VOJISLAVA BOLE-HRIBOVŠEK,

DR. VET. MED.

FOTO: ARHIV DRUŠTVA

Upokojenci Domžal zmagali v Zagorju ob Savi

Ob občinskem prazniku Zagorja ob Savi je po dveh letih zaradi korona razmer ponovno potekal moštveni turnir društev upokojencev, pripravilo ga je DU Zagorje ob Savi.

ŠAH Tako kot prejšnja leta so tudi letos povabili zasedbo DU Domžale, saj zasavski šahisti že tradicionalno gojijo prijateljske vezi z domžalskimi. Verjetno tudi zaradi dveletnega predaha tokrat ni bilo DU Moravče, Litije, Kočevja in Radeč, ki so se ude-

leževali prejšnjih turnirjev. Uvodoma je udeležence pozdravil Marko Jurič, sicer tudi šahovski sodnik, v imenu DU Zagorje ob Savi. Žal tokrat ni bilo Francija Kotnika iz Trbovelj, dolgoletnega dobrega prijatelja domžalskih šahistov, ki je umrl leta 2020. Na tur-

nirju so odigrali dvokrožni turnir in šest kol, vsak igralec je imel na voljo 10 minut za razmislek. Domžalčani so igrali zanesljivo in zabeležili pet zmag, le v prvem kolu so igrali neodločeno z močno zasedbo DU Trbovlje, za katero je na prvi deski igral neumorni Hinko Jazbec. Najboljši mož ekipe je bil kapetan Mirko Čokan, ki je na četrty deski osvojil vseh šest točk, Marjan Karnar na prvi in Boris Skok na tretji sta osvojila 4,5 točke, Jože Skok na drugi deski pa 4 točke. Odločilno je bilo četrto kolo, ko so Domžalčani premagali DU Trbovlje z 2,5:1,5, Karnar, J. in B. Skok so igrali neodločeno, Čokan pa je ekipi priboril zelo pomembno zmago.

Zmagovita ekipa v majicah DU Domžale (z leve): Marjan Karnar, Mirko Čokan, Boris in Jože Skok

Vrstni red: DU Domžale 11 (meč točke), 19, DU Zagorje ob Savi 1 – 8, 14,5, DU Trbovlje 5, 13,5, DU Zagorje ob Savi 2 – 0, 1. Po tekmovanju je sledilo že tradicionalno prijateljsko druženje udeležencev turnirja ob občinskem prazniku občine Zagorje ob Savi.

JOŽE SKOK

Jure Plaskan tretji na državnem prvenstvu

Mojstrski kandidat ŠD Domžale Jure Plaskan osvojil izvrstno tretje mesto.

ŠAH Potem ko se je končalo mladinsko državno prvenstvo v Radencih, kjer so domžalski mladci dosegli izvrstne uvrstitve, je od 3. do 10. julija v Radencih potekalo še člansko državno prvenstvo, na katerem je mojstrski kandidat ŠD Domžale Jure Plaskan osvojil izvrstno tretje mesto. Premočno, kar z dvema točkama naskoka, je zmagal velemojster Matej Šebenik, drugo mesto pa je zasedel velemojster Marko Tratar. Presenetil je tudi Celjan Nik Javornik, ki je osvojil peto mesto.

Jure je tekmovanje začel slabo, saj je v prvem kolu klonil z mladim Nejcem Marovtom, potem pa je stopnjeval formo in na koncu z dvema zaporednima zmagama pristal kar na tretjem mestu. V predzadnjem,

osmem kolu, je premagal Denisa Gjurana, v zadnjem pa Marjana Črepana, oba sta fide mojstra. Jure je tako nekaterim lovoričkam v pospešenem in hitropoteznem šahu na državnih prvenstvih dodal še mesto na zmagovalnih stopničkih za standardni šah.

Zmagovita trojica v Radencih (z leve): Marko Tratar, Matej Šebenik in Jure Plaskan

Med člani ŠD Domžale sta nastopala še Blaž Debevec, ki je s 4,5 točke končal na 17. mestu, in Kaja Faganel, ki je bila s 3,5 točke na 36. mestu, sodelovalo je 39 udeležencev. Vrstni red: Šebenik 7,5, Tratar 6,5, Plaskan, Brilej, Javornik, Tisaj in Petra Kejžar s po 6 itd.

JOŽE SKOK

OBJAVE

Vsi, ki radi jih imamo, nikdar ne umro, le v nas se preselijo in naprej, naprej živijo, so in tu ostanejo.

(Janez Medvešek)

V SPOMIN

10. septembra mineva tretje leto, odkar nas je zapustila nenadomestljiva žena, mami in babica

Angela Pirnat

roj. Lah

Hvala vsem, ki postojite ob njenem grobu, ji prižgete svečo in kakorkoli ohranjate lep spomin nanjo.

Mož Maks ter hčerke Irena, Marija in Nuša z družinami

Srce je omagalo, tvoji dih je zastal, a spomin nate bo vedno ostal.

ZAHVALA

V 82. letu se je od nas poslovil

Anton Podbevšek

iz Depale vasi

Ob nepričakovani izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se od njega poslovili, darovali cvetje, sveče in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem. Vedno boš ostal v naših srcih.

Vsi tvoji

Prazen dom je in dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, le delo tvojih rok ostaja.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi

Franc Kokalj

z Vira

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem ostalim za izrečena sožalja in podarjene sveče. Hvala uslužbencem Doma upokojencev MGC Bistrica za oskrbo, g. župniku z Vira in pogrebni službi Vrbančič za pogrebni obred in cvetličarni Na ovinku za čudovite aranžmaje.

Vsi njegovi

V SPOMIN

5. avgusta je minilo pet let, odkar se je poslovila naša draga mama

Gabrijela Vidmar

Hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu, postojite ob njenem grobu in ji prižgete svečko v spomin.

Vsi njeni

V SPOMIN

Žalostno je, ko nekoga pogrešaš ... in še bolj žalostno je, ko veš, da ga nikoli več ne boš videl, slišal in objel.

Mineva 20 let od smrti očeta

Marjana Grojzdka

iz Domžal

Otroci: Marjan, Metka in Marta

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 70. letu sklenil naš dragi oče, ata, brat in stric

Milan Florjančič

iz Podsmrečja pri Blagovici

Želimo se zahvaliti vsem prijateljem, sosedom in sorodnikom za izrečene besede sožalja, sveče in cvetje. Hvala g. župniku Dragu Markušu za vodenje pogrebne bogoslužja in domačim gasilcem društva PGD Blagovica za organizacijo gasilskega pogreba. Prav tako gre zahvala vsem gasilcem GZ Lukovica ter tudi vsem društvom ostalih gasilskih zvez za gasilsko počastitev na njegovi zadnji poti. Zahvala tudi pogrebni službi Vrbančič za korektno opravljeno delo. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga ohranjate v lepem spominu.

Hči Barbara in sin Tomaž z družinama

Naša ljubezen te objema ves čas, saj vemo, da v resnici ostal si pri nas. Vedno boš v naših srcih domoval in naš angel varuh ostal.

Vedno boš naše življenje, vedno boš naša ljubezen, vedno boš naš zlat Franci.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 80. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče in dedek

Franc Cmrekar

z Vira

Ob izgubi našega moža, očeta in dedija bi se radi zahvalili vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala vsem domačim, sorodnikom, znancem, prijateljem, vsem sosedom iz Šubičeve ulice za izkazano podporo in izrečena sožalja. Iskrena hvala gospodu župniku Aleksandru Ureku, pogrebni službi Vrbančič za lepo opravljen pogrebni obred, Zdravstvenemu domu Domžale, UKC Ljubljana, zdravnikom in sestram za njihovo strokovnost in prijaznost, Cvetličarni Vijolica iz Doba ter vsem vam, ki boste postali na njegovem grobu in ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: žena Nada, sin Aljaž, hči Dida z Matjažem ter vnuki Anja, Jakob, Ajda in Neža

Dragi Lipe!

Igor Lipovšek

Čenjeni sošolec in prijatelj,

težko je najti besede, tiste prave, s katerimi se lahko poslovimo od tebe. Saj ne moremo verjeti, da si nas zapustil prav ti, ki si bil vedno poln energije in načrtov. Na nas sošolce in ostale prijatelje si s svojim značajem naredil izredno močan vtis. Tvoja neizčrpana dobrotljivost in vztrajnost se nam te dni vrivata v našo zavest. Na vseh področjih, kjer si deloval, si bil inovativen in zato si vedno našel pravo rešitev. V lepem spominu nam boš ostal kot hudomušen človek, poln idej, nepopustljiv, človek širokega znanja in bistrega uma. Predvsem pa te je vse življenje krasila skromnost in poštenost; to zmorejo le redki.

Za mnoge od nas si ustvaril neizbrisen lik kot športnik, poštenjak in iskren prijatelj. Spomini, ki smo jih ustvarili skupaj, nas povezujejo. Ko smo se srečevali ob različnih priložnostih, si bil ti tisti, ki je priklical lepe spomine na naše mladostne zgode in nezgode ter nas s tem opominjal, da mladost ni stvar letnice rojstva, ampak volje, duha in srca. Bil si motor naše generacije. Ponovil bom tvoje zapisane besede, ko smo se dobili, ko smo bili stari 50 let in več.

»Ampak aplavz utihne. Slava zbledi. Nagrade izgubijo sijaj. Dosežki se pozabijo. Ljudje, ki naredijo naše življenje bogato in drugačno, niso tisti z najvišjimi diplomami ali najboljšimi rezultati, niti tisti z največ denarja ali najvišjimi nagradami. To so vsakdanji ljudje, ki jim je veliko do tebe, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja s teboj. Zato nikdar ne pozabi sošolcev.«

Igor, svet bi bil lepši, če bi premogel več takih ljudi, kot si bil ti. Dragi naš Lipe, tvoja podoba bo zagotovo med tistimi, ki ne bo zbledela in jo bomo odnesli s seboj na drugo stran mavrice, kjer se ti bomo spet pridružili ...

MIHA CERAR

V SPOMIN IN ZAHVALO

V soboto, 28. maja 2022, nas je pretresla vest, da je svojo življenjsko pot sklenil dolgoletni član PGD Jarše - Rodica

Janko Gorjup

Janko Gorjup se je rodil 24. oktobra 1932 v Gorici pri Moravčah kot prvi izmed sedmih otrok. Že leta 1939 so se z družino preselili v Radomlje, kjer je najprej obiskoval osnovno šolo v Radomljah in pozneje v Domžalah.

Svoje življenje je že takoj posvetil delu z lesom. Izučil se je za mizarja pri Južin v Radomljah. Mladosti je potem moral pustiti svojo pot, saj ga je čakalo služenje vojaškega roka je v Titovi gardi v Beogradu.

Pozneje se je zaposlil v podjetju Lip Radomlje, takrat paradnemu konju na področju lesne industrije.

Rodni kraj mu ni dal samo znanja. Tam je našel tudi svojo dolgoletno življenjsko sopotnico in podpornico. Z ženo Miro sta se spoznala na veselici v Radomljah. Svojo ljubezen sta potrdila s poroko v letu 1960. Svoje domovane sta si najprej uredila pri Kraljevih v Srednjih Jaršah, pozneje pa sta si nedaleč stran postavila svojo hišo, ki je postala topel dom njuni družini. V zakonu so se jima rodili trije otroci: Sandi, Rafko in Mateja. Žal sta dva umrla že v rani mladosti.

Tako sta z ženo Miro svoje življenje posvetila sinu Rafku, ga vzgajala in vodila po poti življenja. V dokaz je tudi zdajšnja mizarska delavnica, v kateri je Janko preživel ogromno časa. Zdaj pa v njej deluje tudi že njegov vnuk Gašper.

Janku je bila v ponos tudi vnukinja Mateja, v zadnjih letih pa najmlajša pravnuka Lara in Beno.

Janko je svojo gasilsko pot začel v letu 1955, ko se je včlanil v takratno industrijsko gasilsko društvo Lip Radomlje, v letu 1964 pa se je včlanil tudi v gasilsko društvo Jarše - Rodica.

V času več kot 60-letnega članstva v naši organizaciji je dosegel čin gasilca II. stopnje, tekmoval je v desetinah članov B in starejših gasilcev, s katerimi je bil udeleženec ne malo tekmovanj na vseh ravneh celotne gasilske organizacije.

Aktivno je deloval v organih društva. Član upravnega odbora je bil med letoma 1980 in 2008, poleg tega je bil član Komisije za zgodovino med letoma 2003 in 2008.

Za svoje vestno delo je bil odlikovan z značkami za dolgoletno delo za 10, 20, 30, 40, 50 in 60 let. Postal je prejemnik značke gasilskega veterana in prejemnik priznanj Gasilske zveze Domžale III., II. in nazadnje leta 2012 I. stopnje. V letu 2018 je postal prejemnik gasilskega odlikovanja III. stopnje.

Člani PGD Jarše - Rodica si ga bomo najbolj zapomnili, kako je vedno bil pripravljen vsem in vsakomur priskočiti na pomoč. Dokaz temu je tudi pomoč pri dokončanju župnišča v Jaršah, ki se je gradilo v začetku devetdesetih let.

Janko se je s svojim trudom dokazoval od prvega dne vstopa v naše društvo. V gasilskem domu je pustil ogromno število ur, zato da se lahko danes pohvalimo s takim društvom, kot ga imamo.

V naše društvo je prinesel ogromno znanja in izkušenj. V zadnjih letih, ko je bolezen napredovala, smo se večkrat spomnili nanj z obiski na njegovem domu. Kljub drugačnim časom je dal marsikomu vedeti, da delamo dobro ter vodimo gasilsko društvo po začetni poti.

Janko je v našem društvu pustil velik del svojega življenja, del, ki se imenuje Prostovoljno gasilsko društvo Jarše - Rodica.

Na koncu vsem domačim in svojem na tem mestu v imenu društva izrekamo globoko sožalje.

Janko, hvala in zadnji gasilski pozdrav:

Na pomoč!

PGD JARŠE - RODICA
ROBERT KOŠČAK

SPREJEM ZAHVAL

Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, ob sredah pa tudi med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si (Rok za objavo v naslednjem izidu Slamnika je 14. september 2022.)

NAGRADNA KRIŽANKA 7

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št. 7-2022:

Matevž Vrhovnik iz Mengša (knji-ga Matjaža Brojana Slamnata sled Domžal, 300 let slamnikarstva)

Pavla Kmetič iz Domžal (2 vstopni-ci za predstavo / koncert v KD F. Ber-nika Domžale do konca leta 2022)

Karmen Sovič iz Kresnic (2 vsto-pnici za Mestni kino v KD F. Bernika Domžale do konca leta 2022)

Nagrade podarja: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke – vodoravno: valeriana, feral, Kerr, steradian, Izola, Anit, Tamariske v laguni časa, AM, ril, atom, IM, rak, jao, Taos, Ksenija, oma, Andre, boraks, Nen, par, lat, anoli, anevrin, krida, rek, vest, Crane, liči, RA, arete, Tver, obnova, svečava, sen, boj, lška, zet, kancona, Alamo, avtor, žoga, Sas, sokol, tirnica, ekotip, avizo, Ank, vagonet, VI, nanos, avatar, rojak, Maji, ptičar, ranina, Olas, erg, Abi, nav, jat, DB, teror, los, žrebčar, Res, rafal, raža, Riesa, Arion, Ali, Erede, ocep, strnad, omet, pav, mena, etanal, emu, Lia, Iko, Sam, Inka, ože, KU, ksilit, Hal, AT, Edam, gig, Leone, Aruna, Kirka, ritem, Antal, špiča

Geslo križanke: FILMSKI VEČERI V ARBORETUMU

NAGRADNA KRIŽANKA 8 Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale

NAGRADE:

1. Knjiga – Zgodovina Fare Domžale, 1

2. dve vstopnici za predstavo/koncert v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale do konca leta 2022

3. dve vstopnici za Mestni kino Domžale za ogled filma do konca leta 2022

NAGRADNA KRIŽANKA 8

Kulturni dom Franca Bernika Domžale, p. p. 2 1230 Domžale

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do ponedeljka, 19. 9. 2022, na naslov: Uredništvo Slamnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale. Dobitniki nagrad bodo objavljeni v naslednji številki.

AVTOR: GREGA RIHTAR	DOBA V ZIVLJENJU, RAZVOJU ČESA	PRERAČUN-LJIVKA, PRILAGOD-LJIVKA	DEL MARIBORA	ORGLAR, ORGLAVEC	TITAN	RIMSKI BOG SMRTI	KOFEIN, TEIN (KNJIŽNO)	IRANSKO MESTECE JUŽNO OD YAZDA	ČISTA TEŽA BLAGA	IVAN CANKAR	KDOR SE UKVARJA Z NEPOSREDNIM ZADOVOLJEVANJEM ČLOVEKOVIH POTREB	ZLOM, LOMLJENJE	CITROĖNOV ELEK-TRIČNI AVTOMOBIL	MLAJŠA PLAST IN ODODEK TERCJARJA	OST
PREBI-VALCI POLOTOKA											NEKDANJI ITALIJAN. ALPSKI SMUČAR (HERBERT)				
KDOR JE BIL OPERIRAN											ZAČETEK GESLA				
POPEVKA KOT DEL LITERAR-NEGA KABARETA					DENARNA ENOTA V MJANMARU KOROSKI PLES					TOVORNJAK TRAKULJA (MED.)					
TRTNI HROŠC						POET LJUB. PESMI AM. FILM. SCENARIST (NORMAN)						JEGULJI PODOBNA ROPARSKA MORSKA RIBA	GUSTAV IPAVEČ PEDAL PRI KOLESU		
ALBERTO TOMBA			ŽIVEC PUHASTA VLAKNA BOMBAŽNIH SEMEN					NACE (LJUBKO-VALNO)	PREBIVAL. ESTONIJE JAPONSKA ATLETINJA (JUKO)						
KONEC GESLA															
JANEŽ PO LATINSKO					FINSKO JEZERO AFRIŠKA STEPSKA ANTILOPA					KRAJ V SLOVEN. GORICAH ARA, PREDUJEM				NEKDANJA ATLETINJA MAY	OBDELO-VALEC LESA ZA OSTRESJE
POUDAREK, NAGLAS (KNJIŽNO)											VELIK GUMIJAST COLN RIBJA KOŠČICA				
VELIKA PTICA UJEDA, KI SE HRANI Z OSAMI															
KONICA				RENJ NAŠ PUBLICIST (ANDREJ)			BIBLIJSKI KRAJ V JUDEJI PEVEČ PESTNER						NORVEŠKI PISATELJ (JONAS) KADMOSOVA HČI		
SENE NI DROBIR						ORGAN VIDA ALUMINIJ				REKA V BRAZILJI EDVARD KOCBEK					
CIRKUŠKI TELO-VADEC								DAVEK OD RENTE							
STANJE, KO RASTLINA SE RASTE								X				METULJ Z OČESCI NA KRILIH			

POMOČ: ARIMORI-japonska atletinja (Juko), ARINOS-reka v Braziliji, LINTERS-puhasta vlakna bombažnih semen, NEOGEN-mlajša plast in oddelek terciarja, RAINE-ameriški filmski scenarist (Norman), RASTILO-stanje, ko rastlina še raste

srednja šola domžale

Šola, ki mi je blizu.

SREDNJA ŠOLA DOMŽALE

VABLJENI K VPISU V NAŠE PROGRAME IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Gremo!

GIMNAZIJA
TRGOVEC
AVTOSERVISER
INŠTALATER STROJNIH INŠTALACIJ
EKONOMSKI TEHNIK (PTI)
STROJNI TEHNIK (PTI)

CESTA TALCEV 12, 1230 DOMŽALE
01/724-06-30

www.ssdomzale.si